

«Հայիդրոէներգանախագիծ»
փակ բաժնետիրական ընկերություն

Սյունիքի մարզի Խնձորեսկ բնակավայրում
բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանի
կառուցում և շահագործում

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն

«Քոնսեկարդ» ԱՊԸ տնօրեն՝

Վ. Թևոսյան

2024

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	4
2.	ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ.....	6
2.1.	Բնապահպանական գնահատման մեթոդաբանություն ազգային օրենսդրական դաշտ 9	
3.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	11
3.1.	Տարածքի Ֆիզիկաաշխարհագրական պայմանները	11
3.2.	Ռելիեֆ, երկրաձևաբանություն	14
3.3.	Տարածքի սեյսմիկ բնութագիրը	15
3.4	Կլիմայի բնութագիրը	16
3.5.	Մթնոլորտային օդ	20
3.6.	Ջրային ռեսուրսներ	20
3.7.	Հողային ռեսուրսներ	22
3.8.	Բուսական և կենդանական աշխարհ	23
3.8.1.	<i>Բուսական աշխարհ</i>	23
3.8.2.	<i>Կենդանական աշխարհ</i>	25
3.9.	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ (ԲՀՊՏ)	25
3.9.1.	Բնության և պատմամշակութային հուշարձաններ	26
4.	ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ.....	27
4.1.	Մարզի ընդհանուր բնութագիրը	27
4.2.	Ազդակիր համայնքների և նրանցում ընդգրկված բնակավայրերի վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն	28
5.	ՆԱԽԱԳԾԻ ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԸ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԶՐՈՅԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐԱԿԸ.....	29
5.1.	Զրոյական տարբերակ	29
5.2.	Քննարկվող տարբերակներ	29
6.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ (ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՀՁՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ և ՆՅՈՒԹԵՐ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ և ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ)	30
6.1.	Գոյություն ունեցող իրավիճակը	30
6.2.	Հիմնական տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումները	31
6.3.	Շինարարակար աշխատանքներ	42
6.4.	Նախապատրաստական աշխատանքներ	44

6.5.	Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում	45
7.	ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈՒԼ	46
8.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՄ	48
8.1	Ռիսկերի գնահատում	48
8.2	Մթնոլորտային օդի վրա ազդեցություններ	49
8.3	Հողային աշխատանքներ	50
8.4	Աղմուկի և թրթռումների ազդեցություն	51
8.5	Ջրային ռեսուրսների վրա ազդեցություններ	52
8.6	Ազդեցությունը հողածածկի վրա	53
8.7.	Ազդեցությունը կենդանական և բուսական աշխարհի վրա	54
8.8.	Սոցիալական ազդեցությունը	55
8.9.	Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն	56
8.10.	Շահագործման փուլի ազդեցություններ	57
8.10.1	Օդի աղտոտում	57
8.10.2	Գեյոնամերձ կոնցենտրացիաների հաշվարկների արդյունքները	58
8.10.3.	Ջրային ռեսուրսներ	59
8.11.	Կումուլյատիվ (հավաքական) ազդեցություն	60
9.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՄԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ	61
10.	ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՕԴԵՐԵՎՈՒԹԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԵՎ ՎԹԱՐԱՅԻՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ	62
10.1.	Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմաններ	63
10.2.	Հրդեհային անվտանգություն	63
10.3.	Արտակարգ և վթարային իրավիճակներ	64
11.	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ	65
12.	ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ	66
	Գրականության ցանկ	68
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ	69
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ	73
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. Ցրման հաշվարկների արդյունքները	76
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. Սեփականության վկայականների պատճենները	85
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ եզրակացությունը 93	
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. Նախագծման թույլտվություն	94
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7 . Վեոլիա ջուր ՓԲԸ հետ պայմանագրի պատճենը	96

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Նախատեսվող գործունեության անվանումը	Բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանի կառուցում
Նախատեսվող գործունեության նպատակը	Ժամանակակից հարմարություններով բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանի կառուցում
Ձեռնարկող	«Հայիդրոէներգանախագիծ» ՓԲԸ
Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն	ՀՀ, ք. Երևան, Մոսկովյան 33/1
Նախատեսվող գործունեության հասցեն	ՀՀ Սյունիքի մարզ, Գորիս համայնք, գյուղ Խնձորեսկ, Քարդաշ թաղ., հողամաս 1
Ձեռնարկողի հեռախոս էլ.փոստ	Հեռ. + 374 33 109104, info@armhydroproject.am
Նախնական գնահատման հայտի /ՆԳՀ մշակող	«Քոնսեկտարդ» ՍՊԸ

«Հայիդրոէներգանախագիծ» ՓԲԸ-ն մտադիր է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Գորիս համայնքի, Խնձորեսկ գյուղի, Քարդաշ թաղամասի թիվ 1 հասցեում կառուցել բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայան և բազմաֆունկցիոնալ հասարակական շենք և ստանալ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական եզրակացություն: Նախագծի մշակումը կատարվել է Գորիսի համայնքապետարանի կողմից տրված նախագծման թույլտվության հիման վրա:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն, նախատեսվող գործունեությունը ենթակա նախնական և հիմնական գնահատման: Հիմնական գնահատման և փորձաքննության արդյունքներով ՇՄԱԳ հաշվետվությանը շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից պետք է տրամադրվի փորձաքննական եզրակացություն: Գնահատման նպատակն է՝ նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի ու մարդու առողջության վրա հնարավոր վնասակար ազդեցությունների կանխատեսումը, կանխարգելումը, նվազեցումը կամ բացառումը:

Համաձայն "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի /ՀՕ-110Ն/ նախագծով նախատեսված գործունեությունը դասակարգվում է Բ կատեգորիայի: Ծրագրի նախնական փուլում կազմվել է նախատեսվող գործունեության նախնական գնահատման հայտը, որի

փորձաքննության հիման վրա տրվել է տեխնիկական առաջադրանք, ինչը հիմք է հանդիսացել սույն շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) հաշվետվության մշակման համար:

ՇՄԱԳ-ի բովանդակությունը մշակվել է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի, տեխնիկական առաջադրանքի պահանջներով, ինչպես նաև բնապահպանական ոլորտը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջների համաձայն:

ՀՀ օրենսդրական պահանջներին համապատասխան Բազմալատելիքային ավտոլիցքավորման կայանի և բազմաֆունկցիոնալ հասարակական շենքի կառուցման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի հիման վրա մշակվել է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման սույն փաստաթուղթը: Այս փաստաթուղթը ներառում է ծրագրի բնապահպանական գնահատման հիմնական սկզբունքները և չափանիշները և ԲԿՊ իրականացման ընթացակարգերը՝ գործունեության իրականացման բոլոր փուլերում:

Հայտում բնապահպանական ելակետային տվյալների հիման վրա առաջարկվել և ամփոփվել են հնարավոր ռիսկերը և շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա ազդեցությունների կանխարգելմանը և նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր:

ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակման համար օգտագործվել են հետևյալ տեղեկատվական աղբյուրները.

- ձեռնարկողի կողմից տրամադրված տեղեկատվությունը՝ աշխատանքային նախագիծ,
- ձեռնարկողին Գորիս համայնքի ղեկավարի կողմից տրամադրված նախագծման թույլտվությունը,
- նախատեսվող գործունեության ընթացքում հավաքագրված տվյալներն ու տեղեկատվությունը,
- տարածքի վերաբերյալ վերլուծությունները, սխեմաները,
- շահագրգիռ կողմերի հետ բանակցություններն ու քննարկումները:

Նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման փուլում իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները.

- աշխատանքային նախագծի հիման վրա, որը բաղկացած է ճարտարապետական և կոնստրուկտորական մասերից, նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության մշակում,
- շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ 3-րդ հանրային քննարկումների անցկացում,
- բնապահպանական փորձաքննության նպատակով նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության և հանրային քննարկումների արդյունքների (ներառյալ՝ արձանագրություն, մասնակիցների

ցանկ տեսաձայնագրություն) ներկայացում շրջակա միջավայրի նախարարության «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ:

2. ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է ՀՀ սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերից, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքից և նրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերից, բնապահպանական ոլորտին առնչվող ՀՀ օրենքներից, ինչպես նաև իրավական այլ ակտերից:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ է առաջնորդվել բնապահպանական օրենսդրության պահանջներով, որոնք ամրագրված են բնապահպանական ոլորտին առնչվող օրենսգրքերում և իրավական ակտերում: Բնապահպանական և քաղաքաշինության ոլորտի համար առավել կիրառելի ազգային օրենսդրական կարգավորիչ հիմքերը ներկայացված են ստորև.

ՀՀ Սահմանադրություն (ընդունված 06.12.2015թ.) – 12-րդ հոդվածը «Շրջակա միջավայրի պահպանությունը և կայուն զարգացումը» սահմանում է պետության պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանության, բարելավման, վերականգնման, բնական պաշարների բանական օգտագործման վերաբերյալ հաշվի առնելով պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև: Յուրաքանչյուր ոք պարտավոր է հոգ տանել շրջակա միջավայրի պահպանության մասին:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2014թ., վերջին փոփոխությունը 2023թ.) - Օրենքով սահմանվում են ընդհանուր իրավական, տնտեսական և կազմակերպական սկզբունքներ, որոնք նախատեսված են տարբեր ծրագրերի պարտադիր անցկացվող ՇՄԱԳ-ի իրականացման և փորձագիտական եզրակացության տրման համար: Յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեություն՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող ուսումնասիրություն, արտադրություն, կառուցում, շահագործում, վերակառուցում, ընդլայնում, տեխնիկական և տեխնոլոգիական վերազինում, վերապրոֆիլավորում, կոնսերվացում, տեղափոխում, լուծարում, փակում, որը կարող է ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա, ենթակա է բնապահպանական փորձաքննության:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունված 1994թ. և լրամշակված 2022թ.): Սույն օրենքը կարգավորում է՝

1) մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը.

2) մարդու առողջության եւ շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները:

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001) - սահմանում է պետական, այդ թվում տարբեր նպատակային նշանակության (գյուղատնտեսական, շինարարական, արդյունաբերական և այլ նպատակներով) հողերի օգտագործման դրույթները: Օրենսգիրքը սահմանում է նաև հողերի պահպանությանն ուղղված միջոցառումները, ինչպես նաև հողի նկատմամբ պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և քաղաքացիների ունեցած իրավունքները:

«ՀՀ ջրային օրենսգիրք» - Ջրօգտագործման, ջրահեռացման, մակերեսային և ստորգետնյա ավազանների օգտագործման և պահպանության հարցերը կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության ջրային օրենսգրքով (ընդունված 04.06.2002) և Հայաստանի Հանրապետության «Հայաստանի Հանրապետության ջրի ազգային ծրագրի մասին» օրենքով:

ՀՀ մակերևութային ջրերի էկոլոգիական նորմերը սահմանվել են ՀՀ կառավարության 27.01.2011 թ. N 75 - Ն որոշմամբ հաստատված “Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմեր”-ով:

«ՀՀ բուսական աշխարհի մասին օրենք»

ՀՀ պետական քաղաքականությունը բնական բուսական աշխարհի գիտականորեն հիմնավորված պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման և վերարտադրության բնագավառում սահմանում է “Բուսական աշխարհի մասին” ՀՀ օրենքը (ընդունված 23.11.1999 թ.):

«ՀՀ կենդանական աշխարհի մասին օրենք»

ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը սահմանում է “Կենդանական աշխարհի մասին” ՀՀ օրենքը (ընդունված 03.04.2000 թ.):

«ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին օրենք»

Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների՝ որպես բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական, կրթական, պատմամշակութային, գեղագիտական, առողջապահական, ռեկրեացիոն արժեք ներկայացնող էկոհամակարգերի, բնության համալիրների ու առանձին օբյեկտների բնականոն զարգացման, վերականգնման, պահպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականության իրավական հիմունքները կարգավորում է “Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին” ՀՀ օրենքը (ընդունված 27.11.2006 թ.):

«Հողերի օգտագործման և պահպանման վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքը

(2008թ) - նախատեսում է ՀՀ հողերի պահպանության և արդյունավետ օգտագործման խնդիրներն ու ձևերը, սահմանում է հողային օրենսդրության և կառույցների նկատմամբ վերահսկողություն, հողերի օգտագործումն ու պահպանությունը հսկող մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները: Օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ Հողային Ֆոնդի բոլոր հողերի վրա՝ անկախ նպատակից, սեփականության ձևից և/կամ օգտագործման իրավունքից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (2004) - սահմանում է թափոնների, այդ թվում շինարարական աղբի, հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման հետ կապված իրավական և տնտեսական հիմքերը: Օրենքով սահմանում են նաև ոլորտի պետական լիազորված մարմինների իրավասությունները:

«Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2005) - կարգավորում է ՀՀ-ում բնապահպանական օրենսդրության իրականացման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման ու իրականացման հետ կապված հարցերը և պետական վերահսկողության կազմակերպումը տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից բնապահպանական օրենսդրության և ՇՄԱԳ փորձագիտական եզրակացության պահանջների կատարման վերաբերյալ, սահմանում ՀՀ բնապահպանական օրենսդրության նորմերի իրականացման նկատմամբ վերահսկողության առանձնահատկությունների, համապատասխան ընթացակարգերի, պայմանների, դրանց հետ կապված հարաբերությունների, ինչպես նաև բնապահպանական վերահսկողության իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N 72-Ն որոշում,

- «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N 71-Ն որոշում,

- ՀՀ կառավարության 08.02.2018թ. N108-Ն որոշում,

- «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ.-ի N 781-Ն որոշում:

- ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշում,

- 22. ՀՀ կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին» N1059-Ա որոշում:

- 15. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006 թվականի դեկտեմբերի 25-ի «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N 430-Ն հրաման:

- Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 6 մայիսի 2002թ. N 138 հրաման “Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում” N2 – III – 11.3 սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին”

- 11. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 17 մայիսի 2006 թվականի N 533-Ն հրաման “Աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման (վիբրացիայի) հիգիենիկ նորմերը ՀՆN 2.2.4-009-06 հաստատելու մասին”:

«Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998) - կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը (հոդվածներ 13, 14,15,16, Գլուխ 6):

Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառկումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44, 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2018թ.) պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Բնապահպանական որակի ստանդարտները, որոնք կիրառվում են ջրային ռեսուրսների, օդի, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունը որոշելու համար, մշակված են և կիրառելի են նաև քաղաքաշինարարական ոլորտի համար:

2.1. **Բնապահպանական գնահատման մեթոդաբանություն ազգային օրենսդրական դաշտ**

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (ՀՕ-150-Ն 03.05.2023) գործողությունը տարածվում է շրջակա միջավայրի վրա

ազդեցության գնահատման և փորձաքննության, ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման և փորձաքննության, անդրսահմանային ազդեցություն ունեցող հիմնադրույթային փաստաթղթի նախագծի և նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության, շահագրգիռ հանրության ծանուցման, հանրային լուսմների գործընթացների, պետական փորձաքննական եզրակացությունն ուժը կորցրած ճանաչելու և այդ գործընթացներին մասնակցող անձանց վրա:

Բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանի և բազմաֆունկցիոնալ հասարակական շենքի կառուցման Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը կազմվել է և փորձաքննությունն իրականացվել է համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի /ՀՕ 110-Ն/, շրջակա միջավայրի նախարարության «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության» ՊՈԱԿ կողմից տրամադրված Տեխնիկական առաջադրանքի, ինչպես նաև ոլորտը կարգավորող ՀՀ օրենսդրական պահանջներին համապատասխան:

Սույն օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերը պարունակում են հանրային քննարկումներ կազմակերպելու ընդհանուր դրույթներ, իսկ «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 2014թ նոյեմբերի 19-ի թիվ 1325-Ն որոշումը կարգավորում է հանրային լուսմների/քննարկումների կազմակերպման ընթացակարգը, ինչպես նաև սահմանում գործընթացի մեջ ներգրավված կազմակերպությունների/մասնակիցների դերերը և պատասխանատվությունները:

«Բ» կատեգորիայի գործունեության տեսակների փորձաքննությունը իրականացվում է չորս փուլով՝ պահանջվում է իրականացնել առնվազն 4 հանրային լուսմ, որոնք անց է կացնում նախաձեռնողը (նախաձեռնողը նախագծային խորհրդատուն է), փորձաքննություն անցկացնող լիազոր մարմինը կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

ՀՀ գործող օրենսդրությունը պահանջում է նախատեսվող գործունեության համար իրականացնել հանրության տեղեկացում և նախագծման քննարկումներ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման՝ փորձաքննության փուլերում:

ՇՄԱԳ հաշվետվության բովանդակությունը սահմանվել և կազմվել է վերը նշված օրենքի պահանջներով հաշվի առնելով նախագծային փաստաթղթով նախատեսված ճարտարապետական և տեխնոլոգիական լուծումները:

ՇՄԱԳ փուլում իրականացվել են հետևյալ գործընթացները.

1) գնահատվել է նախատեսվող գործունեության հնարավոր ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա.

2) Բացահայտվել և հիմնավորվել է նախատեսվող գործունեության՝ նախագծային փաստաթղթով նախատեսված լուծումների այլընտրանքային տարբերակները, ներառյալ

նախատեսվող գործունեությունից հրաժարման (զրոյական) տարբերակը, և գնահատվում է դրանց ազդեցությունը շրջակա միջավայրի, սոցիալ-տնտեսական վիճակի վրա.

3) մշակվել է բնապահպանական կառավարման պլան և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության մշտադիտարկման ծրագիր՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները կանխարգելելու, նվազեցնելու կամ բացառելու նպատակով.

4) հաշվի է առնվում ազդեցության աստիճանը՝ հիմք ընդունելով ազդեցության ենթակա տարածքի աշխարհագրական դիրքը, բնակչության թիվը, ազդեցության հավանականությունը, աստիճանը, տևողությունը և կանխատեսվող ազդեցությունների հնարավոր գումարային ամբողջական աստիճանը.

5) հաշվի է առնվել նախատեսվող գործունեության տարածքում այլ գործունեությունների իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա գումարային ազդեցությունը:

Գնահատումն իրականացնելիս հաշվի են առնվում գործընթացի մասնակիցների, այդ թվում՝ ազդակիր համայնքի ղեկավարների, շահագրգիռ հանրության ներկայացրած առաջարկությունները, դիտողությունները և կարծիքները:

ՇՄԱԳ աշխատանքներում հաշվի են առնվել տեղանքի ինչպես բնապահպանական այնպես էլ սոցիալական ելակետային տվյալները, գործունեության տեխնոլոգիական բնութագրերը, օգտագործվող հումքի և նյութերի վերաբերյալ տվյալները:

3. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

3.1. Տարածքի Ֆիզիկաաշխարհագրական պայմանները

Բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանի և բազմաֆունկցիոնալ հասարակական շենքի կառուցման համար նախատեսվող տարածքը գտնվում է ՀՀ Սյունիքի մարզի Գորիս համայնքի Խնձորեսկ գյուղի վարչական տարածքում՝ բնակավայրերի նշանակության հասարակական կառուցապատման գոտում: Նախատեսվող գործունեության տարածքից մոտակա բնակելի տունը ուղիղ գծով գտնվում է մոտավորապես 2.2 կմ հեռավորության վրա: Սակայն հարկ է նշել, որ այդ տարածքում առկա են ջրբաժաններ և խորը ձորակներ, ինչը էականորեն նվազեցնում է ազդեցությունը:

Գյուղը գտնվում է Գորիս-Ստեփանակերտ մայրուղուց աջ, խոր ձորի զառիթափի լանջերին և սարահարթի վրա: Բարձրությունը ծովի մակարդակից կազմում է 1580մ: Հեռավորությունը մարզկենտրոնից մոտավորապես 78 կմ է, Գորիս քաղաքից՝ 13 կմ:

Տարածքի կոորդինատները WGS-84 (ARMREF 02) ազգային գեոդեզիական համակարգով՝

N	X	Y
1	8619790.557	4377261.313
2	8619899.556	4377274.586
3	8619950.767	4377386.059
4	8619967.391	4377467.391
5	8619919.736	4377492.239
6	8619871.006	4377423.794

Տարածքի կենտրոնի աշխարհագրական կոորդինատները.

- 39°31'17.36"N,
- 46°23'39.38"E

Պատկեր 1. Իրադրային սխեմա

3.2. Ռելիեֆ, երկրաձևաբանություն

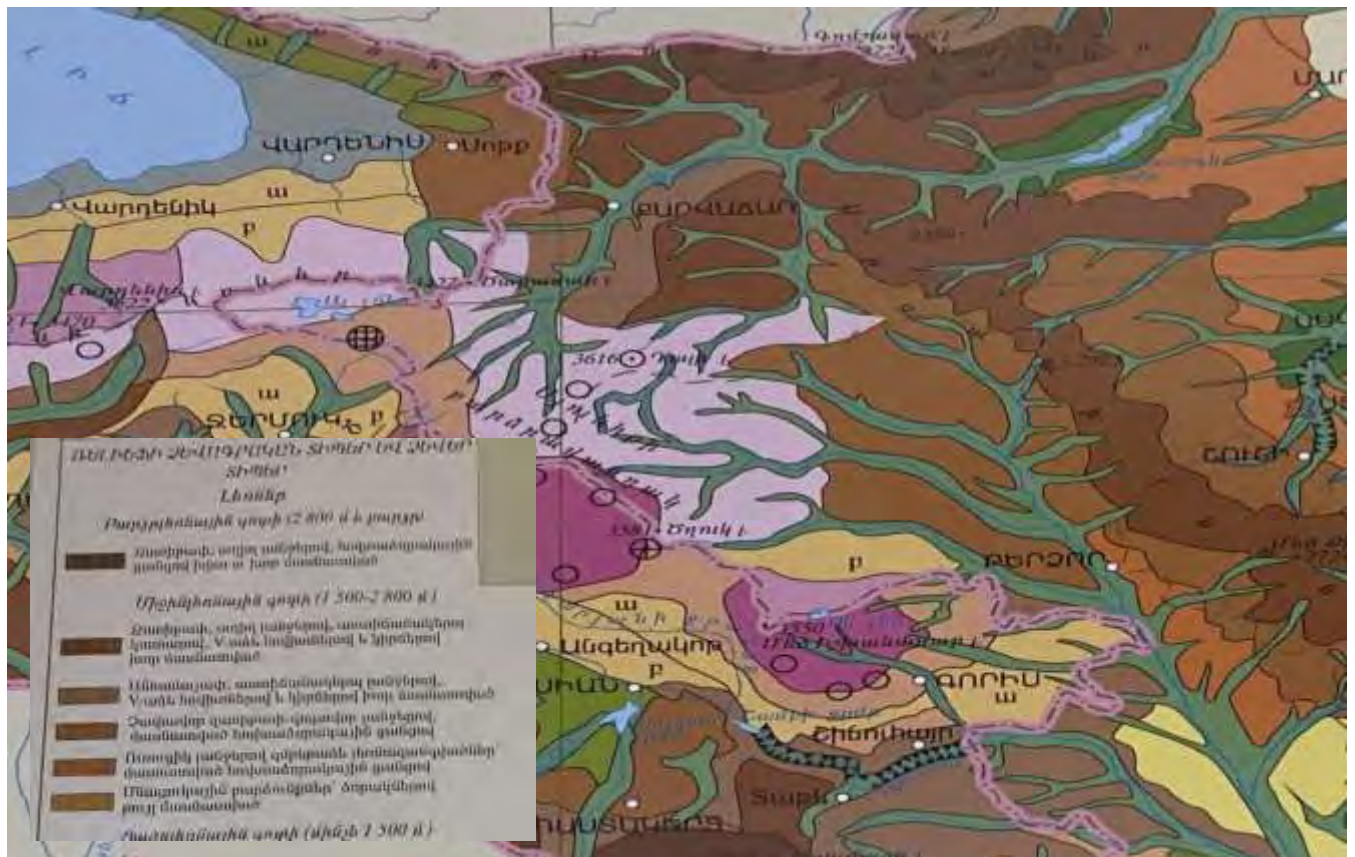
Տարածաշրջանին բնորոշ է վերին պլիոցեն-էոպլեյստոցեն. բազալտներ, անդեզիտներ, դացիտներ, ռեոլիտներ, օբսիդիաններ, պեոլիտներ, տուֆաբրեկչիաներ, տրավերտիններ:

Տարածաշրջանն ունի անհամաչափ, աստիճանակերպ լանջերով, V-աձև հովիտներով և կիրճերով խորը մասնատված ռելիեֆ:

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից շրջանն իրենից ներկայացնում է միջին բարձրության լեռնային գոտի:

Մակերևույթային գերակշռող թեքությունը կազմում է 5-10°:

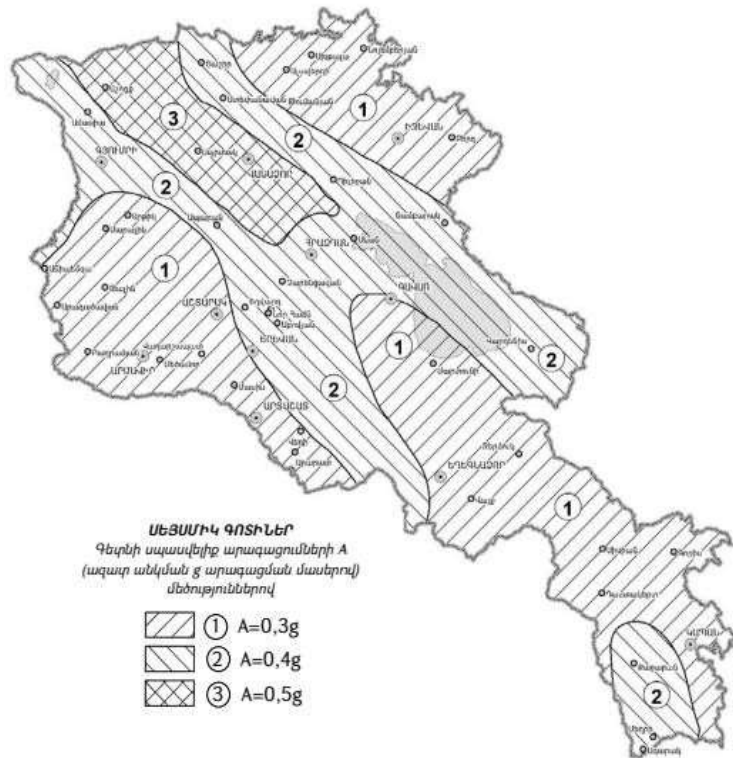
Պատկեր 2. Մակերևույթի ձևագրությունը

հորիզոնական արագացման մեծությունը համապատասխանաբար՝ 300, 400 և 500 սմ/վրկ² է: Նույն հրամանի հավելվածում ներկայացված է ՀՀ բնակավայրերի ցուցակը ըստ սեյսմիկ գոտիների: Նախատեսվող գործունեության տարածքը և մոտակա բնակավայրերը գտնվում են 1-ին սեյսմիկ գոտում: Հայցվող տարածքին վերագրվում է գրունտի հորիզոնական արագացում՝ $a=300$ սմ/վրկ², $A= 0.3g$:

Պատկեր 4. Սեյսմիկ գոտիների քարտեզ

3.4 Կլիմայի բնութագիրը

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում առկա է բնակլիմայական պայմանների մեծ բազմազանություն, որի ձևավորման գործում մեծ ազդեցություն ունի երկրի աշխարհագրական դիրքը, ծովի մակարդակից ունեցած բարձրությունը, տեղանքի բարդ և մասնատված ռելիեֆը և մի շարք այլ առանձնահատկություններ: Տարածքի կլիմայի վրա շոշափելի ազդեցություն է թողնում Հայաստանի Հանրապետության՝ մերձարևադարձային գոտու հյուսիսային լայնությունների վրա գտնվելը, որը բնութագրվում է չոր կոնտինենտալ կլիմայով ու կլիմայական հակադրություններով, ապտեղ գերակշռող դեր է ունենում Մեծ Կովկասի, Իրանական և Փոքրասիական բարձրավանդակների, արաբական անապատների, Սև և Կասպից ծովերի ազդեցությունը:

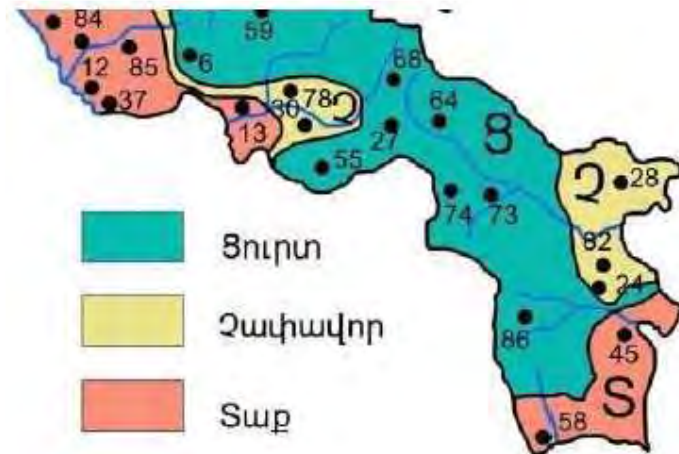
Նախատեսվող գործունեության տարածքը գտնվում է չափավոր ցուրտ ձմեռներով և տաք ամառներով բնորոշվող գոտու մեջ: Հետազոտվող տեղամասը գտնվում է 116

կլիմայական գոտում: Օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը կազմում է +35 °C, նվազագույնը -20 °C: Տարեկան մթնոլորտային տեղումների քանակը կազմում է 744 մմ: Ձմռանը գերակշռում են հյուսիս-արևմտյան և հյուսիսային, իսկ ամռանը՝ հյուսիս-արևմտյան և հարավ-արևելյան քամիները:

Ատորև ներկայացվում է շրջանին բնորոշ կլիմայի տիպերը:

Պատկեր 5. Կլիմայական գոտիների քարտեզ

Նախատեսվող գործունեության տարածքին ամենամոտ օդերևութաբանական կայանը Գորիսի օդերևութաբանական կայանն է, համաձայն որի օդի միջին տարեկան ջերմաստիճանը 9.1°C է, հարաբերական խոնավությունը 70%, առավելագույն տասնօրյակային ձնածածկույթը՝ 47մմ, քամու միջին տարեկան արագությունը՝ 1.5մ/վ:

Աղյուսակ 1. Մթնոլորտային օդի միջին ջերմաստիճանը

	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների, C°												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Գորիս	1403	-0.5	0.0	2.9	8.5	12.6	16.2	18.9	18.6	14.7	9.9	5.5	1.7	9.1	-20	35

Աղյուսակ 2. Օդի հարաբերական խոնավությունը

	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Օդի հարաբերական խոնավությունը ըստ ամիսների, %												Միջին տարեկան	Միջին ամսական ժ. 15-ին	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		հունվարին	օգոստոսին
Գորիս	1403	64	66	71	71	74	72	69	70	77	77	70	64	70	63	54

Աղյուսակ 3. Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը

Բնակավայրի անվանումը	Տեղումների քանակը միջին ամսական / օրական առավելագույն, մմ												Տարեկան	Ձնածածկույթը, մմ	
	Ըստ ամիսների													Առավելագույն տասնօրյակային ձնածածկույթը, մմ	Տարվա ձնածածկույթի օրերը
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Գորիս	34	44	71	91	113	91	48	39	62	64	53	34	744	47	65
	29	72	45	47	72	82	70	63	54	57	58	35	82		

Աղյուսակ 4. Քամու պարամետրերը

Միջին տարեկան պահող-տասին ճնշում (ԿՄՄ)	Միջին	Կրկնելիություն, % /միջին արագություն, մ/վրկ ըստ ուղղությունների								Անողնոցների կնիքությունը%	Միջին ամսական սառածություն	Միջին սառեցման սառածություն	Միջին սառեցման սառածություն	Ուժեղ քամիներ (15մ/վ օրերի քանակ)	Հաշվարկային արագությունը մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ "n" սառիների ընթացքում			
		Հյուսիս-արևելք (Վ)	Հյուսիս-արևելք (ՎԵ)	Կենտրոն (ԿԻ)	Հարավ-արևելք (ՎԵ)	Հարավ (Վ)	Հարավ-արևմուտք (ՎԻՄ)	Կենտրոն (ԿԻ)	Հյուսիս-արևմուտք (ՎԻՄ)						20	50	100	
		860.2	Հունվար	3	2	2	6	9	13						20	45	30	2.0
2.7	2.4			2.2	1.6	1.6	2.1	2.6	3.2									
Ապրիլ	2		2	4	13	12	14	18	35	33	1.5							
	2.3		2.2	1.8	1.6	1.7	2.0	2.3	2.5									
Հուլիս	1		1	4	17	15	14	17	31	26	1.2	1.5	25	34	38	40		
	1.4		1.4	1.6	1.7	1.6	1.6	1.6	1.6									
Հոկտեմբեր	2		1	2	12	14	14	17	38	35	1.3							
	1.9		1.9	1.8	1.7	1.6	1.9	1.9	2.2									

3.5. Մթնոլորտային օդ

Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից մթնոլորտային օդի որակի մշտադիտարկում գործունեության տարածաշրջանում չի իրականացվում:

Որոշակի պատկերացում մթնոլորտային օդի որակի վերաբերյալ կարելի է ստանալ «ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաները» ուղեցույց-ձեռնարկի ներկայացված հաշվարկային մեթոդից¹: Ըստ այդ ուղեցույցի՝ մինչև 10 հազար բնակչությամբ բնակավայրերի համար օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշներն են.

- փոշի՝ 0.2 մգ/մ³,
- ծծմբի երկօքսիդ՝ 0.02 մգ/մ³,
- ազոտի երկօքսիդ՝ 0.008 մգ/մ³,
- ածխածնի օքսիդ՝ 0.4 մգ/մ³:

Անմիջապես նախատեսվող գործունեության տարածքում փոշու անալիզատորով կատարված չափումների արդյունքում փոշու աղտոտվածության մակարդակը կազմել է 0.08 մգ/մ³:

3.6. Ջրային ռեսուրսներ

ՀՀ տարածքում մակերևութային ջրերի աղտոտվածությունը ևս վերահսկվում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ (այսուհետ՝ ՊՈԱԿ) կողմից:

Նախատեսվող գործունեության տարածքն ընդգրկում է Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածքը:

Որոտանը գետը Սյունիքի մայր գետն է, Արաքսի ձախ վտակը: Սկիզբ է առնում Սյունիքի բարձրավանդակի հյուսիս-արևմտյան լանջերից՝ 3045 մ բարձրության վրա գտնվող Խալխա լճակից ու հարակից աղբյուրներից, իր մեջ է ընդունում ևս մի քանի մանր լճակներից հոսող առվակների, ինչպես նաև Գորայք գյուղի աղբյուրների ջուրը, ապա դեպի հարավ-արևելք ուղղությամբ հոսում Սիսիանի, Գորիսի տարածաշրջանների տարածքով, ներառում Հազարի Աղվանո վտակը և Միջնավան կայարանից միախառնվում Արաքսին: Երկարությունը 178 կմ է:

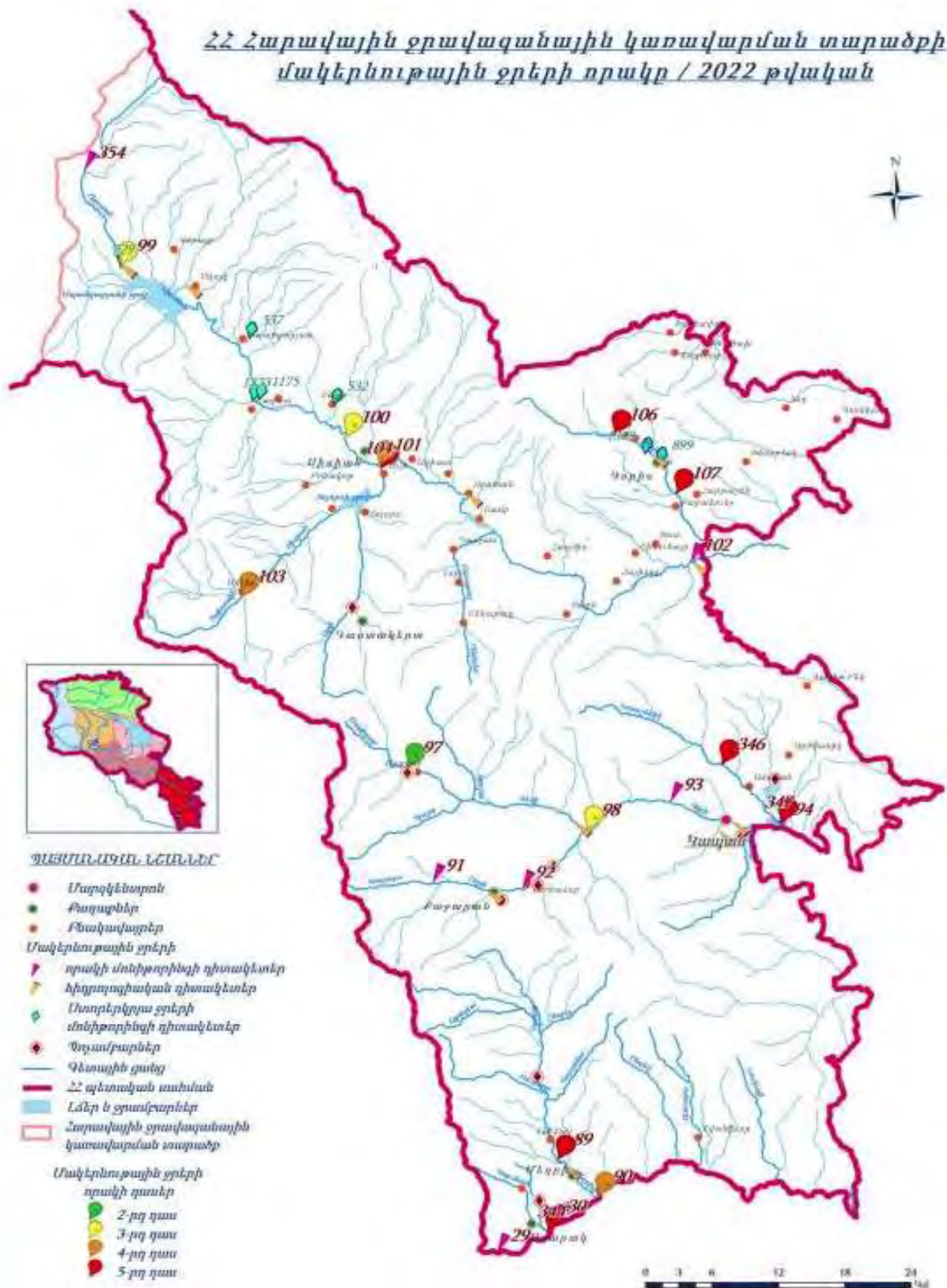
Համաձայն ՊՈԱԿ 2022 թվականի ամփոփագրի Որոտան գետի ջրի որակը Գորայք գյուղից վերև և Սիսիան քաղաքից վերև գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս). Գորայք գյուղից վերև՝ պայմանավորված մանգանով, Սիսիան քաղաքից վերև՝ պայմանավորված մոլիբդենով, մանգանով և վանադիումով, Սիսիան քաղաքից ներքև՝ «անբավարար» (4-րդ

¹ ՀՀ բնապահպանության նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ. «ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաները» ուղեցույց-ձեռնարկ: Երևան-2011

դաս)՝ պայմանավորված մանգանով:

Վարարակ գետի ջրի որակը Գորիս քաղաքից վերև և ներքև ընկած հատվածներում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս). Գորիս քաղաքից վերև՝ պայմանավորված կախության չոր նյութերով, Գորիս քաղաքից ներքև՝ ամոնիում իոնով:

Պատկեր 6.

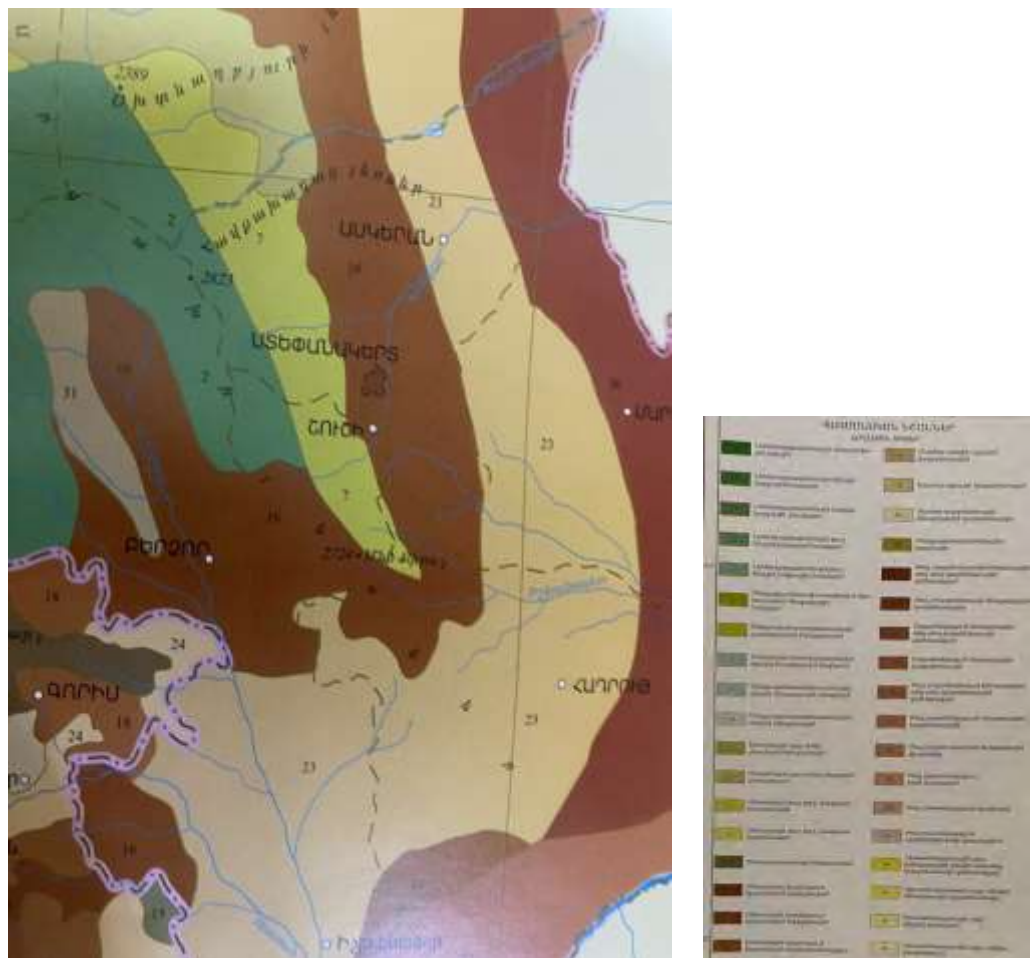

3.7. Հողային ռեսուրսներ

Հող, բնական գոյացություն է կազմված ծագումնաբանորեն իրար հետ կապված հորիզոններից, որոնք ձևավորվել են երկրի կեղևի մակերեսային շերտերի վերափոխման հետևանքով՝ ջրի, օդի և կենդանի օրգանիզմների ներգործության շնորհիվ: Հողը երկրակեղևի մակերեսային փխրուն շերտ է, որը փոփոխվում է մթնոլորտի և օրգանիզմների ազդեցությամբ, լրացվում է օրգանական մնացուկներով:

Դիտարկվող տարածաշրջանում տարածված են անտառային դարչնագույն կրաքարե լավահողեր:

Պատկեր 7. Հողային տիպեր

Անմիջապես գործունեության տարածքի հողածածկի աղտոտվածության մակարդակը պարզելու նպատակով կատարվել է նմուշառում, նմուշը տեղափոխվել է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ լաբորատորիա: Անալիզի արդյունքները ներկայացված են հավելվածների մասում:

3.8. **Բուսական և կենդանական աշխարհ**

3.8.1. **Բուսական աշխարհ**

Հայաստանի տարածքում առանձնացվում է 12 ֆլորիստիկ շրջաններ (տես՝ նկար 2): Դիտարկվող տարածաշրջանը գտնվում է Զանգեզուրի ֆլորիստիկ շրջանում որով և պայմանավորվում է տարածաշրջանի կենսաբազմազանությունը : Ֆլորիստիկ շրջանի բարձրունքային սահմաններն են՝ 600- 3900մ ծ. մ.: Բուսական համակեցությունների հիմնական տիպերն են կիսաանապատային, անտառային, տափաստանային, մարգագետնային և նոսրանտառային: Բուսական աշխարհը ՀՀ մյուս ֆլորիստիկ շրջանների համեմատ ամենաբազմազանն է՝ 2000 բուսատեսակ:

Տարածքներում Ֆլորան հիմնականում տարախոտային է, խիտ անտառները բացակայում են: Ծառատեսակներն արտահայտված են հիմնականում քսերոֆիլ նոսր անտառային բուսականության տիպով՝ սաղարթավոր խառը տեսակների մասնակցությամբ և սալորենու, տանձենու տեսակներով: Տեղ-տեղ արտահայտված են թփուտային, ժայռային բուսականությունը: Թփերը հիմնականում նոսր ձևով հանդիպում են բոլոր տարածքներում, գերադասելով խոնավ ապրելավայրերը:

Տարածքի լեռնատափաստանային բուսականությունն աչքի է ընկնում տարախոտահացազգային մասնակցությամբ: Այս լանդշաֆտային գոտում ամենաշատ տեսակներով աչքի են ընկնում բարդաձաղկավորները, հացազգիները, լոբազգիները և վարդազգիները, խաչաձաղկավորները: Վայրի դեղատու և ուտելի բույսերի ցանկում ընդգրկված են է շուրջ 100 բուսատեսակներ:

Պետք է նշել, որ գործունեության ենթակա և հարակից տարածքներն արդեն իսկ կառուցապատված են՝ զուրկ բնական բուսական ծածկույթից և հողային ծածկույթից: Նախատեսված աշխատանքների տարածքում, ուր բացակայում է բնական լանդշաֆտը:

Ուսումնասիրվող տարածքում և նրա շրջակայքում, ըստ առկա գրականության տվյալների, ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գնացված տեսակներ կամ դրանց աճելավայրեր չեն հայտնաբերվել: Դաշտային հետազոտությունների արդյունքում պարզվել է, որ տարածքը և շրջակա տարածքները նաախկինում օգտագործվել են գյուղատնտեսական նպատակներով:

Այսպիսով, ուսումնասիրվող տարածքում և նրա հարակից տարածքներում բացակայում են ինչպես հազվագյուտ էկոհամակարգեր, այնպես էլ բույսերի հազվագյուտ տեսակներ, քանի որ տարածքը մշտապես գտնվել է մարդկային գործոնի ազդեցության տակ, որի հետ կապված բուսատեսակների համար պահպանության հատուկ միջոցառումներ չի նախատեսվում:

Նկար 8. Հայաստանի Հանրապետության լանդշաֆտային գոտիները

Նկար 9. Հայաստանի Հանրապետության ֆլորիստիկ շրջանները

3.8.2. **Կենդանական աշխարհ**

Լեռնատափաստանային գոտու անողնաշարավոր կենդանիների ֆաունան համեմատաբար աղքատ է: Այս գոտին առավել բարենպաստ է թփուտային դաշտամկան (Msubterraneus), կզաքիսի (Martes foina) աղվեսի (Vulpes vulpes), գայլի (Canis lupus) և այլ տեսակների համար:

Կաթնասունների գիշատիչ տեսակներից միայն գորշ արջն է գրանցված ՀՀ Կենդանիների Կարմիր գրքում: Չղջիկները ներկայացված են ՀՀ-ում լայն տարածված տեսակներով:

Թռչունները բազմազան են, որը պայմանավորված է հետազոտվող տարածաշրջանի ռելիեֆի բազմազանությամբ՝ դաշտավայր, քարքարոտ բլրալանջեր, որոնք հարմար բնադրավայր են արտոյտների, քարաթռչնակների և այլ մանր տափաստանային թռչունների համար: Շատ են նաև գիշատիչ թռչունները, որոնց կերի բազան մանր կրծողներն են:

Պետք է փաստել, որ դիտարկվող տարածքում և նրա հարակից տարածքներում արդեն իսկ առկա է մարդկային գործոնը, առկա է կառուցապատում, տրանսպորտային երթևեկություն, մեքենաների շարժ և աղմուկ, ինչի պարագայում կենդանատեսակների հանդիպելը քիչ հավանական է, կամ բացառվում է:

3.9. **Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ (ԲՀՊՏ)**

Դիտարկվող տարածքը չի առնչվում բնապահպանական տեսանկյունից խոցելի կամ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների հետ:

Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաբազմազանության պահպանումը, հիմնականում, իրականացվում է Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում (ԲՀՊՏ) (պետական արգելոցներ, ազգային պարկեր, պետական արգելավայրեր, բնության հուշարձաններ), որտեղ կենտրոնացած է բուսական և կենդանական աշխարհի տեսակազմի մոտ (60-70)%-ը, ներառյալ՝ հազվագյուտ, վտանգված, անհետացման եզրին հայտնված և էնդեմիկ տեսակների ճնշող մեծամասնությունը:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին» N 1059 որոշման Սյունիքի մարզում է գտնվում «Գորիսի» պետական արգելավայրը, որն ամենամոտն է կառուցապատվող տարածքին: Արգելավայրը գտնվում է մոտավորապես 3 կմ հեռավորության վրա, հետևաբար նախատեսվող աշխատանքները ոչ մի բացասական ազդեցություն չեն կարող թողնել վերջինիս վրա:

3.9.1. Բնության և պատմամշակութային հուշարձաններ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 14.08.2008թ. «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» թիվ 967 -Ն որոշման տարածաշրջանում առկա ստորև բերված բնության հուշարձանները չեն առնչվում կառուցապատվող տարածքի հետ:

Գորիսի տարածաշրջանի բնության հուշարձանների ցանկ

<i>N</i>	<i>Անվանումը</i>	<i>Տեղադիրքը</i>
53.	«Սատանա» բնական քանդակ	Գորիս քաղաքից մոտ 1,0 կմ հս-արլ, Գորիս-Ստեփանակերտ խճուղու ձախ կողմում
54.	«Անանուն» ժայռ-մնացուկներ	Գորիս քաղաքի շրջակայքում
59.	«Խորձոր» V-աձև կիրճ	Խնածախ գյուղից 1.5-2.0 կմ հս-արլ
60.	«Անանուն» էրոզիոն ռելիեֆ	Խնածախ գյուղից 2,5 կմ հս-արլ, Բերձոր տանող ճանապարհի ձախ կողմում
61.	«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	Հալիձոր գյուղից 2 կմ արմ, Որոտանի կիրճում
65.	«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	Որոտան գյուղի հվ-արմ եզրին
66.	«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	Որոտան գյուղի հվ-արմ եզրին
67.	«Շիշքար» (Բաղաքար) դայկա	Բաղաքար գետի աջ և ձախ կողմերում
68.	«Անանուն» բուրգանման մնացուկներ	Վերիշեն գյուղից 2 կմ հս, Գորիս-Խոզնավար ճանապարհի ձախ կողմում
69.	«Սատանի կամուրջ» բնական կամուրջ	Տաթև գյուղից 2,5 կմ հս-արլ
70.	«Բնական թունել»	Քարահունջ գյուղի մոտ, Գորիս-Կապան խճուղու վրա
34.	«Մեծ Նովի» աղբյուր	Շինուհայր գյուղից 0.5 կմ հս-արմ, ճամփ-եզրին, խաչքարի մոտ
35.	«Որոտան» աղբյուր	Որոտան գյուղի հս ծայրամասում
23.	«Շինուհայր» ջրվեժ	Որոտան գետի ձախ կողմում, Հին Շինուհայրից 0.5 կմ հս-արմ
9.	«Որոտան» բնապատմական համալիր	Որոտան գյուղի հվ-արմ եզրին աջ ու ձախ ափերին
10.	Հին Գորիսի («Կյորես») հրաբխային ապարներ	Գորիս քաղաքի արլ մասում, Վարարակ գետի ձախ ափին

Խնձորեսկն ունի հարյուրավոր բնակելի քարանձավներ, խաչքարեր, մ.թ.ա. 2-րդ հազարամյակի դամբարանատեղի: Համաձայն ՀՀ կառավարության կողմից 2005թ. դեկտեմբերի 29-ի N 2322-Ն որոշման գյուղը հարուստ է պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձաններով:²

Առավել նշանավոր շինություններից են.

- Աղջկա բերդ ամրոցը
- Խնձորեսկի բերդը, որը կոչվում է նաև Մխիթար Սպարապետի ամրոց
- Սուրբ Թադևոս եկեղեցին
- Անապատ եկեղեցին
- Սուրբ Հռիփսիմե եկեղեցին:

Գյուղում է գտնվում Մխիթար սպարապետի գերեզմանը: Գյուղում 2012թ. բացվել է մոտ 160 մ երկարությամբ ճոճվող կամուրջ³:

Անհատեշտ է նաև նշել, որ նախատեսվող գործունեության տարածքից 2.5 կմ շառավղող հեռավորության վրա պատմության և մշակույթի որևէ հուշարձան չկա:

4. ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

4.1. Մարզի ընդհանուր բնութագիրը

Սյունիքի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հարավում: Այն հյուսիսից սահմանակից է Վայոց ձորի մարզին, հարավից պետական սահմանով Իրանին, արևմուտքից և արևելքից Ադրբեջանին:

Սյունիքի մարզը զբաղեցնում է Զանգեզուր բնաշխարհի տարածքը, որը ներառում է Որոտան, Ողջի գետերի վերին ու միջին հոսանքների ավազանը և Զանգեզուրի՝ Մեծ Կովկասից հետո Հարավային Կովկասում ամենաբարձր լեռնաշղթայի, արևելյան լանջերը:

Սյունիքի մարզը, գրավելով ռազմավարական և աշխարհաքաղաքական նշանակության կարևոր դիրք, ունենալով բնահումքային հարուստ պաշարներ, արտադրական մեծ ներուժ և հանդիսանալով հանրապետության ամենախոշոր վարչական ու տնտեսական մարզերից մեկը, միաժամանակ մնում է համեմատաբար քիչ բնակեցված և տնտեսապես թույլ յուրացված, ինչը մասամբ պայմանավորված է մայրաքաղաքից ունեցած մեծ հեռավորությամբ և տրանսպորտային հաղորդակցության այլընտրանքային միջոցների բացակայությամբ:

2022թ.-ին մարզի տնտեսության հիմնական ոլորտների տեսակարար կշիռները ՀՀ տնտեսության համապատասխան ոլորտների ընդհանուր ծավալում կազմել են.

² <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=22116>

³ <https://www.goriscity.am/>

- արդյունաբերություն 18.8 %,
- գյուղատնտեսություն 6.4 %,
- շինարարություն 8.9 %,
- մանրածախ առևտուր 2.1 %,
- ծառայություններ 1.6 %:

Աղյուսակ 5. Ընդհանուր տեղեկատվություն Սյունիքի մարզի վերաբերյալ⁴

Տարածքը	4506 քառ. կմ
Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը	15.2
Համայնքներ, 2023 թ. տարեսկզբի դրությամբ	7
Քաղաքներ	7
Գյուղեր	132
Բնակչության թվաքանակը 2023թ. տարեսկզբի դրությամբ	134.6 հազ. մարդ
այդ թվում՝	
քաղաքային	90.2 հազ. մարդ
գյուղական	44.4 հազ. մարդ
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2022թ.,%	4.5
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2022 թ.,%	67.0
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր	306.003.6 հա
այդ թվում՝ վարելահողեր	43 806.4 հա

4.2. Ազդակիր համայնքների և նրանցում ընդգրկված բնակավայրերի վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն

Գորիս քաղաքը (2023թ. տարեսկզբին՝ 19.5 հազ. մարդ), գտնվում է Երևանից 236 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 65 կմ: Տնտեսության հիմնական ճյուղն արդյունաբերությունն է: Հիմնականում զարգացած են էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը, սննդամթերքի, մանածագործական արտադրատեսակների, կարի, ալյումինե և մետաղապլաստիկ իրերի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրությունները:

Խնձորեսկ

Բնակչությանը՝ 2 018 մարդ
 Հեռավորությունը մարզկենտրոնից՝ 78 կմ
 Հեռավորությունը Գորիս քաղաքից՝ 13 կմ
 Կարգավիճակը՝ սահմանամերձ:

⁴ <https://www.armstat.am/>

Խնձորեսկ գյուղական բնակավայրի բարձրությունը ծովի մակարդակից կազմում է 1580 մ, զբաղեցրած տարածքը կազմում է 6772, 8 հա: Գյուղը գտնվում է Գորիս-Ստեփանակերտ մայրուղուց աջ, խոր ձորի զառիթափի լանջերին և սարահարթի վրա, որտեղից էլ ստացել է Խնձորեսկ անվանումը:

Գյուղում բնակիչները հիմնականում զբաղվում են անասնապահությամբ և դաշտավարությամբ: Գյուղում կա բավական մեծ գյուղացիական տնտեսություն:

5. ՆԱԽԱԳԾԻ ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԸ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ` ԶՐՈՅԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐԱԿԸ

5.1. Զրոյական տարբերակ

Զրոյական կամ առանց գործողության տարբերակ նշանակում է, որ որևէ փոփոխություն տեղի չի ունենում և նախատեսվող բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանը չի կառուցվում: Այս դեպքում՝

- Բնապահպանական և սոցիալական ազդեցության հետ կապված լրացուցիչ ռիսկեր կամ արտակարգ իրավիճակների հնարավոր վտանգներ չեն առաջանա,
- Կենսամիջավայրի վրա լրացուցիչ տեխնաձին ներգործություն և ճնշում չի առաջանա:

Մյուս կողմից զրոյական տարբերակի ընտրության դեպքում չեն իրականանա նաև մի շարք հնարավորություններ, այդ թվում.

- Տարածաշրջանի տրանսպորտային միջոցների համալիր վառելիքային սպասարկման որակի բարելավում:
- Նախագծի իրականացման ընթացքում Խնձորեսկ բնակավայրում նոր աշխատատեղերի ստեղծման և դրա արդյունքում տեղի բնակչության եկամուտների ավելացման հետ կապված հնարավորություններ չեն լինի:

5.2. Քննարկվող տարբերակներ

Քանի որ որպես ձեռնարկող՝ «Հայիդրոէներգանախագիծ» ընկերության նպատակը եղել է վառելիքի լցակայանի կառուցումը և շահագործումը, որպես տարբերակներ դիտարկվել են այդ գործունեությունը կազմակերպելու ստորև ներկայացված 2 տարբերակները.

Ա. Կառուցվում և շահագործվում է միայն հեղուկ գազի լցակայան: Այս տարբերակի առավելություններն են.

- շինարարական աշխատանքների ծավալները և համապատասխանաբար կապիտալ ներդրումների ծավալները կլինեն ավելի փոքր,
- սպասարկող անձնակազմը կլինի ավելի փոքրաքանակ և ընթացիկ ծասխերը

նույնպես կլինեն ավելի քիչ:

Տարբերակի բացասական կողմերն են.

- ավելի ցածր շահութաբերություն
- վառելիքի մատակարարման սահմանափակ ծավալներ:

Բ. Կառուցվում և շահագործվում է հեղուկ վառելիքի համալիր՝ հեղուկ գազի, դիզելային վառելիքի և բենզինի լցակայան:

Այս տարբերակի առավելություններն են.

- ավելի բարձր շահութաբերություն
- տեսակարար ծախսերի ավելի ցածր մակարդակ:

Տարբերակի բացասական կողմերն են.

- կապիտալ ծախսերի ավելի բարձր մակարդակ
- շինարարական աշխատանքների ավելի երկար տևողություն:

Վերլուծելով ներկայացված տարբերակները ընտրվել է երկրորդ տարբերակը հետևյալ հիմնավորումներով.

- բնապահպանական ազդեցությունը գործնականում նույնն է, քանի որ շինարարական աշխատանքների ժամանակ հողային աշխատանքների ծավալները նույնն են, իսկ արտանետումների տարբերությունը կկազմի մոտավորապես 12 – 13 տոկոս, քանի որ հիմնական վաճառվող վառելիքը հեղուկ գազն է, որի ծավալները 7 - 8 անգամ ավելի շատ են, քան բենզինի և դիզելավառելիքի, համապատասխանաբար արտանետումները նույնքան ավելի շատ կլինեն:

- շահութաբերությունը ավելի բարձր է:

6. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ (ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՀՁՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ և ՆՅՈՒԹԵՐ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ և ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ)

6.1. Գոյություն ունեցող իրավիճակը

«Հայիդրոէներգանախագիծ» ՓԲ ընկերությունը նախատեսում է կառուցել բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայան, որի մակերսը կազմում է 2.1234 հա (տես՝ Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը), և հասարարական շինության: Քանի որ այդ շինության կառուցապատման մակերեսը չի գերազանցում 1500 մ² (կառուցապատման մակերեսը կազմում է 1202 մ³), այն ենթակա չէ փորձաքննության: Առանձին նախագծով այն ներկայացվել է համայնքին և ստացվել է համապատասխան շինթույլտվություն (կցվում է):

Ավտոլցավորման կայանը կառուցապատվելու է բնակավայրից դուրս, Գորիսի համայնքով անցնող՝ Մ-4 մայրուղային ճանապարհին կից: Հողամասերի սեփականատեր է հանդիսանում սույն գործունեության ձեռնարկող՝ «Հայիդրոէներգանախագիծ» ՓԲԸ /կադաստրային ծածկագեր՝ 09-045-0124-0029, 09-045-0124-0025, 09-045-0124-0031, 09-045-0124-0028, հողերի նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի, գործառնական նշանակությունը՝ հասարակական կառուցապատման/:

Նախատեսվող գործունեության տարածքը գտնվում է Խնձորեսկ բնակավայրի մոտակա տներից մոտ 2.5 կմ հեռավորության վրա:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման համար կատարվել է ինժեներաերկրաբանական հետազոտություններ: Կատարվել են հետևյալ աշխատանքները.

Հորատվել է 6 հորատանցք 1-ը՝ 15 մ, 5-ը՝ 10 մ, ընդամենը փորվել է 65 մ:

Բազմաֆունկցիոնալ համալիրի տեղամասը գտնվում է Գորիս-Խնձորեսկ մայրուղու աջ կողմում:

Կատարված դաշտային աշխատանքների արդյունքների հիման վրա առանձնացվել են գրունտների 2 շերտ՝ վերևից ներքև:

Շերտ-1 հողաբուսական ծածկույթ, որը առկա է միայն հորատանցք N1-ում:

Շերտ-2 Ավազ:

Հողաբուսական շերտը (1) ինժեներաերկրաբանական տեսակետից հետաքրքրություն չի ներկայացնում:

Շերտ-2 -ը ներկայացված է ավազներով, որոնք տարածված են ողջ տարածքում:

Ստորև ներկայացված է ավազային գրունտների ֆիզիկա-մեխանիկական հատկությունները.

- գրունտի խտությունը՝ 1750 կգ/ մ³
- մասնիկների խտությունը՝ 2660 կգ/ մ³
- ներքին շփման գործակիցը՝ 0.466
- տեսակարար կապակցվածությունը՝ 0.003 ՄՊա
- դեֆորմացիայի գործակիցը՝ 30 ՄՊա
- պայմանական հաշվարկային ճնշումը՝ 0.2 ՄՊա
- ներքնակի գործակիցը՝ 5կգ/սմ³:

Հետազոտվող տարածքում գրունտային ջրերը բացակայում են:

6.2. Հիմնական տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումները

Համաձայն աշխատանքային նախագծի, որը բաղկացած է ճարտարապետական և կոնստրուկտորական մասերից, նախագծվող բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման

կայանը կազմված է լինելու հետևյալ շինություններից՝

- ավտոգազալցավորման ճնշակային կայան
- բնական գազի առաջնային կուտակիչներ,
- սեղմված գազի լցավորման սյունակներ՝ 4 հատ,
- սեղմված գազի ստորգետնյա պահեստային կուտակիչներ,
- բենզալցակայան՝ 3 հատ լցասյունակային տարողություններով,
- պրեմիում և ռեգուլյար մակնիշի բենզինի տարողություններ՝ 2 հատ /10 խմ

ծավալով/

- վառելիքի վթարային տարողություն /10 խմ ծավալով/
- դիզելային վառելիքի տարողություններ 4 հատ՝ 50 խմ, 2 հատ՝ 25 խմ և 1 հատ՝ 10

խմ տարողություններով,

- պրեմիում և ռեգուլյար մակնիշի բենզինի լցասյունակներ,
- դիզելային վառելիքի լցասյունակ,
- յուղի լցասյունակ,
- գազաբալոնների տեղադրման և փորձարկման տեղամասերից
- բենզինի և դիզվառելիքի ստորգետնյա տարողություններից,
- վառելիքի ավտոցիստեռնի կանգառի հարթակ,
- գազաբալոնների փորձարկման և տեղադրման տեղամասեր,
- առևտրի կենտրոնից:

Բազմավառելիքային ավտոլցավորման կայանը ներառում է նաև հետևյալ օժանդակ շինությունները և կառույցները՝ սպասասրահ, օպերատորական սենյակներ՝ ԱԳԼՃԿ-ի և բենզալցակայանի համար, անձնակազմի, տնօրենի համար հանգստի սենյակ, սրճարան, էլ ենթակայան /փակ/, նավթորսիչ /տարողություն/, սանհանգույց, հակահրդեհային գույք, հիդրանտ, վառելիքի դատարկման հոր և այլն:

Հասարակական սպասարկման նշանակության մասնաշենքն իր մեջ ներառում է սպասասրահ, հասարակությանը և սպասարկող անձնակազմի համար սանհանգույցներ, հասարակական սպասարկման՝ սրճարան, առևտրի սրահ և այլն, օպերատորական սենյակ:

Բազմավառելիքային ավտոլցավորման կայանը /այսուհետ ավտոլցավորման կայան/ նախատեսված է համապատասխանաբար սեղմված բնական գազ /մեթան/, բենզին և դիզելային վառելիք ընդունելու, պահեստավորելու և ավտոտրանսպորտային միջոցները լցավորելու համար: Վառելիքի ընդունման, պահեստավորման տարողությունները նախատեսվում է տեղադրել ստորգետնյա:

Բոլոր տարողությունները և սարքվածքները միացնել հողանցման կոնտուրին: Կայանում տեղակայված շինությունները և կառույցները նախատեսված են մեկ հարկանի՝ I,

II, III աստիճանի հրակայունության:

Կառուցապատումից ազատ տարածքները նախատեսվում է կանաչապատել: Կառուցապատման գործակիցը կազմում է 0.7, կանաչապատման տոկոսը՝ 30 կամ հողամասի 0.837 հա-ը /ինչը նախագծման թույլտվության պահանջ է: Երևացող տեղերում նախատեսված են տեղագրել տեղեկատվական ցուցանակներ վառելիքի վերաբերյալ:

Տարածքում պետք է տեղադրվեն տրանսպորտային միջոցների շարժման ուղղությունների և շարժման արագությունը սահմանափակող ցուցանակներ:

Կայանի ավտոմեքենաների մուտքի ու ելքի ճանապարհները, ինչպես նաև օպերատորական և այլ շինությունների շրջապատը նախատեսված են ասֆալտապատել, լցավորման տեղամասում հատակը պատել կայծ չարձակող մայթային սալիկներով: Կայանի տարածքը պետք է լինի հարթ և ունենա հոսքային ջրերի կենտրոնացված հավաքում, հետագայում դրանք մաքրման կամ ջրահեռացման համակարգ մղելու համար:

Ճնշակայանի շինություն

Հիմքերը նախատեսված են միաձույլ ե/բ ժապավենային $h=400$ մմ բարձրության և 500մմ լայնության B 25 դասի ծանր բետոնից, բազալտե խճի և կվարցային ավազի լցանյութով:

Նախատեսվող ե/բետոնե միաձույլ սյուները քառակուսի են 400x400մմ չափերի հատույթով, B25 դասի ծանր բետոնից, բազալտե խճի և կվարցային ավազի լցանյութով: Հեծանները ուղղանկյուն հատվածքի են են 400x400մմ չափերի հատույթով, B25 դասի ծանր բետոնից, բազալտե խճի և կվարցային ավազի լցանյութով: Նախատեսվող ծածկն իրականացվում է օդափոխվող թեթև մետաղական հավաքովի կոնստրուկցիաներով: Արտաքին պատերն իրականացվում են 400մմ ընդհանուր հաստությամբ կանոնավոր ձևի տուֆ քարով: Տանիքը միալանջ է հավաքված մետաղական կարկասի վրա, ջրահեռացումը կազմակերպված: Ներքին բաժանարար պատերը նախատեսվում են 190*90*400 չափի ամերիկյան տիպի պեմզաբլոկներով:

Սեղմված գազի լցասյունակներ

Նախատեսված են միաձույլ ե/բ ժապավենային $h=500$ մմ բարձրության և 500մմ լայնության հիմնահեծաններից և 200մմ հաստության համատարած հիմնասալից B25 դասի ծանր բետոնից, բազալտե խճի և կվարցային ավազի լցանյութով: Կրող կոնստրուկցիաները իրականացվում են թեթև, մետաղական տարածական կարկասներից: Արտաքին երեսպատումը նախատեսվում է alucobond տիպի կոմպոզիտային նյութերով:

Սեղմված գազի պահեստային կուրակիչներ

Երկաթբետոնյա կոնստրուկցիաներն իրենից ներկայացնում են որպես միաձույլ կերպով իրականացված հիմնասալ և հիմնապատեր:

Տանիքը միալանջ է հավաքված մետաղական կարկասի վրա, օդափոխվող, ջրահեռացումը կազմակերպված: Արտաքին պատերի երեսպատումը նախատեսվում է alucobond տիպի կոմպոզիտային նյութերով:

Էլեկտրական փակ ենթակայան

Շինության կոնստրուկտիվ համակարգը ընդունված է, որպես շրջանակա-կապային տարածական կարկաս:

Հիմքերը նախատեսված են միաձույլ ե/բ ժապավենային $h=400$ մմ բարձրության և 500 մմ լայնության B25 դասի ծանր բետոնից, բազալտե խճի և կվարցային ավազի լցանյութով: Նախատեսվող ե/բետոնե միաձույլ սյուները քառակուսի են 400×400 մմ չափերի հատույթով, 825 դասի ծանր բետոնից, բազալտե խճի և կվարցային ավազի լցանյութով: Հեծանները ուղղանկյուն հատվածքի են 400×400 մմ չափերի հատույթով, B 25 դասի ծանր բետոնից, բազալտե խճ և կվարցային ավազի լցանյութով: Նախատեսվող ծածկն իրականացվում է 1490×5970 մմ չափերի հավաքովի կողավոր ծածկի սալերով: Արտաքին պատերն իրականացվում են 400 մմ ընդհանուր հաստությամբ կանոնավոր ձևի տուֆ քարով: Տանիքը միալանջ է հավաքված մետաղական կարկասի վրա, ջրահեռացումը կազմակերպված:

Բենզինի և դիզ վառելիքի փարողությունների հոր

Ստորգետնյա տարողությունները տեղագրել փոսի մեջ, որի ներքևի նիշը հողի մակերևույթից պետք է լին 4,9մ: Տարողությունները փոսի մեջ տեղագրել բետոնե հիմքի վրա: Տարողությունները փոսում, հիմքի վրա տեղադրելուց հետո, փոսի հողի հետլիցքը կատարել:

- մինչև հիմքի վերևը տեղային հողով և ավազախճային խառնուրդով,
- մինչև $0,000$ նիշը շինարարական ավազով:

Հիմքը կառուցել մոնոլիտ ամրապնդած $F15$ դասի բետոնից, տեղադրելով անկերային բոլտեր տարողությունները ամրացնելու համար: Ամրանավորումը կատարել առանձին միջուկներով: Հիմնահատակը խտացնել 40 մմ հաստության խճի շերտով:

Հիմքը կառուցելուց անմիջապես հետո տեղային հողով կատարել հետլիցք՝ խճային շերտից, մինչև հիմքի վերևը՝ 20 սմ-ից ոչ ավել: Տարողությունների տեղագրումից հետո հետլիցքը կատարել շինարարական ավազով, համապատասխանաբար 20 սմ շերտային խտացումով, $0,7$ աստիճանի խոնավության դեպքում:

Բազմաֆունկցիոնալ շենք

Նախատեսվում է կառուցել երկհարկանի շինություն, որի առաջին հարկում կգործի առևտրի կենտրոն և սննդի օբյեկտ: Երկրորդ՝ մանսարդային հարկում հետագայում կարող

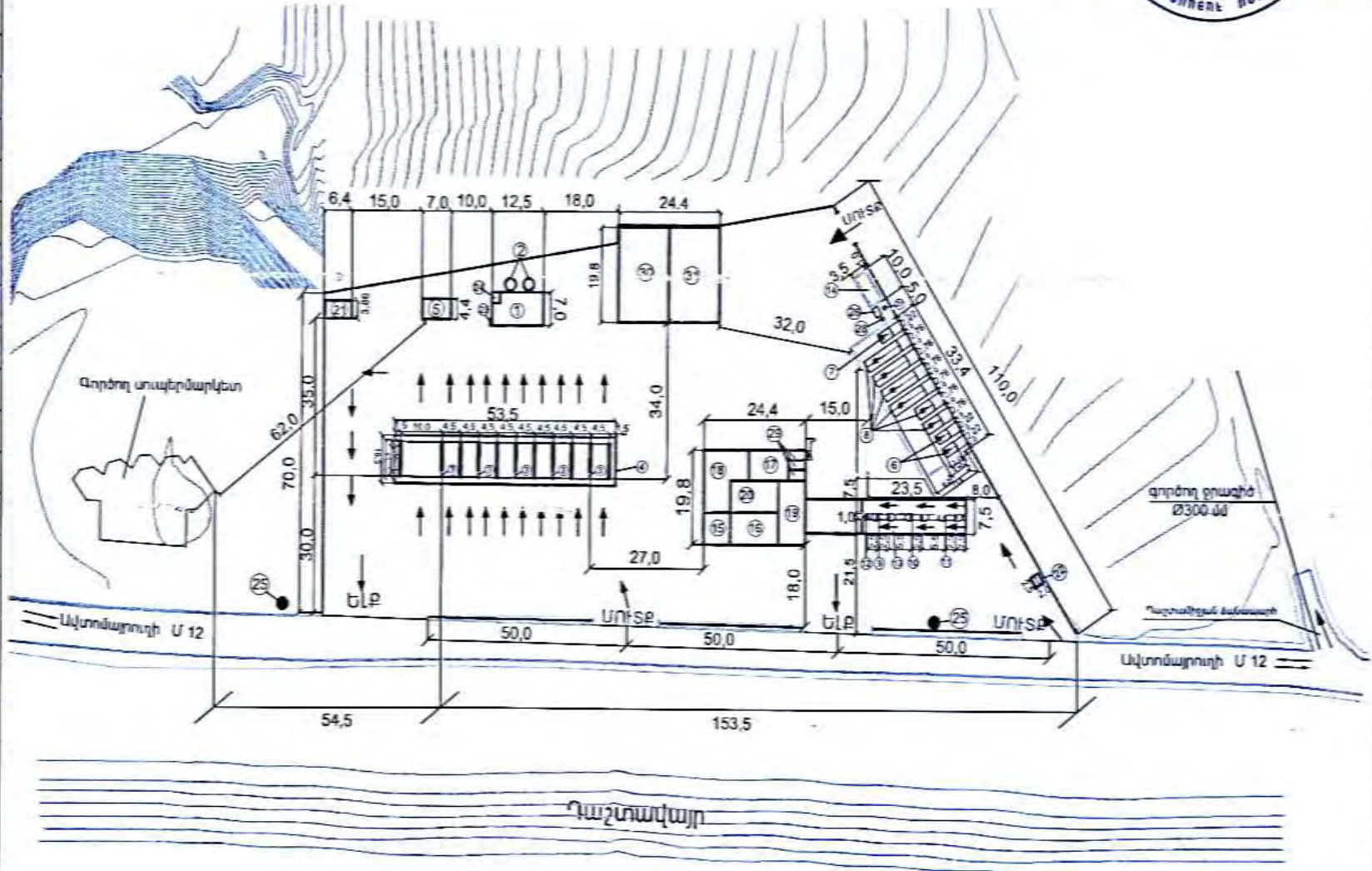
են ձեռնարկվել գրասենյակային /ծրագրավորման/, կամ այլ, փորձաքննություն չպահանջող, գործունեություն:

Տարածքում նախատեսված են սանհանգույցներ (3 զուգարան) համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարի 01.10.2010 թվականի N 21-Ն հրամանի:

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ Մ 1:500

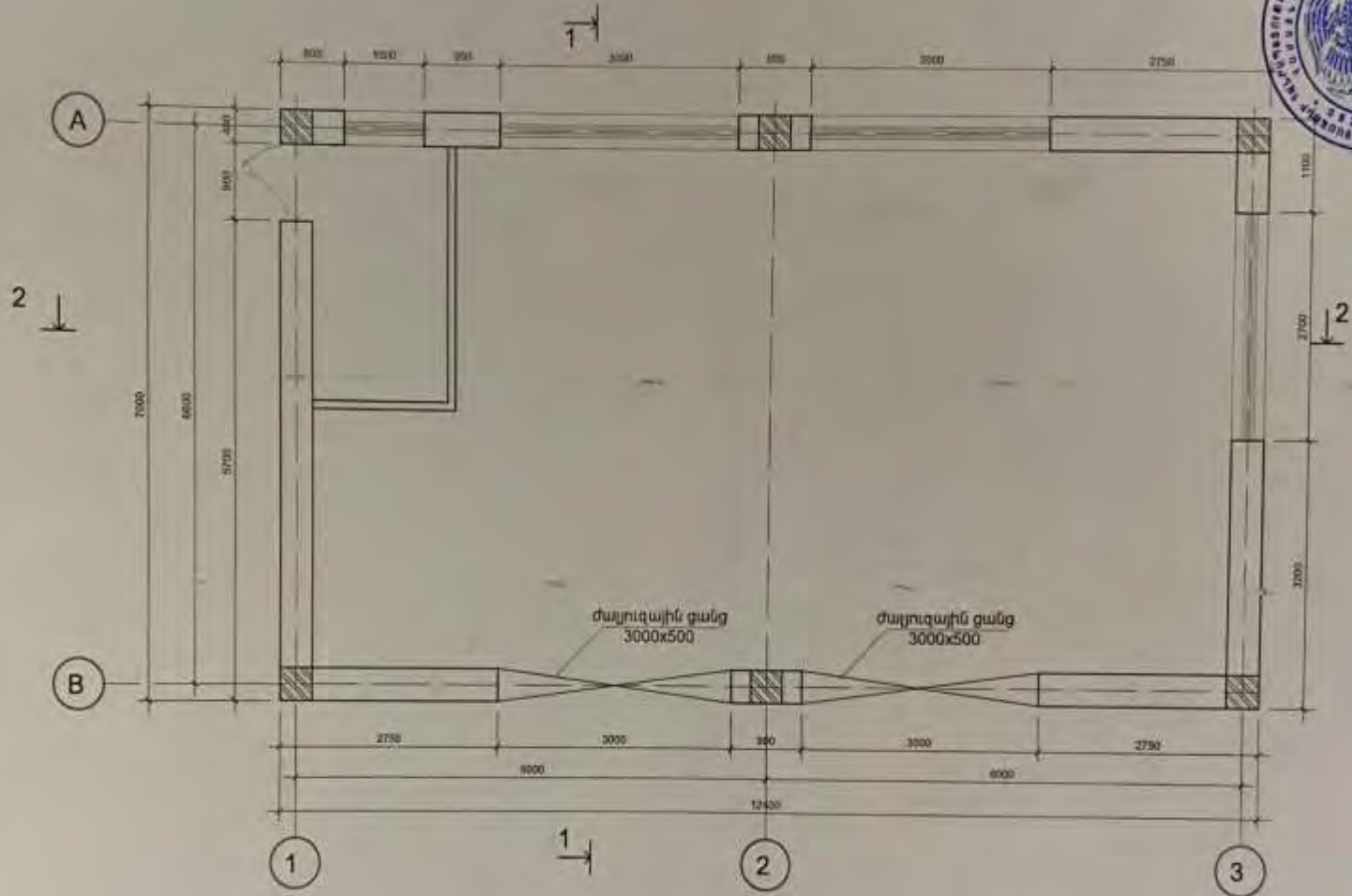

1	Ճեշակայան
2	Բնական գազի առաջնային կուտակիչներ
3	Սեղմված գազի լցավորման պոմանկներ
4	Շվարարան
5	Սեղմված գազի ստորգետնյա պահեստային կուտակիչներ
6	Պրենմիյում և ռեզուլյար մակերջրի բեկցիկի սարքադրություններ V=10P (2 հատ)
7	Վանելիքի վթարային V=10P սարքադրություն
8	Չիզելային վանելիքի սարքադրություններ V=50P(4 հատ), V=25P (2 հատ), V=10P (2 հատ)
9	Պրենմիյում և ռեզուլյար մակերջրի բեկցիկի լցարտանակ
10	Չիզելային վանելիքի լցարտանակ
11	Չիզելային վանելիքի լցարտանակ
12	Յուտի լցարտանակ
13	Շվարարան
14	Վանելիքի ավտոզիտուեկի կանգառի ծախքակ
15	Օպերատորական / ԱԳԼՃԿ/
16	Սպասարան
17	Սենսակազմի ծանցուռի սեկցակ
18	Տնօրենի աշխատասեկցակ
19	Օպերատորական / բեկցակցակցայակի
20	Սրճարան
21	Էլ. էներգայակ / փակ /
22	Նախնարայի / սարքադրություն /
23	Հակահրդեհային գույք
24	Էլ. վահանակային
25	Հիդրանտ
26	Վանելիքի դատարկման հոր (հանգույց)
27	Բաժանարար հոր
28	Օդակիրության խոռոչ
29	Սանհանգույց
30	Գազարտունների տեղադրման տեղամաս
31	Գազարտունների փորձարկման տեղամաս

Տնօրեն	Ն. Բունիաթյան	<i>[Signature]</i>	«Սյունիքի մարզ, Գորիս համայնք, Գյուղ խնձորենակ, Քարդաշ թաղամաս Թիվ 100, Խողատարածքում «ՀԱՅԿՌՈՒՆԵՐԳԱՍԱՆԱԳՐԾ» ՓԲԸ-ին պատկանող Բազմակենսային ակտիցավորման կայանի կառուցման նախագիծ	Փուլ	Թերթ	Թերթեր
Նախագծեց	Ա. Բարսեղյան	<i>[Signature]</i>		ՄՍ	Ը-3	46
			ՃԱՐՏԱՐԱԴԵՏԱԿԱՆ ՄՄՍ			
			Գլխավոր հատակագիծ Մ 1:500 Շինությունների դասավորություն	«ԱՇՁԱԿ» ՓԲԸ Պետ. լից. No 16912		

Ճնշակայանի հատակագիծ Մ 1:100

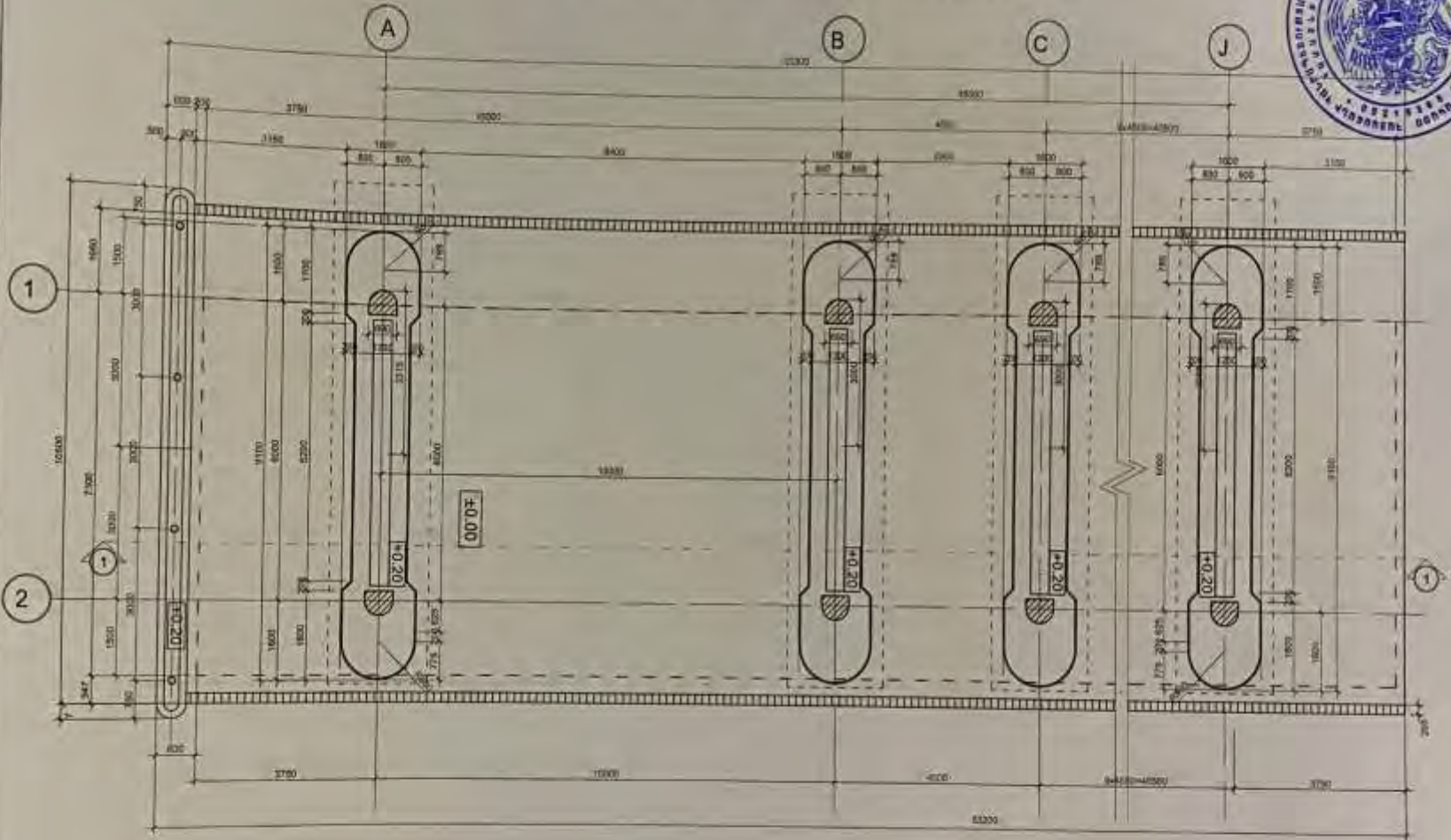
Տնօրեն	Լ.Ռուփաջան		«ԱրմՀԱՅԿՈՆՍՏՐԱԿՏ» ՍՊԸ-ի հասցեական կետի կառուցվածքային կազմակերպչական ծախսերի կատարումը		
Լսմամբ	Ա.Բաղդասարյան		Փուլ	Տեղ	Ճեզ
			ՍԵ	Տ-4	48
			Ճնշակայանի հատակագիծ		
			«ԱՐՇԱԿ» ՓԲԸ ՊՈՒ ԱՅԿ ԿՈՆՍՏ		

Սեղմված գազի բենզալցակայանի օպերատորական, տնօրենի սենյակ, հանգստի սենյակ, սրճարան, սպասարան, սան հանգույց հատակագիծ Մ1:100

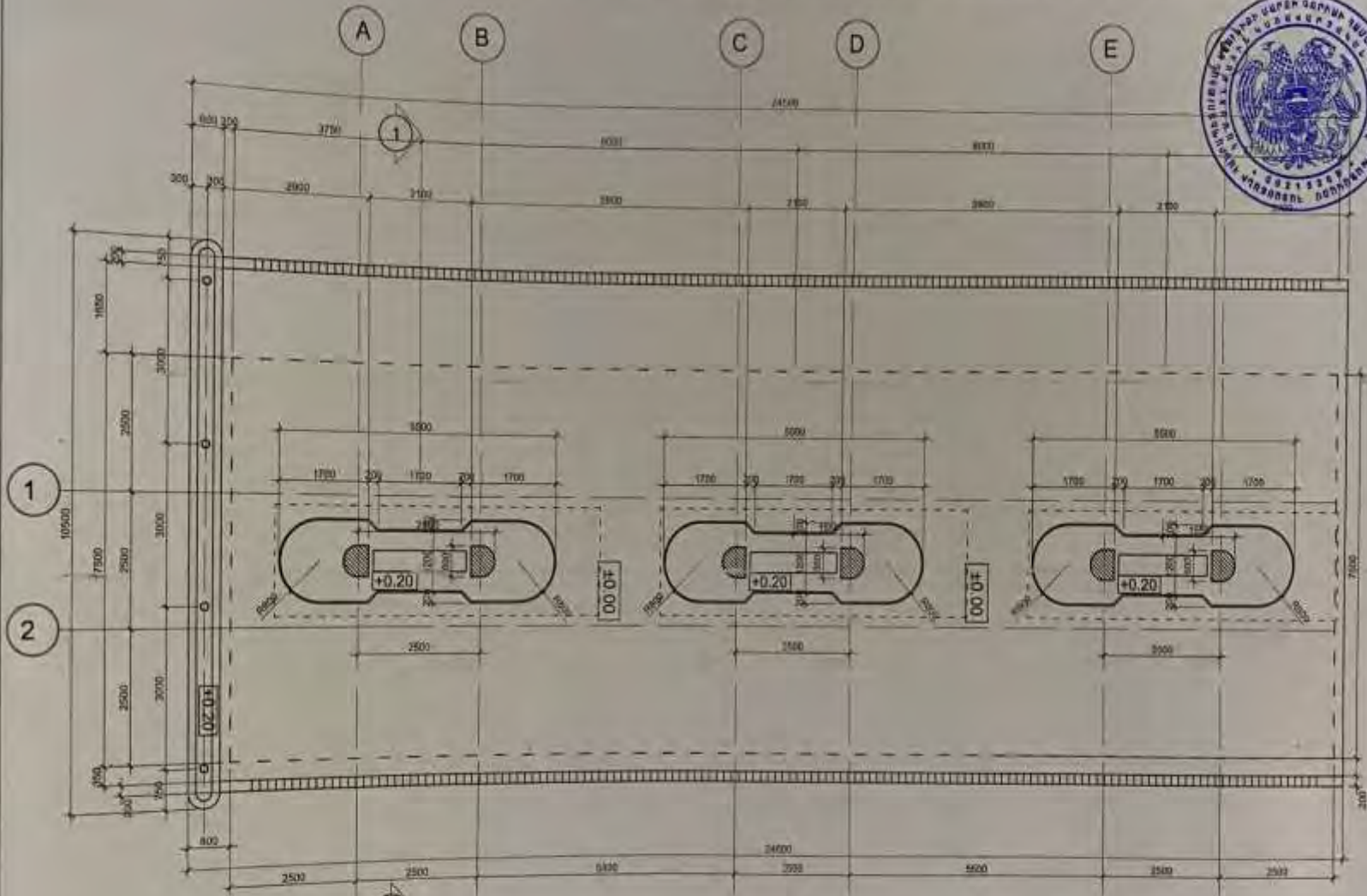
Տնօրեն	Լ. Բովսեպյան	<i>[Signature]</i>	Ա. Արմենյանի մարզի Նախարարության Քաղաքաշինության ՆՈՒ նախարարության «ԱՆՏԻՎԵՆԻԼԵՂՎԱԼԱՅՆՄԻՈՒՄ» ՓԲԸ-ի պատվանոց ակտիվացված էլարակ կառուցման համարով	Փուլ	Ձեռք	Ձեռքեր
Նախագծող	Ս. Քարսեղյան	<i>[Signature]</i>		ԿՈՆՍՏՐՈՒԿՏՈՐՎԱԼ ԱՍՍ	ԱՆ	Ե-14
			Ստորագրող ճարտարագետի անձնագրի անունը, տեղի և ամսի համարը, տնային տնտեսության անվանումը	«ԱՇՉԱԿ» ՓԲԸ Պետ. լից. No 16912		

ԱՊՐԱՆԱԾ ԳԱԾԻ ԼՏՍՈՒՆՈՒՄՆԵՐԻ ԴՍԱԿԱԿՈՑ ԻՒ 100

Տնօրեն	Լ.Բովսեպյան		ՀՀ Մարտի 20-ի Քննչական կոմիտեի Քննչական բաժանում, №1 հարցաթուղթով «ԱՄՆԱԲՆՈՒՆԵՐԳԱՆԱԾՈՒՄ» ՓԲԸ-ի տրամադրած անվտանգության կարգի կատարման նպատակով		
Նախագծիչ	Ա.Ք. Գրիգորյան		ՎՈՒՄ	ԲՆԵՐ	ՆՆԵՐՆԵՐ
			ՎՈՒՄ	Յ-27	41
			«ՍՇՆԱԿ» ՓԲԸ Պետ. լից. № 16912		

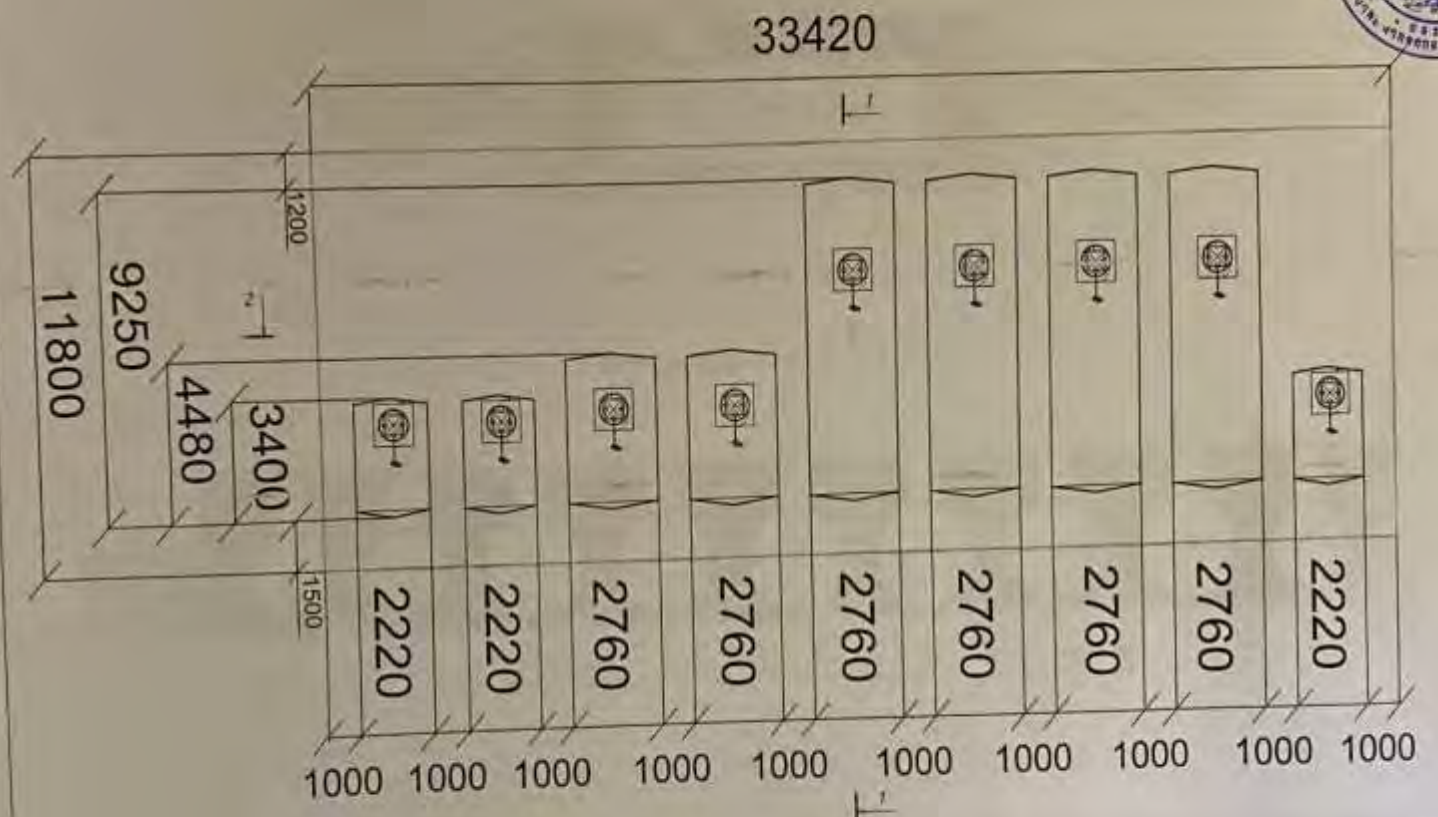
ԲԵՆՁԻՆԻ և ՊԻՑ՝ ՍԱՌԵՆՆԻՔԻ ԼՅԱՍՅՈՒՆԱԿՆԵՐԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ Մ1:100

Տնօրին	Ե. Բուկիսյան		«Վ. Սոմիգի ձառնարկի նախագիծը և կառուցման ժամկետը» հաստատվել է «ՀԱՅԿՈՒՄՆԵՐՆԵՐԻ ԿՈՆՍՏՐԱԿՏԻՆԻ» ՍՊԸ-ի կողմից արձանագրված կարգի կառուցման համաձայն		
Նախագծող	Ա. Բաղդասյան		ՃԱՐՏԱՐԱԴԵՏԱԿԱՆ ՍՍՍ «ՄՇՄ» ՓԲԸ Բենզինի և ՊԻՑ վաճակի լցարկումներ հատակագիծ Մ1:100		
			1/2	Ճ-35	46
			«ՄՇՄ» ՓԲԸ Դեռ. լից. № 16912		

Բենզինի և դիզ վառելիքի ստորգետնյա տարողությունների հոր
 հատակագիծ Մ 1:100

ՏԵՃՈՐՆ	Լ. Բաղդասարյան	Վ. Կոստանյան	ԿՈՆՍՏՐՈՒԿՏՈՐԱԿԱՆ ՄԱՍ Բենզինի և դիզ վառելիքի տարողությունների կառուցվածքներ		
ՆԱԽԱԳԾԵՐ	Վ. Բաղդասարյան	Վ. Կոստանյան	ՓՈՒԼ	ԹԵՐԹ	ԹԵՐԹԵՐ
			ԱՆ	Կ-40	49
			«ՆՇՇԱ» ՓԲԸ Գե. Կ. № 16912		

6.3. Շինարարական աշխատանքներ

Շինարարությունը նախատեսվում է իրականացնել 18 ամսվա ընթացքում՝ համաձայն օրացույցային գրաֆիկի:

Շինարարական աշխատանքների պայմանները

Սեյսմիկ ազդեցությունը՝ - 1-ն գոտի,

- Քամու արագության նորմատիվային ճնշումը՝ - 35կգ/մ²,
- Ձյան նորմատիվային քաշը՝ - 60կգ/մ²,
- Ձմռան միջին ջերմաստիճանը՝ - 15°C-18°C:

Տեխնիկատնտեսական ցուցանիշներ

Կառուցապատվող հողամասի մակերեսը կազմում է 2.1234 հա /բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանի և բազմաֆունկցիոնալ հասարակական շենքի կառուցման համար/: Հողամասում կառուցապատման և կանաչապատման ցուցանիշներն են.

- Կառուցապատման մակերես /անջրանցիկ/ - 14863.8 քմ, կամ հողամասի 70 %-ը:
- Կանաչապատման մակերես –6370.2 քմ, կամ հողամասի 30 %-ը:

Բոլոր կառուցվող մասնաշենքերը իրականացվում են ե/բ կրող կոնստրուկցիաներով, քարե պարփակող պատերով: Մեքենայական մասնաշենքի և տարածքի վրա լցասյուների ծածկերը նախատեսված է իրականացնել մետաղական թեթև կոնստրուկցիաներով:

Բնական գազի լցասյուների ծածկոցը ներկայացնում է հատակի նիշից 5.0մ բարձրությամբ թեթև կոնստրուկցիաներից ծածկ, որի՝ հատակագծային լուծումը իրականացված է 4.00 առանցքային հեռավորությամբ 5.65 մ երկարությամբ 2.0 մ բարձրությամբ, միմյանց նկատմամբ զուգահեռ, միաձույլ ե/բ 9 հատ բաժանարար պատերից:

Ճնշակայանը ե/բ կրող կոնստրուկցիաներով 13.0 x 9 մ արտաքին չափերով կարկասային շինություն է: Բոլոր շինությունների պարփակող պատերը իրականացվում են ուղիղ կտրվածքի տուֆ քարերով , իսկ ճնշակայանի պարփակող պատերը 200մմ հաստությամբ:

Տանիքը՝ միաթեք, ծպեղնակավարամաձային կոնստրուկցիաներով է ծածկված տանիքի կղմինդրատիպ փոշեներկված թիթեղով: Ջրահեռացումը արտաքին է՝ կազմակերպված: Արտաքին հարդարումը իրականացվում է ց/ա սվաղով և ներկվում ջրադիմացկուն ներկով: Պարապետները իրականանում է ալիկաբոնդով: Միջնապատերը իրականացվում են պեմզաբլոկներից: Պեմզաբլոկները 200 մմ և 100մմ հաստությամբ, ամրակապվում են մետաղյա ճկուն կապերով՝ պատերի և ծածկերի սալերի հետ: Ներքին հարդարման աշխատանքները իրականացվում են ց/ա սվաղով, մածիկապատվում և ներկվում են լատեքսային ներկերով:

Ջրամատակարարում և կոյուղի

Բազմավառելիքային ավտոլցավորման կայանի սանիտարական հանգույցների և հակահրդեհային ջրի միացումը իրականացվելու է Վեոլիա ջուր ընկերության գործող՝ Փ-100մմ ջրատարին: Հակահրդեհային ցանցի հաշվարկային պահանջվող ջրի քնակության համար անհրաժեշտ է նախատեսել ջրի պաշարապահ ծավալ՝ 50մ³ տարողությամբ ե/բետոնյա ջրավազան, համապատասխան պոմպակայանով: Պոմպակայանից ջրավազանից ջուրը մղվում է հակահրդեհային դիտահոր, որտեղ նախատեսված է 2 հատ հակահրդեհային Փ-50մմ միացման գլխիկներ: Տարածքում նախատեսված է տեղադրել առաջնային հակահրդեհային միջոցներ: Պոմպակայանից ջրագիծը միացվում է նաև 50մ³ տարողության հովացման բաքին: Տաք ջրի պատրաստումը կատարվում է էլեկտրատաքացուցիչի միջոցով, որը տեղադրված է խոհանոցի պատի վրա:

Կենցաղային կեղտաջրերը սան-սարքերից ինքնահոս հավաքվում և հեռացվում է ներքին ցանցի միջոցով կոյուղու բակային ցանց, որտեղից լցվում է գործող արտակնոցային փոս /անթափանց պատերով և հատակով/:

Արտակնոցային փոսից ժամանակ առ ժամանակ ավտո-ցիստերնով հավաքված կեղտաջրերը տեղափոխվում են նախատեսված վայր:

Ցանցերի համար կիրառված են պլաստիկ խողովակներ պատերի և առաստաղների վրա՝ Փ-50-100մմ: Ցանցերի վրա նախատեսված են ստուգիչներ՝ ստուգումներ կատարելու և հետագա շահագործելու համար: Ներքին գործող ցանցերը կառուցվելու են կոյուղագծերի պլաստիկ խողովակներով:

Էլեկտրամատակարարում և ջերմամատակարարում

Բազմավառելիքային ավտոլցավորման կայանի էլեկտրամատակարարումը կիրականացվի ՀԷՑ ցանցից՝ համաձայն տեխնիկական պայմանի, պայմանագրային հիմունքներով: Նախատեսվող կայանի տաք ջրամատակարարումը և ջեռուցումը կիրականավի էլեկտրական սարքերի միջոցով:

Հակահրդեհային պաշտպանությունը իրականացվել է հակահրդեհային հիդրանտների միջոցով: Տարածքում իրականացվելու է շանթապաշտպանություն:

Գազամատակարարում

Բազմավառելիքային ավտոլցավորման կայանի գազամատակարարումը համաձայն տեխնիկական պայմանի իրականացվելու է վերգետնյա գործող գազատարից:

Հողային աշխատանքներ. կադրային ապահովում և շինարարական

Հողային աշխատանքների տևողությունը կազմում է 50 օր: Տարածքում արդեն իսկ իրականացվել են որոշ ծավալի հողային և հարթեցման աշխատանքները: Հողային աշխատանքների ժամանակ 2160 խմ գրունտի մշակման դեպքում առաջացող բուսահողի ծավալը կազմում է 240 մ³ բուսահող, որը առանձնացվում է և պահպանվում հետագա բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքների համար:

Շինարարության ժամանակ նախատեսվում է ներգրավել 17 աշխատակից, հնժեներատեխնիկական անձնակազմ՝ 3 մարդ, մեքենավարներ և օգնականներ՝ 5 մարդ:

Շինարարության ընթացքում ավատեսվում է օգտագործել հետևյալ շինարարական տեխնիկական միջոցները՝ էքսկավատոր /հիդրոնուրճով/՝ 1 հատ, բեռնատար ինքնաթափ՝ 1 հատ, բուլդոզեր՝ 1 հատ, էքսկավատոր՝ 1 հատ, ավտոամբարձիչ՝ 1 հատ:

6.4. Նախապատրաստական աշխատանքներ

Շինարարական աշխատանքները սկսելու համար նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ նախապատրաստական աշխատանքները՝

- ժամանակավոր ցանկապատման իրականացում,
- պահեստային հարթակների կարգավորում,
- ժամանակավոր տնակների տեղադրում,
- ժամանակավոր ինժեներական ցանցերի տեղադրում,
- ջրի պահեստային բաքի տեղադրում,
- կեղտաջրերի հավաքման ժամանակավոր տարողության տեղադրում
- բանվորների հրահանգավորում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ,

Շինհրապարակի կազմակերպման ընդհանուր սխեմա.

- ժամանակավոր էլեկտրամատակարարում և ջրամատակարարում
- շին. նյութերի և բետոնի ընդունման հարթակների պատրաստում
- շին. հրապարակի գիշերային լուսավորվածություն,
- մեքենաների և մեխանիզմների փոխադրում շինհրապարակ,
- անվտանգության նշանների տեղադրում,
- հակահրդեհային միջոցների տեղադրում:

Ապրանքային բետոնը շին.հրապարակ է բերվում պատրաստի վիճակում բետոնատար ինքնաթափերի միջոցով՝ ավտոմատ բետոնա-շաղախային հանգույցից:

Բոլոր տիպի շինարարական աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով շին. նորմերը, կանոնները, ստանդարտները, ինչպես նաև նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինարարության ընթացքում այլ անձանց իրավունքների սահմանափակումը հետևում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Շինհրապարակում կարևորվում են հետևյալ միջոցառումների կատարումը:

– Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ մնացած նյութատեխնիկական ռեսուրսների մատակարարումը կիրականացվի լիցենզավորված կազմակերպություններից և գլխավոր կապալառու կազմակերպության արտադրական բազայից:

– Համապատասխան մակնիշի բետոնախառնուրդի առաքումը դեպի հրապարակ կիրականացվի բետոնախառնիչներով՝ կապալառուի հետ պայմանագրային հիմունքներով և համապատասխան առաքման հաճախականությամբ՝ ապահովելով աշխատանքների կատարման անընդհատությունը: Այսպիսով՝ կբացառվի հրապարակում բետոնաշաղախային խառնուրդի պատրաստման գործընթացը:

– Հրապարակում սորուն նյութերը (ավազ, խիճ, հողային հանույթ և այլն) ժամանակավոր կպահվեն պաստառներով ծածկված վիճակում, շինարարական կոնստրուկցիաները (ամրաններ և այլն) հողային շերտից բարձր և ծածկերի տակ՝ բացառելու համար արտաքին միջավայրի ազդեցությունները՝ հաշվի առնելով վերջիններիս վարքի կոռոզիոն առանձնահատկությունները, իսկ մնացած շինարարական նյութերի պահպանումը հրապարակում կիրականացվի նորմատիվատեխնիկական պահանջներին համապատասխան:

6.5. Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Նյութերից օգտագործվելու են մետաղական ամրաններ, բազալտե մաքրատաշ քարեր, քարե բլոկներ, մետաղական ցանցեր, շինարարական քար, բետոնային խառնուրդ, ցեմենտ, ավազ, պրոֆիլավոր թիթեղ, ապակի, փայտ, ամրաններ և այլն:

Նյութերի ցանկը և քանակները կներկայացվեն աշխատանքային նախագծում:

Բնառեսուրսներից շինարարության ընթացքում կօգտագործվի ջուր՝ աշխատանքային հրապարակների ջրցանի, փորվող հանվող հողի/գրունտի խոնավացման, ինչպես նաև շինարարական անձնակազմի խմելու կենցաղային նպատակների համար:

Ջրցանը իրականացվելու է տարվա տաք և չոր եղանակին: Նման օրերի հաշվարկային թիվը ընդունվում է տարեկան 180 օր, ընդամենը՝ 360 օր:

Ջրցանի օրական ջրապահանջը կկազմի՝

$W = S \times 2 \times 0.0015$, որտեղ.

S – ջրցանվող տարածքը, 600 մ²

2 - օրական ջրցանի քանակը,

0.0015 – 1 մ² ջրցանի նորմը լիտրերով:

$W = 600 \text{ մ}^2 \times 2 \times 0.0015 \text{ լ/մ}^2 = 1.8 \text{ մ}^3$, տարեկան՝ $1.8 \text{ մ}^3 \times 360 = 648 \text{ մ}^3$:

Գրունտի խոնավացում

Փորման աշխատանքների արդյունքում հանվում է ընդհանուր 2160մ³ գրունտ: Այդ ընթացքում փոշու արտանետումները կրճատելու նպատակով իրականացվում է գրունտի խոնավացում:

Խոնավացման համար անհրաժեշտ ջրաքանակը կկազմի.

$$2160 \text{մ}^3 \times 8 \text{ ր/մ}^3 = 17280 \text{ ր կամ } 17.28 \text{մ}^3:$$

Հողային աշխատանքների տևողությունը՝ 50 օր, միջին օրական ջրաձախսը կկազմի՝

$$\text{Միջին օրական՝ } 17.28: 50 \text{ օր} = 0.346 \text{ մ}^3/\text{օր}:$$

Ջրցանի համար ջուրը շինհրապարակ կրերվի ջրցան լվացող մեքենայով:

Խմելու-տնտեսական կարիքներ

Ջրապահանջը հաշվարկվում է համաձայն ՇՆ 2.04.01-25 չափաքանակների:

Աշխատողների խմելու և կենցաղային պահանջների համար ջրաձախսը կազմում է՝

$$W_{\text{խ.}} = (n_1 \times N_1 + n_2 \times N_2) \times T, \text{ որտեղ}$$

n_1 – ԻՏԱ թվաքանակն է՝ 3 մարդ

N_1 – ԻՏԱ ջրաձախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ

n_2 – բանվորների թվաքանակն է՝ 17 մարդ

N_2 – ԻՏԱ ջրաձախսի նորմատիվն է՝ 0.025 մ³օր/մարդ

T - աշխատանքային օրերի թիվն է ամբողջ շինընթացքում 360 օր

$$W_{\text{խ.}} = (3 \times 0.016 + 17 \times 0.025) \times 360 = 170.28 \text{ մ}^3/\text{շինժամանակաշրջան}:$$

Խմելու-տնտեսական կարիքների համար քրամատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել տարածքում առկա Վեոլիա ջուր ընկերության ջրատարից:

7. ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈՒԼ

Նախատեսվում են չորս հատ երկփողանի սեղմված բնական գազի լցայուններ մեկ ընդհանուր մետաղական ծածկով, ստորգետնյա գազի կուտակիչ հոր $V=400$ լ: Հեղուկ վառելիքի լիցքավորման կայանի շահագործման համար նախատեսված է մեկ հատ չորս փողանի հեղուկ վառելիքի լցայունակ, (որից երեք հատը բենզին, իսկ մեկ հատը դիզ վառելիքի համար), ինչպես նաև 10խմ տարողությամբ հեղուկ վառելիքի տարաների համար հորեր: Ըստ նախագծային փաստաթղթերի գործունեության հզորությունները՝ վառելիքի վաճառքի առավելագույն տարեկան քանակների համար հետևյալն են.

- Բնական գազ՝ 438. 0 տ,
- Հեղուկ գազ՝ 48. 0 տ,
- Բենզին՝ 180 տ,
- Դիզ.վառելիք՝ 120 տ:

Գազալցակայանի տեխնիկական բնութագրերը

Ըստ տեխնիկական պայմանների, ավտոմեքենաների գազալցման մոդուլային կայանները նախատեսված են 9 բալ /ներառյալ/ սեյսմակայունության, -600 C արտաքին նվազագույն ջերմաստիճանի, 1960 Պա ձյան բեռի և 441 Պա քամու դինամիկ ճնշման

հաշվարկով: Գազալցվող ավտոմոբիլների համար սեղմված վառելիքային գազը պետք է համապատասխանի ԳՈՍ 27577-87 պայմաններին:
ԱԳՆԿՍ դուրս եկող գազի հաշվարկային կազմը տոկոսային հարաբերությամբ.

Մեթան	-95,01
Էթան	-1,42
Պրոպան	-0,51
Իզոբուտան	-0,05
Իզոպենտան	-0,02
Թթվածին	-0,06
Ազոտ	-2,45
Հեքսան	-0,01

Ծծմբաջրածին-0,0015 գր/մ³

Թույլատրված պարունակությունը:

Էթան – մինչև 20%, պրոպան – մինչև 5%, բուտան– մինչև 2%, ազոտ– մինչև 10%, ածխաթթու գազ– մինչև 2%:

Էթան – մինչև 20%, պրոպան – մինչև 5%, բուտան– մինչև 2%, ազոտ– մինչև 10%, ածխաթթու գազ– մինչև 2%:

Գազի խտությունը, կգ/մ³ – 0,65+0,85: Նվազագույն ջերմատվությունը – 7920 կկալ/մ³ Խոնավության և ծանր ածխաջրածինների ցողի կետերի ջերմաստիճանը և մեխանիկական խառնուրդների պարունակությունը ԱԳԿԿ մուտքին – ըստ OCT 51.40-83:

ԱԳԿԿ մուտքին գազի ջերմաստիճանը. +30°-ից -5° ԱԳԿԿ մուտքին գազի ճնշումը.0,4+0,6 ՄՊա /բացարձակ/

Մեքենայի բալոններում գազի ամենաբարձր ճնշումը – 19,6 ՄՊա:

Ելքի 0,8 ՄՊա ճնշման դեպքում ԱԳԿԿ-ի անվանական լիցքավորման հնարավորությունը օրական 250 մեքենա է:

Մեքենան գազով լիցքավորելու ծավալը՝ 60 նմ³ - ԳԱԶ մակնիշի ավտոմեքենաների համար 80 նմ³ - ՁԻԼ մակնիշի ավտոմեքենաների համար:

Մեքենան գազով լիցքավորելու հաշվարկային ծավալը - 70 նմ³

Մեկ մեքենայի լիցքավորման ժամանակը, ներառյալ օժանդակ գործողությունները, 10-12 րոպե է:

ԱԳԿ աշխատանքի ռեժիմը շուրջօրյա է՝ առանց վերանորոգման համար աշխատանքների լրիվ դադարեցման: Լրիվ զբաղվածության դեպքում տարվա մեջ ԱԳԿԿ աշխատանքի հաշվարկային օրերի քանակը 360 աշխատանքային օր է:

Աշխատող կոմպրեսորի ԱԳԿԿ առավելագույն պահանջվող հզորությունը 225 կվտ է:

Նախագծի տեխնիկական որոշումները համապատասխանում են 1986թ. հրատարակված “ԱԳԿԿ տեխնիկական սպասարկման և անվտանգ շահագործման

կանոններին”:

Համաձայն 1986թ. հրատարակված « ԱԳԿ տեխնիկական սպասարկման և անվտանգ շահագործման կանոնների» խողովակների վթարային քանակ չի պահանջվում:

Սարքավորումների և խողովակաշարերի վիբրացիայի (տատանումների) մակարդակը համապատասխանում է ՌՏՄ 26-12-11-75 «Գլանային օպոզիտային կոմպրեսորներ: Գազի ճնշման տատանման և հաղորդակցման տատանման հաշվարկի մեթոդակարգին» և ԳՈՍՏ 12.2.016-76 «Կոմպրեսորային սարքավորումներ: Անվտանգության ընդհանուր պահանջներին»:

Տարողությունների կառուցվածքը թույլ է տալիս իրականացնել լիցքավորման փողրակների ինչպես աջ, այնպես էլ ձախ տեղադրվածություն ունեցող մեքենաների լիցքավորումը: Այդ պատճառով էլ ԱԳԿ տարածքում ավտոմոբիլների հանդիպակաց երթևեկություն չպետք է լինի:

Տեխնոլոգիական գործընթացի համառոտ նկարագիրը

Բնական գազը հիմնական գազատարից անցնելով ճնշման կարգավորիչով մտնում է կոմպրեսորային բաժին:

Կոմպրեսորային բաժնում գազը մաքրվում է մեխանիկական խառնուրդներից և խոնավությունից և մտնում կոմպրեսորներ: Կայանում տեղադրվելու է ԴՄ-10/250ՄՅ2 տիպի 1 հատ ճնշակային տեղակայանք: Կոմպրեսորների սառեցումը կատարվում է ջրային եղանակով:

Կոմպրեսորներից հետո գազը մաքրվում է յուղից և խոնավությունից: Անջատված յուղը և ջրի կաթիլները հավաքվում են հատուկ տարողության մեջ:

Կոմպրեսորային բաժնից գազը տրվում է կուտակիչներ ($V=400l$) որտեղից և լցասյունակներ: Կայանում օգտագործվում են հերմետիկ սարքավորումներ, հսկիչ չափիչ սարքեր, ավտոմատ կարգավորիչներ, որոնց շնորհիվ գազի սեղման, չորացման և մաքրման ընթացքում բացառվում են արտանետումները:

Ավտոմեքենաների գազալիցքավորումը կատարվում է ճկափողի օգնությամբ: Ճկափողերը միացված են կոմպրեսորների մուտքին և մնացորդային գազը ներքաշվում է կոմպրեսորների մուտքի գծի մեջ:

8. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՄ

8.1 Ռիսկերի գնահատում

Խնձորեսկ գյուղի վարչական տարածքում նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա կդրսևորվեն որոշակի բացասական ազդեցություններ, սակայն վերջիններս կկրեն ժամանակավոր բնույթ:

Շինարարության փուլում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները և ռիսկերը հիմնականում պայմանավորված են արտանետումներով, որոնք կարող են առաջանալ

- հիմքերի փորման ընթացքում,

- դիզելային վառելիքի արտանետումներ շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ,
- հողային զանգվածների և շինաղբի տեղափոխման հետ կապված,
- շինարարական տեխնիկայի շահագործմամբ,
- բետոնային աշխատանքների իրականացմամբ,
- շինհրապարակների տեղադրման և վառելիքաքսայուղերի պահեստավորման հետ կապված,
- շինարարական տեխնիկայի շահագործման ընթացքում աղմուկի մակարդակի ավելացմամբ:

Սակայն այս բոլոր գործոնները չեն կարող զգալի ազդեցություն ունենալ Խնձորեսկ բնակավայրի վրա, քանի որ.

- տարածքն ուղիղ գծով գտնվում է Խնձորեսկի մոտակա բնակելի տներից 2.5 կմ հեռավորության վրա,
- տարածքի և բնակավայրի միջև գտնվում է բլուր, որը հանդիսանում է բնական պատնեշ:

Շրջակա տարածքների և գործունեության ազդեցության ենթակա մոտակա հանրային միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները հիմնականում պայմանավորված են շինարարական աշխատանքների իրականացմամբ, կրում են ժամանակավոր բնույթ և ունեն կարճատև ազդեցություններ: Այդ ազդեցությունները կարող են կանխվել կամ նվազեցվել բնապահպանական կառավարման պլանով (ԲԿՊ) նախատեսված սոցիալական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների և բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացման արդյունքում, որին պարտավոր են հետևել շինարարը, հսկող և վերահսկող մարմինները:

Նախատեսվող գործունեության ընթացքում շրջակա տարածքների և սոցիալական միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների կանխման կամ մեղմացման միջոցառումները ըստ ազդեցության ուղղությունների ներկայացվում են ստորև:

Բազմավառելիքային լցակայանի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները գնահատվել են երկու փուլերի համար.

- շինարարական աշխատանքներ,
- լցակայանի շահագործում:

8.2 Մթնոլորտային օդի վրա ազդեցություններ

Նախատեսվող գործունեության հետ կապված աշխատանքներն ուղեկցվում են օդի աղտոտմամբ՝ պայմանավորված հողային աշխատանքների ընթացքում անօրգանական փոշու և ծխագազերի ժամանակավոր արտանետումներով՝ պայմանավորված նախատեսվող շինությունների կառուցման հողային աշխատանքներից և տեխնիկական միջոցների աշխատանքից՝ դիզելավառելիքի աշխատանքի դեպքում: Շինարարության

ընթացքում վերը նշված արտանետումները տեղայնացված են, ենթակա արագ ցրման և ժամանակավոր՝ հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների ժամանակավոր բնույթը: Քանի որ շին հրապարակը բաց տարածք է, ապա նույնիսկ քամու միջին արագության պայմաններում արտանետումները ենթակա են արագ ցրման:

Դիզելային վառելիքի այրմամբ պայմանավորված արտանետումներ առաջանում են միայն շինարարության ընթացքում շինհրապարակի ներսում, տեխնիկական միջոցների աշխատանքի ընթացքում՝ շարժական աղբյուրներից: Այս արտանետումները կրում են ժամանակավոր բնույթ: Քանի որ շինարարական թափոններ և շինանյութեր տեղափոխող մեքենաների համար կսահմանվեն երթեր /մեքենաները դուրս կգան սահմանված ժամանակացույցով/, ապա շինհրապարակից դուրս օդի աղտոտվածության ավելացում չի լինի: Հնարավոր վնասակար ազդեցությունները կբացառվեն կամ կնվազեցվեն բնապահպանական կառավարման պլանում ներկայացված միջոցառումների իրականացման դեպքում, մասնավորապես՝ փոշու արտանետումները նվազեցնելու համար կիրականցվի շինհրապարակի պարբերաբար ջրցանում, շինանյութ տեղափոխող մեքենաների երթևեկությունը կկազմակերպվի թափքի ծածկման պայմաններում, ինչպես նաև կիրականացվի շին հրապարակ մուտք գործող և լքող մեքենաների անվադողերի լվացում:

Անբարենպաստ եղանակային պայմանների դեպքում արտանետումների քանակները լրացուցիչ կնվազեցվեն հայտում նախատեսված միջոցառումների իրականացմամբ /ջրցան կամ տեխնիկական միջոցների կարգաբերում և այլն/:

Շահագործման փուլում կառաջանան ածխաջրածնային արտանետումներ, որոնց քանակը և հաշվարկը ներկայացված է ՇՄԱԳ հաշվետվության համապատասխան բաժնում:

Օդային ավզանը աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսված են՝

- շինարարության ընթացքում իրականացվող հողային աշխատանքների ժամանակ իրականացնել ջրցան,
- շինանյութերի ժամանակավոր կուտակումները և շինհրապարակը ծածկել համապատասխան բարձրությամբ թաղանթով՝ կանխարգելելու համար փոշու տարածումը,
- պարբերաբար ստուգել շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակը և իրականացնել կարգաբերում,
- գրունտի և սորուն նյութերի տեղափոխումն իրականացնել ծածկված թափքերով բեռնատարներով,
- խուսափել անորակ վառելիքի օգտագործումից:

8.3 Հողային աշխատանքներ

Հիմքերի փորման, հողի բեռնման և տեղափոխման ընթացքում հողային հանույթից փոշու արտանետումները կարելի է հաշվել ստորև բերված բանաձևով:

$$Q = K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_7 \times B \times G \times 106 / 3600 \text{ (գ/վ)},$$

որտեղ՝

K_1 -ը փոշու զանգվածային բաժինն է հողային հանույթում, 0.05

K_2 -ը փոշու մասնաբաժինն է, որը կարող է վերաժվել աերոզոլային մասնիկների, 0.02

K_3 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում քամու միջին արագությունը (մ/վ), 1.0

K_4 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում տարածքի պայմանները, 1

K_5 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում գրունտի խոնավությունը, 0.6 /հաշվի առնելով ջրցանը/

K_6 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում գրունտի չափերը, 0.4

B-ն գործակից է, որը հաշվի է առնում հողաթափման բարձրությունը, 0.6

G -ն՝ հողային զանգվածն է 1 ժամում, տ/ժ

Շինարարության ընդհանուր տևողությունը կկազմի 18 ամիս, հողային աշխատանքների տևողությունը նախատեսված է 50 աշխատանքային օր:

Փորվող, հանվող հողի/գրունտի ընդհանուր զանգվածը կազմում է $G = 2160 \text{ մ}^3$ ամբողջ ընթացքում, մեկ ժամում՝

$2160 \text{ մ}^3 : 50 \text{ օր/շին.} : 8 \text{ ժամ/օր} = 10.8 \text{ մ}^3/\text{ժամ}$ կամ, հաշվի առնելով տեսակարար կշիռը՝

$10.8 \text{ մ}^3/\text{ժամ} \times 1.6 \text{ տ/մ}^3 = 8.65 \text{ տ/ժամ}$:

$$Q = 0.05 \times 0.02 \times 1.0 \times 1.0 \times 0.6 \times 0.4 \times 0.6 \times 8.65 \times 10^6 / 3600 = 0.345 \text{ գ/վրկ}$$

Փոշու գումարային արտանետումները հողային աշխատանքների արդյունքում կկազմեն՝

$0.345 \text{ գ/վ} \times 50 \text{ օր/շին} \times 8 \text{ ժամ/օր} \times 3600 \text{ վ} / 10^6 = 0.495 \text{ տ/շին}$. ժամանակահատված:

Շինարարության ընթացքում վերը նշված արտանետումները կլինեն տեղայնացված՝ ենթակա արագ ցրման և ժամանակավոր՝ հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների ժամանակավոր բնույթը: Հնարավոր վնասակար ազդեցությունները կբացառվեն կամ կնվազեցվեն բնապահպանական կառավարման պլանում ներկայացված միջոցառումների իրականացման դեպքում, մասնավորապես՝ փոշու արտանետումները նվազեցնելու համար կիրականացվի շինհրապարակի պարբերաբար ջրցանում, գրունտի խոնավացում, տեղափոխող մեքենաների երթևեկությունը կկազմակերպվի թափքի ծածկման պայմաններում:

8.4 Աղմուկի և թրթռումների ազդեցություն

Աղմուկի ազդեցությունը պայմանավորված կլինի շին. տեխնիկայի և տրանսպորտային միջոցների շահագործմամբ:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում աղմուկի մակարդակի

գերազանցումներ ՀՀ-ում սահմանված նորմերից չի կանխատեսվում, քանի որ շինարարական աշխատանքներում օգտագործվող մեքենա-սարքավորումները կշահագործվեն ըստ արտադրող ընկերությունների հրահանգների: Օգտագործվող շինարարական տեխնիկան և տրանսպորտային միջոցները ընտրվելու են այն նախապայմանով, որ դրանց տեխնիկական ցուցանիշներում աղմուկի մակարդակը կառավարման խցում չգերազանցի 80 դԲա: Այս ցուցանիշը թույլ կտա ապահովել աշխատանքային տեղամասերի սանիտարական նորմերը, իսկ հաշվի առնելով հեռավորությունը բնակելի թաղամասերից, ազդեցությունը բնակավայրերում գործնականում չի զգացվի: Բացի այդ, հիմնական աղմուկ առաջացնող գործողությունները կիրականացվեն միայն օրվա ցերեկային ժամերին, այն է՝ ժամը 9:00-ից 18:00:

Անմիջապես նախատեսվող գործունեության տարածքում իրականացվել է աղմուկի գործիքային չափումներ և կապված մեքենաների երթևեկության ինտենսիվությունից աղմուկի մակարդակը տատանվել է 41-61 դԲա սահմաններում:

Շինարարական գործողությունների ընթացքում թրթռումների դեպքում ազդեցություններ չեն սպասվում:

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար նախատեսվում է՝

- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- պարբերաբար ստուգել և կարգաբերել տեխնիկական միջոցների և ավտոտրանսպորտի շարժիչները,
- խուսափել աղմկահարույց մեքենաների և սարքավորումների օգտագործումից, անհրաժեշտության դեպքում խլացուցիչների տեղադրում,
- բացառել անսարք վիճակում գտնվող մեքենաների օգտագործումը:

Համապատասխան բնապահպանական միջոցառումների կիրառման դեպքում շինարարական աղմուկի մակարդակը շինհրապարակին հարակից տարածքում չի գերազանցի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը՝ հաշվի առնելով առկա ազդակիր շինությունների (բնակելի տներ) հեռավորությունը շինտարածքից:

8.5 Ջրային ռեսուրսների վրա ազդեցություններ

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում ջուրը հիմնականում օգտագործվելու է շինհրապարակի ջրցանման, հանված հողային զանգվածի խոնավացման, ինչպես նաև կապալառուի աշխատակազմի կենցաղային կարիքները հոգալու նպատակով:

Շինարարությունը իրականացնող անձնակազմը հիմնականում ներառվելու են Խնձորեսկ գյուղի բնակիչները: Տարածքում է Վեռլիա ջրին պատկանող կոյուղու համակարգ:

Հիմնական ջրապահպան միջոցառումներն են.

- Զրցանի ծավալները հաշվարկել այնպես, որ չլինի արտահոսք,
- Ավտոճանապարհի և շինարարական հրապարակի միջև կառուցել առանձնացնող հողաշերտ՝ կանխելու համար մակերևութային ջրերի ներթափանցումը և տարածքի ջրերի արտահոսքը:

8.6 Ազդեցությունը հողածածկի վրա

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ հողածածկի աղտոտում չի սպասվում: Հողային ռեսուրսների պահպանության հիմնական միջոցառումը՝ բերրի հողաշերտի պահպանումն է: Հողի բերրի շերտի կտրումը, տեղափոխումը, պահպանումը և օգտագործումն պետք է իրականացնել, առաջնորդվելով - ՀՈՂԻ ԲԵՐՐԻ ՇԵՐՏԻ ՀԱՆՄԱՆ ՆՈՐՄԵՐԻ ՈՐՈՇՄԱՆԸ ԵՎ ՀԱՆՎԱԾ ԲԵՐՐԻ ՇԵՐՏԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆՆ ՈՒ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2006 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒԼԻՍԻ 20-Ի N 1026-Ն ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀՀ կառավարության 82 նոյեմբերի 2017 թվականի N 1404-Ն որոշմամբ հաստատված կարգով: Հողային աշխատանքների ժամանակ կհանվի 240 մ³ բուսահող, որը կառանձնացվի գրունտից, կպահեստավորվի և կտնօրինվի ՀՀ կառավարության 02.10. 2017 թ N 1404-Ն պահանջներին համապատասխան: Այս միջոցառման շրջանակներում բերրի հողը կհանվի, կտեղափոխվի տարածքի հարավային մաս՝ որտեղ հատուկ միջոցառումներով կպահպանվի: Նախատեսվում է հողամասի հարավային մասի երկարությամբ կազմակերպել բերրի հողի պահեստ՝ ծածկի տակ և շրջանցող առուներով: Բերրի հողը ամբողջությամբ օգտագործվելու է տարածքի բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով: Որպեսզի նվազագույնի հասցվի բերրի հողի հատկությունների կորուստը՝ պահպանման ընթացքում, յուրաքանչյուր տեղամասի աշխատանքների ավարտից այդ մասի բերրի հողը, առանց սպասելու ընդհանուր աշխատանքների ավարտին, անմիջապես կփռվի և կխնամվի:

Թափոնների կառավարման և հողային ռեսուրսների պահպանության նպատակով անհրաժեշտ է՝

- քսայուղերի, հեղուկ վառելիքի հնարավոր մնացորդային քանակների առաջացման դեպքում վերջիններս պահել հատուկ անթափանց, փակ տարաներում հետագայում որպես երկրորդային հումք վաճառել կամ հանձնել լիցենզավորված կազմակերպություններին,

- մեքենա-սարքավորումների լիցքավորումը, քսայուղերի փոխումը կամ նմանատիպ այլ գործողություններ իրականացնել մասնագիտացված կենտրոններում, որպեսզի հնարավորինս բացառվի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությանները և հնարավոր ռիսկերը,

- աշխատանքների ավարտից հետո տարածքը բարեկարգել, վերականգնել և մաքրել՝ առաջացած թափոնները տեղափոխելով համայնքապետարանի կողմից հատկացված աղբավայր,

- շինարարական նյութերի և քայուղերի ժամանակավոր պահեստները տեղադրել բետոնապատ մակերեսի վրա, որտեղ ապահովված կլինի հոսակորուստների հավաքման համակարգով,

- շինհրապարակում բացառել թափոնների ժամանակավոր կուտակումները,

- շինարարական աղբը ժամանակին տեղափոխել համայնքի ղեկավարի կողմից հատկացված աղբավայր՝ համայնքի ղեկավարի կամ աղբավայրը շահագործողների հետ նախապես կնքված պայմանագրերի համաձայն: Ըստ նախնական գնահատման շինարարական աղբի ծավալը սպասվում է 50 մ³ սահմաններում:

ՀՀ բնապահպանության նախարարի 25.12.2006թ. №430-Ն հրամանով հաստատված «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկ»-ում և ՀՀ բնապահպանության նախարարի 26.10.2006թ. N342-Ն հրամանով հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գոյացող արտադրության (այդ թվում՝ ընդերքօգտագործման) և սպառման թափոնների ցանկ»-ում ուղղակի շինարարական աղբ դասակարգում չկա, առավել մոտ է՝ 9120060101004 ծածկագիրը, վտանգավորության դասը՝ IV:

- Կենցաղային աղբ, ծածկագիրը՝ 9120040001004 «Կենցաղային չտեսակավորված աղբ (բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)» վտանգավորության 4-րդ դաս), որը կուտակվելու է աղբահավաք տարողության մեջ, պարբերաբար հեռացվելու է մասնագիտական ծառայությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Ըստ նախնական գնահատման կենցաղային աղբի ծավալը կկազմի 25 - 30 մ³:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում առաջացող տարբեր տեսակի շինարարական թափոնները /ընդհանուր 150խ/մ ծավալով/ տեղափոխվելու է Գորիսի համայնքապետարանի կողմից թույլատրված, տարածքում թափոնների գործող աղբավայր:

8.7. Ազդեցությունը կենդանական և բուսական աշխարհի վրա

Անմիջապես նախատեսված տարածքում բնական բուսածածկ և վայրի կենդանիների ապրելավայրեր չկան:

Նախատեսված են կենսաբազմազանության պահպանության հետևյալ միջոցառումները՝

- շինարարական հրապարակում բեռնատար մեքենաների ժամանակավոր կայանման համար օգտագործել անտառային հողերից հնարավոր հեռու տեղամաս,

- շինարարական մեքենա-սարքավորումների տեղաշարժի կազմակերպում ահմանափակ արագությամբ (≤ 30 կմ/ժ), ինչպես նաև մեքենաների իրար հաջորդող տեղաշարժի կազմակերպում առնվազն 30 րոպե պարբերականությամբ,

- տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը ճանապարհներից դուրս արգելել,

- շինհրապարակում խուսափել շինարարական աղբի այրումից և կուտակումից,

- բոլոր աշխատողները պետք է հատուկ հրահանգավորվեն բնական միջավայրերում աշխատելու կանոնների մասին:

Հիմնական միջոցառումը տարածքի կանաչապատումն է: Հողամասի 6730 քմ մակերեսով տարածքը կկանաչապատվի: Նախատեսվում է տարածքի եզրային մասերում և ճանապարհամերձ հատվածներում տնկել տարածքի բնակլիմայական պայմանների բնորոշ ծառատեսակներ: Եզրային մասերում նախատեսված են բարդիներ, կենտրոնական մասերում՝ վարդի թփեր: Իսկ միջնամասի առանձին հատվածներում՝ սիճամարգ և ծաղկանոցներ: Կանաչ տարածքների ոռոգումը նախատեսված է բերովի ջրով՝ ջրցան մեքենաներով:

8.8. Սոցիալական ազդեցությունը

Սոցիալական ազդեցության գործոններն են՝ շինարարական աշխատանքները, նոր աշխատատեղերի ստեղծումը, հողօգտագործումը ենթակառուցվածքների վրա հավելյալ ծանրաբեռնվածությունը, տեղական աշխատուժը, ժողովրդագրական խնդիրները: Շինարարական աշխատանքների ընթացքում այս բոլոր գործոնները չեն ունենա էական ազդեցություն, քանի որ շինարարական հրապարակը գտնվում է զգալի հեռավորության վրա բոլոր ընկալիչներից, առաջին հերթին բնակելի թաղամասերից: Միևնույն ժամանակ ախատեսվող գործունեության համար կպահանջվեն աշխատանքային ռեսուրսներ: Ընդհանուր առմամբ շինարարության և լցակայանի շահագործման սպասարկող անձնակազմի թվաքանակը կկազմի երկու տասնյակից ավել մարդ: Անձնակազմի հավաքագրման ընթացքում առաջնապատվություն կտրվի տեղի բնակչությանը:

Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական ազդեցություններից խուսափելու նպատակով նախատեսվում է՝

- թույլ չտալ շինարարական աշխատանքների կատարումը սահմանված ժամերից դուրս,

- շինհրապարակը ցանկապատել և վերահսկել կանխելու համար չլիազորված անձանց մուտքը շինհրապարակ,

- վտանգավոր տեղամասերում տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ,

- որակավորված աշխատակիցների միջոցով իրականացնել սարքավորումների պարբերական զննումներ

- շինարարների համար՝ անվտանգության աուդիտների, առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացների պարբերաբար կազմակերպելում և իրականացում,

- հնարավորության սահմաններում աշխատանքների համար ներգրավել տեղի բնակչությանը,
- ապահովել արժանավայել վարձատրություն, արձակուրդ և սոցիալական պաշտպանություն:

8.9. Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն

Առողջության և աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները ներառում են.

- աշխատանքային անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների համար նշանակել պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շինհրապարակում:
  - Անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցառումներ կողմնակի անձանց մուտքը շինհրապարակ արգելելու համար՝ ցանկապատում, պահակակետեր, ցուցանակներ, արգելող պաստառներ այլ:
  - Ապահովել շինհրապարակում աշխատողների համար հանգստի պայմաններ և կենցաղային պայմաններ /լվացարան, զուգարան/:
  - Անհրաժեշտ է ապահովել կրակմարիչի առկայությունը և հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակի բոլոր մեքենաներում և հատվածներում:
  - Անհրաժեշտ է ապահովել առաջին բուժօգնության դեղատուփի առկայությունը և հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակում:
  - Անձնակազմը պետք է ապահովվի համապատասխան արտահագուստով և անհատական պաշտպանական միջոցներով:
  - Աշխատողներին անհրաժեշտ է տրամադրել կոնկրետ աշխատանքի անվտանգության հրահանգավորում՝ աշխատանքը սկսելուց առաջ: Աշխատանքային անվտանգության և առողջության հետ կապված միջադեպերը պետք է գրանցել գրանցամատյանում:
  - Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ)
  - Խստագույնս պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը շխատանքներն իրականացնել այնպես, որ նվազագույնի հասցվի ազդեցությունը հարևան բնակիչների և շրջակա տարածքների վրա:
  - Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները, համայնքը և բնակիչները պետք է նախազգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ:
- Հրդեհաանվտանգության միջոցառումներով նախատեսվում է.
- հակահրդեհային հիդրանտ՝ 2 հատ
  - 1 հատ օդափրփրիչային կրակմարիչ

- ավազով լցված արկղ՝ 0,5 մ³ ծավալով, թաղիք կամ ազբեստագործվածք /2 X 3/ չափով:

Կայանում հնարավոր առաջացած հրդեհը մարելու համար պետք է օգտագործվի առատ փրփուր մղող հատուկ տեխնիկա, ջուրը օգտագործվելու է տարողությունները հովացնելու համար:

Առողջության և աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները շինարարության փուլում կիրականացվեն կապալառուի կողմից՝ համաձայն ԲԿՊ-ում նկարագրված միջոցառումների:

8.10. Շահագործման փուլի ազդեցություններ

8.10.1 Օդի աղտոտում

Հեղուկ օրգանական վառելիքի ածխաջրածինների արտանետման աղբյուրներ են հանդիսանում նավթամթերքի ռեզերվուարները և վառելիքի լցման հանգույցները:

Լցակայանում կատարվելու է հեղուկ գազի, բենզինի և դիզելային վառելիքի լիցքավորում:

Բնական գազի լիցքավորման ընթացքում արտանետումներ չեն նախատեսվում, քանի որ բոլոր խողովակները միացած են ճնշակների ներքաշման գծին և գազի բոլոր մնացորդային քանակները անմիջապես ներքաշվում են ճնշակի մուտք:

Հեղուկ գազի, բենզինի և դիզելային վառելիքի լիցքավորում ընթացքում կառաջանան ածխաջրածինների արտանետումներ:

Արտանետումների հաշվարկը կատարվել է ըստ ռուսական «РОСНЕТ» ՓԲԸ մեթոդակարգի:

Հաշվարկների մեթոդակարգը ընտրելու ժամանակ անհրաժեշտ է հաշվի առնել ավտոմեքենաների առավելագույն քանակը, որոնց վառելիքը կարող է միաժամանակ լիցքավորվել:

Օրգանական վառելիքի լցակայաններից ածխաջրածինների տարեկան արտանետումը որոշվում է համապատասխան նորմատիվների հիման վրա, որոնք հաշվի են առնում նավթամթերքների կորուստը պահեստավորման և լիցքավորման ժամանակ՝ համաձայն հետևյալ բանաձևի.

$$G = (n8G_{\text{вл}} + n9G_{\text{оз}}) \times 10^{-3}$$

որտեղ. n8 և n9 գործակիցները օրգանական վառելիքի լցակայաններում, նավթամթերքների բնական կորուստների նորմերն են ընդունման, պահեստավորման և լիցքավորման ժամանակ, համապատասխանաբար գարուն-ամառ և աշուն-ձմեռ ժամանակահատվածներում՝ կլիմայական գոտուն և ռեզերվուարի տեսակին համապատասխան՝ կգ /տ, (մեթոդակարգի աղյուսակ 6):

G_{оз}, D_{вл} – մեկ տարվան համապատասխան ժամանակահատվածում օրգանական վառելիքի լցակայաններում վաճառված նավթամթերքի քանակը, տ.

Այս բանաձևը կիրառվում է ոչ շատ մեծ լցակայանների համար, որոնց շարքին են

դասվում օրական մինչև 500 լիցքավորում կատարող լցակայանները: Ներկայացվող լցակայանում նախատեսվում է սպառել օրական.

հեղուկ գազ՝ 130 - 140 կգ,

բենզին՝ 400 – 500 կգ,

դիզվառելիք՝ 330 - 350 կգ:

Այս քանակների սպառման համար կպահանջվի 250 – 300 լիցքավորում (300 < 500)

Վերը բերված ծավալները գարուն-ամառ և աշուն-ձմեռ շրջաններում վաճառվում են հավասարաչափ:

Կորուստների գործակիցները ընդունվում են ըստ մեթոդակարգի 6 աղյուսակի, ելնելով կլիմայական գոտուց: Ներկայացվող հաշվարկների համար ընտրվել են գործակիցներ, որոնք համապատասխանում են ՌԴ տաք կլիմայական գոտուն.

$n_8 = 0.97$ կգ /տ

$n_9 = 0.54$ կգ /տ:

Տարեկան վաճառվող առավելագույն ծավալները. Հեղուկ գազ՝ 48 տ,

Բենզին՝ 180 տ,

Դիզվառելիք՝ 120 տ:

Ածխաջրածինների տարեկան արտանետումները կկազմեն.

$G = [0.97 \times (48 + 180 + 120) + 0.54 \times (48 + 180 + 120)] \times 10^{-3} = 0.53$ տ/տարի:

Ըստ նախնական գնահատման առավելագույն արտադրողականության պայմաններում լցասյունակների լիցքավորման գործընթացը կտևի օրական մետավորապես 12 ժամ, կամ տարեկան՝ 4360 ժամ: Այստեղից վարկյանում արտանետումը կկազմի՝

0.53 տ/տարի $\times 10^6$ գ/տ: 4360 ժամ/տարի : 3600 վրկ/ժամ = 0.034 գ/վրկ:
Տարեկան՝

8.10.2 Գեղնամերձ կոնցենտրացիաների հաշվարկների արդյունքները

Արտանետումների ազդեցությունը գնահատելու նպատակով կատարվել են մթնոլորտում դրանց ցրման արդյունքում սպասվող գետնամերձ կոնցենտրացիաների հաշվարկ և արդյունքները համեմատվել են սանիտարական նորմերի հետ:

Մթնոլորտում վնասակար արտանետումների ցրման հաշվարկները կատարվել են համակարգչի վրա, «Էռա» ծրագրով: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ տարածքը գտնվում է հարթավայրում և 1 կմ շառավղով բարձրությունների տարբերությունը չի գերազանցում 50 մ, ռելիեֆի գործակիցը ընդունվել է 1:

Հաշվարկի համար անհրաժեշտ ցուցանիշները բերված են

«Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ պաշտոնական կայքից, ստրատիֆիկացիայի գործակիցը՝ ՕՄՃ86 մեթոդակարգից:

Քանի որ արտանետումները կատարվում են մի քանի կետերից, ըստ ՕՒԴ-86 մեթոդակարգի հաշվարկվել է տեղադրվել է էֆեկտիվ տրամագիծ:

Հաշվարկներով որոշվել են.

- հաշվարկային կետի կոորդինատները, մ;
- վնասակար արտանետումների գետնամերձ կոնցենտրացիաները ՍԹԿ մասով;
- ջահի առանցքի ուղղությունը;
- քամու արագությունը մ/վրկ-ով, որի դեպքում հաշվարկային կետում

գետնամերձ կոնցենտրացիան հասնում է առավելագույն արժեքին:

Հաշվարկների արդյունքները բերված են Հավելված 1-ում:

Ըստ այդ հաշվարկների աղտոտվածության առավելագույն մակարդակը գտնվում է թույլատրելի նորմերի սահմաններում /տես աղյուսակ 6.1./:

Աղյուսակ 6.1. Ցրման հաշվարկի արդյունքները

Արտանետվող նյութի անվանումը	Վտանգավորության դասը	Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		Հաշվարկված գետնամերձ կոնցենտրացիա	
		Առավելագույն միանվագ	Միջին օրական	մգ/մ ³	ՍԹԿ մասով
Սահմանային ածխաջրածիններ	4	1.0	-	0.396	0.396

8.10.3. Ջրային ռեսուրսներ

Լցակայանի շահագործման ժամանակ ջուրը օգտագործվելու է կոմպրեսորի /ճնշակի/ հովացման համակարգի լրացման, ոռոգման և անձնակազմի խմելու կենցաղային կարիքների համար:

Կոմպրեսորների հովացում

Կոմպրեսորների հովացման համար օգտագործվում է ջրային հովացման համակարգ: Ջուրը բաքից պոմպի միջոցով տրվում է կոմպրեսորների սեղման յուրաքանչյուր աստիճանի շապիկ, որտեղից հոսում է ջերմափոխանակիչի միջխողովակային հատված, որից հետո տրվում է ջրի օդային հովացման համակարգ, վերադառնում բաքի մեջ և նորից տրվում համակարգ:

Շրջանառու ջրի համակարգը փակ կոնտուր է և չունի արտահոսք: Համակարգում հովացման ջրի ընդհանուր ծավալը որոշվում է $V_{հոս} = d \times n \times t \times k$ բանաձևով, որտեղ.

d – կոմպրեսորի հովացման համակարգի ջրի ժամային ծախսը, 1,2 մ³,

n – աշխատող կոմպրեսորների քանակը, 1 հատ,

t – աշխատաժամերի թիվը տարվա ընթացքում, 8640

k – կոմպրեսորների շահագործման գործակիցը, 0,875:

$$V_{հոս} = 1,2 \times 1 \times 8640 \times 0,875 = 9072 \text{ մ}^3/\text{տարի}:$$

Հովացման փակ համակարգում կորուստների և համապատասխանաբար համալրման ծախսը կազմում է 1,5 %, որը կկազմի $9072 \times 0.015 = 136 \text{ մ}^3/\text{տարի}:$

Ընդամենը համալրման օրական միջին ծախսը կկազմի՝ 0.38 մ³:

Տնտեսական և կենցաղային կարիքների ջրօգտագործման ծավալները

Լցակայանի շահագործման փուլում աշխատողների կենցաղային կարիքների և խմելու նպատակով ջրօգտագործումը կկազմի.

$$V_2 = N_1 K_2 T_3 + N_2 K_2 T_4, \text{ որտեղ,}$$

N_1 - հերթափոխի պետ – 6 հոգի,

K_2 - համապատասխան ջրօգտագործման նորման – 0.016 մ²,

N_2 - սպասարկող անձնակազմ – 21 հոգի

K_3 - համապատասխան ջրօգտագործման նորման – 0.025 մ²,

T_3 - հաշվարկվող աշխատանքային օրերի քանակը – 360

T_4 - հաշվարկվող աշխատանքային օրերի քանակը – 360

$$V_2 = 6 \times 0.016 \times 360 + 21 \times 0.025 \times 360 = 223.65 \text{ մ}^3/\text{տարի: Օրական՝ } 0.62 \text{ մ}^3:$$

Կորուստները կազմում են – 1.5 %, տարեկան՝ – 3.35 մ³

Արտահոսքը կկազմի – 220.3 մ³/տարի:

Օրական արտահոսքը կկազմի 0.61 մ³/օր:

Լցակայանում արտադրական հոսքաջրեր չեն առաջանում: Կայանում առաջանում են միայն կենցաղային կեղտաջրեր, որոնք սանիտարական սարքերից ինքնահոս հավաքվում և հեռացվում է ներքին ցանցի միջոցով դեպի կոյուղու բակային ցանց, այնուհետև միանում կոյուղու կոլեկտորին:

Շահագործման փուլի ջրօգտագործումը և կենցաղային կեղտաջրերի հեռացումն իրականացվելու է «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի և «Հայիդրոէներգանախագիծ» ՓԲԸ միջև կնքված ջրամատակարարման և ջրահեռացման պայմանագրի համաձայն /կնքված՝ 26.09.2022թ./:

Ոռոգման ջրածախսը.

$$U_{\text{ոռոգում}} = S_2 \times K_2 \times T, \text{ որտեղ՝}$$

S_2 – կանաչ տարածքի մակերեսը՝ 6370 մ²,

K_1 – 1 մ² օրական ջրցանի նորմը, 0.003 մ³,

T – ջրցանի ժամանակահատվածը օրերով /շոգ և չոր եղանակին/, 150

$$U_{\text{ոռոգում}} = 6370 \times 0.003 \times 150 = 2866.4 \text{ մ}^3/\text{տարի, կամ } 19.1 \text{ մ}^3/\text{օր}$$

8.11. Կումուլյատիվ (հավաքական) ազդեցություն

Նախատեսվող գործունեության ազդեցությունը լիարժեքորեն գնահատելու համար անհրաժեշտ է այն դիտարկել տարածքի բոլոր աղտոտող գործոնների հետ համալիր և շրջանի պոտենցիալի ենթատեքստում: Տեխնաձին ազդեցության տեսակետից լցակայանի շրջանում այլ լցակայան կամ արտադրական ձեռնարկություն չկա և

հետևաբար հավաքական ազդեցություն չի սպասվում:

9. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատումն իրականացվում է ըստ շրջակա միջավայրի բաղադրիչների: Տնտեսական վնասը հաշվարկվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 27.05.2015 N 764-Ն որոշման: Հնարավոր տնտեսական վնասը հաշվարկվում է՝

$$ՎՏ = ՀԱԳ + ԶԱԳ + ՕԱԳ ,$$

որտեղ՝

ՎՏ-ն հնարավոր տնտեսական վնասն է դրամային արտահայտությամբ,

ՀԱԳ-ն հողային ռեսուրսների վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով (բնական միջավայրի աղտոտում, բնական ռեսուրսների աղքատացում, էկոհամակարգերի քայքայմանը կամ վնասմանը հանգեցնող շրջակա միջավայրի բացասական փոփոխություններ) պատճառված վնասի ազդեցության արժեքային գնահատումն է, որը հաշվարկվում է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունվարի 25-ի N 92-Ն որոշման համաձայն:

ԶԱԳ-ը ջրային ռեսուրսների վրա տնտեսական գործունեության ուղղակի և անուղղակի ազդեցության հետևանքով պատճառված վնասի ազդեցության արժեքային գնահատումն է, որը հաշվարկվում է ՀՀ կառավարության 2003 թվականի օգոստոսի 14-ի N 1110-Ն որոշման համաձայն:

ՕԱԳ-ն մթնոլորտի վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացած ազդեցության հետևանքով պատճառված վնասի ազդեցության արժեքային գնահատումն է, որը հաշվարկվում է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունվարի 25-ի N 91-Ն որոշման համաձայն:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հողածածկի և ջրային ռեսուրսների վրա որևէ ազդեցություն չի նախատեսվում, հաշվարկում ներառված է միայն ՕԱԳ-ն:

Տնտեսական վնասը դա շրջակա միջավայրին հասցված վնասի վերացման համար անհրաժեշտ միջոցառումների արժեքն է արտահայտած դրամական համարժեքով:

Տնտեսական վնասը հաշվի է առնում՝

- բնակչության առողջության վատթարացման հետ կապված ծախսերը,
- գյուղատնտեսությանը, անտառային և ձկնային տնտեսություններին հասցված վնասը,
- արդյունաբերությանը հասցված վնասը:

Յուրաքանչյուր արտանետման աղբյուրի համար տնտեսությանը հասցված վնասը գնահատվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$Ա = \sum \Phi_i \cdot \Phi_i, \text{ որտեղ}$$

Ա -ն ազդեցությունն է, արտահայտված Հայաստանի Հանրապետության դրամերով,

Շգ -ն աղտոտող աղբյուրի շրջապատի (ակտիվ աղտոտման գոտու) բնութագիրն արտահայտող գործակիցն է, համաձայն նշված կարգի 9-րդ աղյուսակի արտադրական

հրապարակների համար ընդունվում է 4:

Փց-ն փոխադրման ցուցանիշն է, հաստատուն է և ընտրվում է ելնելով բնապահպանության գործընթացը խթանելու սկզբունքից: Սույն կարգի համաձայն $\Phi g = 1000$ դրամ:

Վի -ն i-րդ նյութի (փոշու տեսակի) համեմատական վնասակարությունն արտահայտող մեծությունն է, փոշու համար՝ 10, ածխաջրածինների՝ 3.16:

Քi -ն տվյալ (i-րդ) նյութի արտանետումների քանակի հետ կապված գործակիցն է, Քi գործակիցը որոշվում է 2-րդ բանաձևով՝

$$\text{Քi} = q (3 \text{ SԱi} - 2 \text{ ՍԹԱi}), \text{ SԱi} > \text{ ՍԹԱi} \quad (2)$$

որտեղ՝

ՍԹԱi -ն i-րդ նյութի սահմանային թույլատրելի տարեկան արտանետման քանակն է՝ տոննաներով:

SԱi -ն i նյութի տարեկան փաստացի արտանետումներն են՝ տոննաներով:

Հաշվի առնելով, որ ցրման հաշվարկով ցույց է տրվել, որ ՍԹԿ գերազանցումներ չկան՝ $\text{Քi} = \text{SԱi}$

q = 1՝ անշարժ աղբյուրների համար,

q = 3՝ շարժական աղբյուրների համար:

Այն նյութերի համար, որոնց նորմատիվային կոնցենտրացիան պետական ստանդարտով չի սահմանված, ազդեցությունը չի գնահատվում:

Քանի որ, սույն հաշվետվությունում դիտարկվել են առանձին շինարարության և շահագործման փուլերը, տնտեսական վնասը նույնպես հաշվարկվում է այդ փուլերի համար: Շինարարական աշխատանքների ժամանակ արտանետվում է փոշի՝ 0.99 տ ամբողջ շինարարության ընթացքում, իսկ շահագործման փուլում՝ 0.53 տ/տարի ածխաջրածիններ:

Շինարարական աշխատանքներ՝

$$\text{Ա} = \sum \text{Փգ} \sum \text{ՎiՔi} = 4 \times 1000 \times 10 \times 0.99 = 36600 \text{ դրամ}$$

Շահագործման փուլ՝

$$\text{Ա} = 4 \times 1000 \times 3.16 \times 0.53 = 6699 \text{ դրամ/տարի:}$$

10. ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՕԴԵՐԵՎՈՒԹԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԵՎ ՎԹԱՐԱՅԻՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Լցակայանի շահագործման ժամանակ հնարավոր են վթարային իրավիճակներ, բնական աղետներ և անբարենպաստ օդերևութային պայմաններ: Բոլոր հնարավոր դեպքերում շրջակա միջավայրի լրացուցիչ աղտոտումը կանխելու կամ հնարավոր չափով նվազեցնելու համար շահագործող ընկերությունում մշակված է գործողությունների ծրագիր, որը ներառում է ստորև ներկայացված միջոցառումները.

10.1. Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմաններ

Օդերևութաբանական անբարենպաստ պայմանները դրանք օդային ավազանում ստեղծվող այնպիսի պայմաններ են, որոնք նպաստում են վնասակար նյութերի կուտակմանը մթնոլորտի գետնամերձ շերտում:

Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների ժամանակահատվածում (քամու արագության նվազման, անհողմության, մառախուղի առաջացման դեպքերում) ցրման գործընթացների դանդաղեցման պատճառով հնարավոր են վնասակար նյութերի գետնամերձ կոնցենտրացիաների զգալի բարձրացումներ:

Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների առկայությունը որոշվում է պատասխանատու աշխատողների կողմից՝ վիզուալ եղանակով:

Վիզուալ եղանակով՝ օդերևութային պայմանները անբարենպաստ համարելու վերաբերյալ կայացրած որոշումը անհրաժեշտ է ստուգել մոտակա օդերևութաբանական կայան հարցումի միջոցով:

Նշված որոշման դեպքում պատասխանատու անձանց կողմից անձնակազմը հրահանգավորվում և տեղեկացվում է անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների հնարավոր առաջացման մասին:

Ընդունված են անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների 3 կատեգորիաներ: Նորմատիվ ակտերով դրանց հստակ չափորոշիչները բացակայում են: Բազաներում ըստ կատեգորիաների տարբերակումը կատարվում է հետևյալ ընդհանուր սկզբունքների հիման վրա.

I կատեգորիա՝ քամու արագության նվազում

II կատեգորիա՝ անհողմություն, չոր եղանակ

III կատեգորիա՝ անհողմություն, թանձր մառախուղ

Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների մասին որոշում կայացնելու դեպքում նախատեսված է իրականացնել միջոցառումներ՝

I կատեգորիա՝ խստացվում է տեխնոլոգիական գործընթացների վերահսկողությունը,

II կատեգորիա՝ դադարեցվում են վառելիքի ընդունման և տարողությունների մեջ մղման գործընթացները,

III կատեգորիա՝ դադարեցվում են մեքենաների լիցքավորման գործընթացները:

10.2. Հրդեհային անվտանգություն

Ա. Տարածքում պետք է տեղադրվեն հրշեջ հիդրանտներ

Բ. Արտադրությունում գտնվող հրդեհավտանգ հանգույցները պետք է համալրված լինեն հակահրդեհային ավտոմատ սարքով, որը վերահսկում է դրա տարածքում հրդեհի յուրաքանչյուր բռնկում:

Գ. Բոլոր այն էլեկտրական սարքավորումները, որոնք չունեն ավտոմատ սարքեր, պետք

է ապահովված լինեն ձեռքի կրակմարիչներով:

Դ. Պատասխանատու անձը ամբողջ տարածքում անց է կացնում տեսչական ստուգում՝ որպես օրվա աշխատանքային պլանի մի մաս:

Ե. Հրդեհի ժամանակ կհոսանքազրկվեն բոլոր էլեկտրական սարքերը, կմիացվի հակահրդեհային ջրի համակարգը, անձնակազմը կտեղափոխվի անվտանգ վայր:

Զ. Հրկիզման աղբյուրը: Ծխելու պարագաները, այդ թվում լուցկիները և կրակայրիչները, չպետք է օգտագործվեն գլանոթների լիցքավորման, դրանց համակարգերի սպասարկման տարածքից վեց մետր հեռավորության վրա:

Է. Լիցքավորվող տեխնոլոգիական բոլոր սարքավորումների շարժիչները լիցքավորման ժամանակ պետք է լինեն անջատված վիճակում, բացառությամբ՝ վթարային գեներատորների, պոմպերի և այլն, երբ էական նշանակություն ունի գործողության շարունակականությունը:

Ը. Կրակմարիչները: ԱԳԼՃԿ-ի բնական գազի կոմպրեսացված վառելիքի յուրաքանչյուր աշտարակ պետք է ապահովված լինի կրակմարիչներով տեղադրված հինգ մետր և տասնութ մետր հեռավորության վրա: Կրակմարիչ սարքերը տեղադրողները պարտավոր են տալ ցուցումներ և վերապատրաստել դրանք գործարկող ողջ անձնակազմին:

Թ. ԱԳԼՃԿ-ի տարածքների արտաքին տեղադրված կրակմարիչները պետք է լինեն բարձր վտանգի պահանջներին համապատասխան, կրակմարիչի տեղակայման առավելագույն հեռավորությունը կարող է լինել երեսուն մետր:

Ժ. Հրդեհի վերացման համակարգերը: ԱԳԼՃԿ-ներում կարող են տեղադրվել հրդեհի վերացման և կանխարգելման ավտոմատ համակարգեր: Ավտոմատ համակարգերը պետք է ստուգվեն և փորձարկվեն՝ ըստ հրշեջ ծառայության և համակարգերն արտադրողի ցուցումների:

Ի. ԱԳԼՃԿ-ի տարածքում աշխատանքները, որոնք պետք է կատարվեն կրակի օգտագործումով (բաց կրակ, կայծի առաջացում, մակերեսների տաքացում՝ մինչև գազաօդային խառնուրդի ինքնաբռնկման աստիճանի և այլն), կատարվում են՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության տարածքում նմանատիպ աշխատանքների կատարման գործող պահանջներին:

10.3. Արտակարգ և վթարային իրավիճակներ

Բնական աղետների (երկրաշարժ, սողանքներ, ջրհեղեղ և այլն), ինչպես նաև տեխնոլոգիական վթարների ժամանակ բազաների գործունեությունը դադարեցվում է, հոսանքազրկվում են բոլոր էլեկտրական սարքերը, անձնակազմը շտապ տեղափոխվում է անվտանգ վայր:

Նախատեսվող գործունեության աշխատանքային նախագծերը ենթարկվել են տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության, որի արդյունքում հիմնավորվել է, որ հեղուկ գազի, հեղուկ վառելիքի լիցքավորման կայանի նախագծային փաստաթղթերը համապատասխանում են <<<< քաղաքաշինության նախարարի 2004թ- ի մարտի 26-

ՀՀՇՆ IV-12.03.01-04 <<Գազաբաշխիչ համակարգեր շինարարական նորմերը հաստատելու մասին>> թիվ 29-Ն հրամանի հավելվածով սահմանված պահանջներին >>:

11. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

Շրջակա տարածքների և գործունեության հնարավոր ազդեցությունը մոտակա բնակչության վրա հիմնականում պայմանավորված են շինարարական աշխատանքների իրականացմամբ և կրում են ժամանակավոր բնույթ և ունեն կարճատև ազդեցություններ: Այդ ազդեցությունները կարող են կանխվել կամ նվազեցվել բնապահպանական կառավարման պլանով (ԲԿՊ)՝ նախատեսված սոցիալական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների և բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացման արդյունքում, որին պարտավոր են հետևել շինարարը, հսկող և վերահսկող մարմինները:

Ռիսկերի նվազեցումը կարելի է ապահովել իրականացնելով մի շարք բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ամփոփվել են բնապահպանական կառավարման պլանում և կազմակերպել իրականացվող աշխատանքների մոնիթորինգ:

ԲԿՊ-ն իրենից ներկայացնում է շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության ու շինարարների անվտանգության վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նկարագրությունը, որոնք հնարավոր են ծրագրի իրականացման նախագծման, շինարարության և շահագործման փուլերում և դրանք կանխող, մեղմացնող միջոցառումների ցանկը: ԲԿՊ-ն ներկայացված է Հավելված 1-ում:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է լցակայանի կառուցապատվող հողամասում իրականացնել բարեկարգման, ասֆալտապատման և կանաչապատման աշխատանքներ՝ 6370 քմ տարածքում: Ավտոճանապարհների, հրապարակների, մայթերի կառուցապատման համար կօգտագործվեն Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող հողատարածքները: Կանաչապատումը ներառում է՝ սիզամարգի տեսքով աշխատանքներ, ծառատունկ և թփերի տնկում: Կանաչապատման մակերեսը կկազմի տարածքի 30 %-ը, ինչը համայնքի ղեկավարի կողմից տրված նախագծման թույլտվության /ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք/ պահանջ է: Տարածքից հանված հատուկ միջոցառումներով պահված բուսահողը /240խմ ծավալով/ կօգտագործվի կանաչապատման աշխատանքներում: 1000քմ տարածքում կիրականացվի կանաչապատում՝ սիզամարգի ձևով՝ օգտագործելով բազմամյա խոտաբույսերի սերմեր (1ք.մ- 0.035 կգ):

Կանաչապատման համար նախատեսված ընդհանուր ծախսերը կկազմեն 2500000ՀՀ դրամ:

12. ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ

«Հայիդրոէներգանախագիծ» ՓԲ ընկերության կողմից նախատեսվող գործունեության տարածքներում մոնիթորինգի իրականացման հիմնական նպատակն է ստեղծել տեղեկատվություն միջավայրի փոփոխությունների մասին և հնարավորություն կստեղծի ունենալ տեղեկատվական հենք՝ հսկելու ընկերության գործունեության հետագա շարունակական ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա՝ վնասակար ազդեցությունների կանխման և կանխարգելման միջոցառումների մշակման համար:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մշտադիտարկումը թույլ է տալիս գնահատել և կանխատեսել շրջակա միջավայրի իրավիճակի փոփոխությունները և կանխարգելել և կանխել ազդակիր բնակավայրի բնակչության և շինարարության փուլում աշխատողների վրա անվտանգության և առողջության ապահովման հետ կապված հնարավոր ռիսկերը: Ներկայացվող գործունեությունը ներառում է հետևյալ փուլերը.

- Շինարարության փուլ
- Շահագործման փուլ
- Փակման փուլ

Շինարարության փուլում հիմնական ռիսկերը կապված են փոշու արտանետումների, աղմուկի մակարդակի և հողաձածկի վնասման հետ: Համապատասխանաբար մոնիթորինգի միջոցառումները պետք է ներառեն փոշու պարունակության, աղմուկի մակարդակի վերահսկողություն, կեղտաջրերի հավաքման հորի ժամանակին դատարկման վերահսկողություն, մերձակա տարածքների պարբերական այցեր, պարզելու համար հողաձածկի, բուսաձածկի և կենդանական աշխարհի փոփոխությունները:

Մշտադիտարկումը իրականացվում է շրջակա միջավայրի բաղադրիչների նկատմամբ՝ մակերևույթային ջրեր, մթնոլորտային օդ, հող, կենսաբազմազանություն, սոցիալական միջավայր: Լցակայանի կառուցման ընթացքում մշտադիտարկման ծրագրով նախատեսվում է արտաքին զննման եղանակով դիտարկել հողաձածկը, կենսաբազմազանությունը, մակերևույթային ջրերը, մթնոլորտային օդում փոշու կոնցենտրացիան և ֆիզիկական ազդեցությունների մակարդակը:

Շինհրապարակի համար առաջարկվող մոնիթորինգի միջոցառումները հետևյալն են՝

1. Մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգ
2. Շրջակա տարածքների հողային ծածկույթի մոնիթորինգ
3. Կենսաբազմազանության մոնիթորինգ՝ շին/ժամանակահատվածում մեկ անգամ,
4. Տեխնիկական միջոցների աշխատանքային վիճակի՝ մասնավորապես չեզոքացուցիչ սարքավորումների սարքին վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ, ամիսը մեկ անգամ հաճախականությամբ,
5. Աղմուկի և թրթռումների մակարդակի չափումներ:

Որպես սահմանային թույլատրելի խտությունները ընդունվելու են. ածխածնի օքսիդի համար՝ 5մգ/մ^3 , ազոտի երկօքսիդի համար՝ 0.2մգ/մ^3 , մրի համար՝ 0.15մգ/մ^3 :

Շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն ու մեղմացմանն ուղղված մշտադիտարկումների իրականացման նպատակով, որը նախատեսվում է հողային աշխատանքների և շինարարության ժամանակ, տրամադրվելու է 200.0 հազ.դրամ:

Շահագործման փուլում հնարավոր են ածխաջրածինների արտանետումներ, որոնց քանակների պարունակության և դրանց փոփոխությունների հսկման համար կիրականացվեն պարբերական չափումներ:

Փակման վերաբերյալ որևէ քննարկումներ դեռևս չկան, ընկերությունը նախատեսում է զարգացնել և խթանել տարածաշրջանի տնտեսական զարգացման աճը և հանրապետության սահմանամերձ շրջանում տրանսպորտային սպասարկման որակը:

Մոնիթորինգի/մշտադիտարկման միջոցառումները և գործողությունները ներկայացված է պլանում՝ Հավելված 2-ում:

Գրականության ցանկ

- Մթնոլորտային արտանետումների գույքագրման ձեռնարկ, ЕМЕР/ЕЕА, 2009:
- СН 245-71. Санитарные нормы проектирования промышленных предприятий.
- СНиП 1.02.01-85 Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на строительство предприятий, зданий и сооружений.
- СНиП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
- Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Госкомгидромет, Ленинград, 1986.
- Инструкция о порядке рассмотрения, согласования и экспертизы воздухоохраных мероприятий и о выдаче разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу по проектным решениям, ОНД-84-Н.
- «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք ՀՕ-110-Ն և ՀՕ-150 խմբ. 2023թ.
- Ավտոմոբիլային տրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի հաշվարկման մեթոդական ցուցումներ, Մոսկվա, Հիդրոմետհրատ – 1983:
- ՀՀ կառավարության որոշում N160-Ն, 2 փետրվար, 2016թ: Բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիաների-ՍԹԿ) նորմատիվները հաստատելու մասին:
  - Հայաստանի Ազգային Ատլաս, Երևան, 2007:
  - Временное методическое пособие по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов, МИНПРОМСТРОЙ СССР1984, Москва.
  - Տեղեկագիր: ՀՀ շրջակա միջավայրի մասին: Երևան: 2023թ.: <http://armmonitoring.am/public/admin/ckfinder/userfiles/files/texekang/tarekan/Annual-19.pdf>
  - «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք
  - «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք
  - «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2005)
  - «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998)
  - ՀՀ կառավարության 2010 թ-ի հունվարի 29-ի «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» թիվ 71-ն որոշում
  - ՀՀ կառավարության 2010 թ-ի հունվարի 29-ի «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» թիվ 72-ն որոշում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

Հնարավոր ազդեցություն	Մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու կատարող	Իրականացման ժամկետ
Անհանգստության պատճառում և ֆիզիկական ազդեցություն բուսական և կենդանական աշխարհի վրա շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Նախատեսվող բազմավառելիքային ավտոլիցքավորման կայանի կառուցման տարածքում իրականացվել են կենսաբազմազանության ուսումնասիրություն բուսական և կենդանական աշխարհի տեսակների, մասնավորապես ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված տեսակների հայտնաբերման նպատակով: Տարածքում չեն հայտնաբերվել տեսակներ, որոնց համար անհրաժեշտ են հատուկ պահպանության միջոցառումներ:	«Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ, շինարարության կապալառու (ՇԿ)	Նախքան նախագծման փուլը
	Նոր ճանապարհների նախագծման ժամանակ (եթե կան այդպիսիք), խուսափել ծառահատումներից	Նախագծման կապալառու (ՆԿ)	Նախագծման փուլի ընթացքում
	Շին.իրապարակների համար ընտրել նվազագույն չափերի տարածք	Շինարարության կապալառու (ՇԿ)	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Օգտագործել գոյություն ունեցող ճանապարհները, հնարավորինս վերանորոգել դրանք	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Արգելել բույսերի հավաքումը և որսը, տեղեկացնել աշխատողներին, որպեսզի չխանգարեն կենդանիների տեղաշարժը	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Կանաչապատել վնասված տարածքները, վերանորոգել մուտքային ճանապարհները, տարածքում տնկել տեղանքին հատուկ բուսատեսակներ	«Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ, ՇԿ	Շինարարության փուլից հետո
	Խնամքով վերաբերվել վերականգնված և նորատունկ կանաչ գոտիներին	«Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շահագործման փուլի ընթացքում
Էրոզիայի երևույթներ	Նվազեցնել հողածածկի վնասումը բոլոր շինիրապարակում	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանված գրունտն օգտագործել որպես ետլիցք, իսկ մնացորդայինը հեռացնել	ՇԿ	Շինարարական աշխատանքներից հետո

Հնարավոր ազդեցություն	Մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու կատարող	Իրականացման ժամկետ
	Հանված հողային ծածկույթը պահեստավորել հատուկ հատկացված վայրերում, հատուկ միջոցառումներով ապահովելով մշտական խնամք	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Մոտեցնող ճանապարհների համար հակաէրոզիոն միջոցառումների իրականացում Ծածկել հողի մակերեսային շերտը Կանխել մակերևութային ջրերի արտահոսքը	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Խուսափել ջրահոսքերի մոտակայքում շինարարությունից	«Հայիդրոէներգան ախագիծ» ՓԲԸ, ՆԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
Հողի և ջրի աղտոտվածության հետ կապված գործունեություն	Բոլոր տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների կանոնավոր տեխնիկական սպասարկում համապատասխան կենտրոններում	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Շինարարական և տրանսպորտային միջոցները պետք է լվացվեն և սպասարկվեն շինհրապարակից դուրս՝ մասնագիտացված լվացման կետերում	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Պահել բոլոր հեղուկ նյութերը և քսանյութերը (օր.՝ վառելանյութ, մեքենայի յուղ և այլն) փակ տարաներում, ծածկի տակ	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
Թափոնների կառավարում	Պահել բոլոր վտանգավոր թափոնները (օր.՝ յուղ, վառելանյութ, արտահոսքերից աղտոտված հող և այլն) և առաջացած շին աղբը համապատասխան կազմակերպված պահեստներում	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Հավաքել բոլոր տեսակի թափոնները, այդ թվում՝ կենցաղային և սանիտարական: Համաձայնեցնել տեղականինքնակառավարման մարմինների հետ թափոնների հեռացման նպատակով կոմունալ ծառայություններ մատուցող ընկերությունների ծառայություններից օգտվելու հարցը	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ախագիծ» ՓԲԸ	Շինարարության և շահագործման փուլերի ընթացքում
Աղմուկ	Տրանսպորտային միջոցների կառավարման օպտիմալացում՝	ՇԿ,	Շինարարության և

Հնարավոր ազդեցություն	Մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու կատարող	Իրականացման ժամկետ
	խուսափելու համար բեռնատար փոխադրամիջոցների ավելորդ երթևեկությունից	«Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	շահագործման փուլերի ընթացքում
	Բեռնատար փոխադրամիջոցների երթևեկությունն իրականացնել միայն ցերեկային ժամերին	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շինարարության և շահագործման փուլերի ընթացքում
	Նվազեցնել մեքենայի արագությունը (պահպանել նախատեսված արագությունը) բնակեցված տարածքներում	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շինարարության և շահագործման փուլերի ընթացքում
	Շինարարական տեխնիկայի և այլ տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական սպասարկման ծառայությունների կանոնավոր իրականացում	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
Պատմական և մշակութային վայրերի հնարավոր ռիսկերը	Պատահական գտածոյի գործընթացների իրականացում և աշխատողների վերապատրաստում	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Պատահական գտածոյի մասին անմիջապես տեղեկացնել ՀՀ Մշակույթի նախարարություն , Պատմության և Մշակույթի հուշարձանների պահպանության գործակալությանը	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Աշխատողներին տրամադրել անձնական պաշտպանական միջոցներ	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Նախքան շինարարական աշխատանքները
	Աշխատողների կացարանների տրամադրումը Խնձորեսկ գյուղերում: Շինարարական ճամբարների/տնակների անհրաժեշտության դեպքում, դրանց տեղադրումը պետք է հանաձայնեցվի համապատասխան մարմինների հետ	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Նախքան շինարարական աշխատանքները
Հանրության և աշխատողների առողջության ռիսկերը	Նախագծի բոլոր տեղամասերը և բոլոր տրանսպորտային միջոցները ապահովել դեղարկղերով և կրակմարիչներով	ՇԿ	Նախքան շինարարական աշխատանքները
	Ապահովել պատահարների դեպքում վնասված աշխատողների տեղափոխումը հիվանդանոց	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում

Հնարավոր ազդեցություն	Մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու կատարող	Իրականացման ժամկետ
	Նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը, տեղեկացնել հանրությանը նախատեսվող շինարարական գործունեության մասին	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Նախքան շինարարական փուլի մեկնարկը, հանրությանը տեղեկացնել վտանգի առկայության մասին, անվտանգության միջոցառումների և հարակից գյուղերում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցության մասին	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Իրականացնել համապատասխան անվտանգության միջոցառումներ պատահարներից և վնասվածքներից խուսափելու համար	ՇԿ	Շինարարության փուլի ընթացքում
	Օգտագործել նախագուշակական նշաններ հիմնական ճանապարհների տեսանելի տեղերում, եւ շրջակա գյուղերին կամ բնակավայրերին մոտ գտնվող աշխատատեղերի մոտ	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շինարարության և շահագործման փուլերի ընթացքում
	Տեղադրել համապատասխան ցուցանակներ աշխատատեղերի և վտանգավոր սարքավորումների մասին իրազեկելու համար՝ նախքան հաապատասխան շինարարության մեկնարկը	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շինարարական աշխատանքներից հետո
	Մշակել տրանսպորտային միջոցների երթևեկության ժամանակացույց	ՇԿ, «Հայիդրոէներգան ավագիծ» ՓԲԸ	Շինարարական աշխատանքներից հետո

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Որտեղ իրականացնել	Մոնիթորինգի միջոցառում	Ժամանակամիջոց	Կատարող
	Շինարարության փուլ				
Շինանյութերի մատակարարում	Շինանյութերի գնում արտոնագրված մատակարարներից	Մատակակարի հիմնարկում կամ պահեստում	Փաստաթղթերի ստուգում	Մատակարարման պայմանագրերը կնքելու ընթացքում	Կապալառու
Շինանյութերի թափոնների տեղափոխում Շինարարական տեխնիկայի տեղաշարժ	<p>և Մեքենաների և տեխնիկայի համապատասխան տեխնիկական վիճակի ապահովում</p> <p>Բեռնատարերի բեռնվածության սահմանափակում հերթականության ապահովմամբ</p> <p>Տեղափոխումների ժամանակացույցի և երթուղիների պահպանում</p>	Շինհրապարակ Շինանյութերի և աղբի տեղափոխման երթուղիներ	Շինհրապարակ տանող ճանապարհների ստուգում	Աշխատանքային ժամերին և դրանցից դուրս անսպասելի ստուգումների իրականացում	Կապալառու
Շինարարական տեխնիկայի շահագործում տեղամասում	<p>- Մեքենաների և տեխնիկայի վաճառումը պետք է կատարվի շինհրապարակից դուրս, համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում</p> <p>- Տեխնիկական միջոցների վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը պետք է</p>	Շինհրապարակ	Գործընթացների գործունեության ստուգում	Մեխանիզմների շահագործման ընթացքում	Կապալառու

	իրականացվի շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում				
Հողային աշխատանքներ	- Հանված հողերը հեռացվում են համայնքի կողմից հատկացված վայր	Շինհրապարակ	Գործընթացների ստուգում	Հողային աշխատանքների ընթացքում	Կապալառու
Իներտ շինանյութերի գնում	Շինանյութերի գնում վստահելի մատակարարներից	Իներտ նյութերի պահեստ	Փաստաթղթերի ստուգում Գործընթացների ստուգում	Մատակարարման ընթացքում	Կապալառու, մատակարար
Կենցաղային աղբի առաջացում	Աղբամանների տեղադրում շինարարական հրապարակում համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ	Շինհրապարակ	Արտաքին գնում	Շինարարության ողջ ընթացքում	Կապալառու, Համայնքա- պետարան
Աշխատանքի անվտանգություն	Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով Շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանություն	Շինհրապարակ	Ստուգման գործընթացներ	Աշխատանքների ողջ ընթացքում	Կապալառու, պատվիրատու
	Շահագործման փուլ				

<p>Վառելիքի լիցքավորում</p>	<p>Սարքերի պատշաճ սպասարկում</p>	<p>Լիցքավորման սարքեր</p>	<p>Արտաքին զննում Աժխաջրածինների պարունակության պարբերական չափումներ Աղմուկի մակարդակի պարբերական չափումներ</p>	<p>Շահագործման ողջ ընթացքում Եռամսյակային Եռամսյակային</p>	<p>«Գազոյլ» ՍՊԸ Սերտիֆիկացված լաբորատորիա Սերտիֆիկացված լաբորատորիա</p>
<p>Կենցաղային աղբի առաջացում</p>	<p>Աղբամանների տեղադրում շինարարական հրապարակում համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ</p>	<p>Կայանի տարածք</p>	<p>Արտաքին զննում</p>	<p>Շահագործման ողջ ընթացքում</p>	<p>«Գազոյլ» ՍՊԸ, Համայնքապետարան</p>
<p>Աշխատանքի անվտանգություն</p>	<p>Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով Շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանություն</p>	<p>Շինհրապարակ</p>	<p>Ստուգման գործընթացներ</p>	<p>Աշխատանքների ողջ ընթացքում</p>	<p>«Գազոյլ» ՍՊԸ,</p>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. Ցրման հաշվարկների արդյունքները

1. Общие сведения.

Расчет проведен на ПК "ЭРА" v4.0 фирмы НПП "Логос-Плюс", Новосибирск в соответствии с положениями документа "Методы расчетов рассеивания выбросов вредных (загрязняющих) веществ в атмосферном воздухе" (МРР-2017).
Расчет выполнен ООО "Консекоард" (Consecoard LLC)

| Заключение экспертизы Министерства природных ресурсов и Ростгидромета |
№ 01-03436/23и выдано 21.04.2023

2. Параметры города

ПК ЭРА v4.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Название: Горис

Коэффициент А = 200

Скорость ветра U_{mp} = 25.0 м/с (для лета 25.0, для зимы 12.0)

Средняя скорость ветра = 1.5 м/с

Температура летняя = 18.9 град.С

Температура зимняя = -0.5 град.С

Коэффициент рельефа = 1.00

Площадь города = 0.0 кв.км

Угол между направлением на СЕВЕР и осью X = 90.0 угловых градусов

3. Исходные параметры источников.

ПК ЭРА v4.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Город :204 Горис.

Объект :0001 ООО Армгидроэнергопроект.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2024 Расчет проводился 26.03.2024 18:23

Примесь :2754 - Углеводороды предельные С12-С-19

ПДК_{мр} для примеси 2754 = 1.0 мг/м³

Коэффициент рельефа (КР): индивидуальный с источников

Коэффициент оседания (F): индивидуальный с источников

Код	Реж	Тип	H1	H2	D	Wo	V1	T	X1	Y1	X2	Y2	Alf	F	KP	Ди	Выброс
000101	0001	1	T	4.0	0.12	6.00	0.0679	25.0	878.36	551.61							1.0 1.00 0

4. Расчетные параметры Cm, Um, Xm

ПК ЭРА v4.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Город :204 Горис.

Объект :0001 ООО Армгидроэнергoproект.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2024 Расчет проводился 26.03.2024 18:23

Сезон :ЛЕТО (температура воздуха 18.9 град.С)

Примесь :2754 - Углеводороды предельные C12-C-19

ПДКмр для примеси 2754 = 1.0 мг/м3

Источники					Их расчетные параметры		
Номер	Код	Режим	M	Тип	Cm	Um	Xm
-п/п-	Объ.Пл	Ист.	-----	-----	-----	-----	-----
1	000101 0001	1	0.034000	T	0.442936	0.50	16.0
Суммарный Mq=			0.034000	г/с			
Сумма Cm по всем источникам =					0.442936	долей ПДК	
Средневзвешенная опасная скорость ветра =						0.50 м/с	

5. Управляющие параметры расчета

ПК ЭРА v4.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Город :204 Горис.

Объект :0001 ООО Армгидроэнергoproект.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2024 Расчет проводился 26.03.2024 18:23

Сезон :ЛЕТО (температура воздуха 18.9 град.С)

Примесь :2754 - Углеводороды предельные C12-C-19

ПДКмр для примеси 2754 = 1.0 мг/м3

Фоновая концентрация не задана

Расчет по прямоугольнику 001 : 1800x1000 с шагом 100
 Направление ветра: автоматический поиск опасного направления от 0 до 360 град.
 Скорость ветра: автоматический поиск опасной скорости от 0.5 до 25.0 (U_{мр}) м/с
 Средневзвешенная опасная скорость ветра U_{св} = 0.5 м/с

6. Результаты расчета в виде таблицы.

ПК ЭРА v4.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Город :204 Горис.
 Объект :0001 ООО Армгидроэнергoproject.
 Вар.расч. :1 Расч.год: 2024 Расчет проводился 26.03.2024 18:23
 Примесь :2754 - Углеводороды предельные C12-C-19
 ПДК_{мр} для примеси 2754 = 1.0 мг/м³

Расчет проводился на прямоугольнике 1
 с параметрами: координаты центра X= 965, Y= 533
 размеры: длина (по X)= 1800, ширина (по Y)= 1000, шаг сетки= 100
 Фоновая концентрация не задана
 Направление ветра: автоматический поиск опасного направления от 0 до 360 град.
 Скорость ветра: автоматический поиск опасной скорости от 0.5 до 25.0 (U_{мр}) м/с

Расшифровка обозначений

Q _с - суммарная концентрация [доли ПДК]
C _с - суммарная концентрация [мг/м.куб]
Фоп- опасное направл. ветра [угл. град.]
Uоп- опасная скорость ветра [м/с]

~~~~~  
 | -Если в расчете один источник, то его вклад и код не печатаются |  
 | -Если в строке C<sub>max</sub>< 0.05 ПДК, то Фоп, Uоп, Ви, Ки не печатаются |  
 ~~~~~

y= 1033 : Y-строка 1 C_{max}= 0.012 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра=178)

---

x=	65	165	265	365	465	565	665	765	865	965	1065	1165	1265	1365	1465	1565
Q _с :	0.006	0.006	0.007	0.008	0.009	0.010	0.011	0.012	0.012	0.012	0.011	0.010	0.009	0.008	0.007	0.007
C _с :	0.006	0.006	0.007	0.008	0.009	0.010	0.011	0.012	0.012	0.012	0.011	0.010	0.009	0.008	0.007	0.007

-----

x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.005: 0.005:
Cc : 0.006: 0.005: 0.005:
~~~~~

y= 933 : Y-строка 2 Стах= 0.016 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра=178)

-----:
x= 65 : 165: 265: 365: 465: 565: 665: 765: 865: 965: 1065: 1165: 1265: 1365: 1465: 1565:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.012: 0.013: 0.015: 0.016: 0.015: 0.014: 0.012: 0.011: 0.009: 0.008: 0.007:
Cc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.012: 0.013: 0.015: 0.016: 0.015: 0.014: 0.012: 0.011: 0.009: 0.008: 0.007:
~~~~~

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.006: 0.005:
Cc : 0.006: 0.006: 0.005:
~~~~~

y= 833 : Y-строка 3 Стах= 0.022 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра=177)

-----:
x= 65 : 165: 265: 365: 465: 565: 665: 765: 865: 965: 1065: 1165: 1265: 1365: 1465: 1565:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.010: 0.012: 0.014: 0.017: 0.020: 0.022: 0.021: 0.018: 0.015: 0.012: 0.010: 0.009: 0.008:
Cc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.010: 0.012: 0.014: 0.017: 0.020: 0.022: 0.021: 0.018: 0.015: 0.012: 0.010: 0.009: 0.008:
~~~~~

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.006: 0.005:
Cc : 0.007: 0.006: 0.005:
~~~~~

y= 733 : Y-строка 4 Стах= 0.038 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра=176)

-----:
x= 65 : 165: 265: 365: 465: 565: 665: 765: 865: 965: 1065: 1165: 1265: 1365: 1465: 1565:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.013: 0.016: 0.022: 0.031: 0.038: 0.033: 0.024: 0.018: 0.014: 0.011: 0.009: 0.008:
Cc : 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.013: 0.016: 0.022: 0.031: 0.038: 0.033: 0.024: 0.018: 0.014: 0.011: 0.009: 0.008:
~~~~~

```

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.006: 0.005:
Cc : 0.007: 0.006: 0.005:
-----

```

y= 633 : Y-строка 5 Стах= 0.126 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра=171)

```

-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
x= 65 : 165: 265: 365: 465: 565: 665: 765: 865: 965: 1065: 1165: 1265: 1365: 1465: 1565:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.014: 0.019: 0.028: 0.056: 0.126: 0.073: 0.033: 0.021: 0.015: 0.012: 0.010: 0.008:
Cc : 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.014: 0.019: 0.028: 0.056: 0.126: 0.073: 0.033: 0.021: 0.015: 0.012: 0.010: 0.008:
Фоп: 96 : 97 : 98 : 99 : 101 : 105 : 111 : 126 : 171 : 227 : 246 : 254 : 258 : 261 : 262 : 263 :
Уоп:25.00 :22.86 :19.30 :15.79 :12.32 : 8.85 : 5.27 : 1.31 : 0.85 : 1.09 : 4.25 : 7.89 :11.41 :14.90 :18.38 :21.89 :
-----

```

```

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.006: 0.005:
Cc : 0.007: 0.006: 0.005:
Фоп: 264 : 265 : 265 :
Уоп:25.00 :25.00 :25.00 :
-----

```

y= 533 : Y-строка 6 Стах= 0.396 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра= 36)

```

-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
x= 65 : 165: 265: 365: 465: 565: 665: 765: 865: 965: 1065: 1165: 1265: 1365: 1465: 1565:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.014: 0.019: 0.031: 0.077: 0.396: 0.114: 0.036: 0.021: 0.015: 0.012: 0.010: 0.008:
Cc : 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.014: 0.019: 0.031: 0.077: 0.396: 0.114: 0.036: 0.021: 0.015: 0.012: 0.010: 0.008:
Фоп: 89 : 89 : 88 : 88 : 87 : 87 : 85 : 81 : 36 : 282 : 276 : 274 : 273 : 272 : 272 : 272 :
Уоп:25.00 :22.83 :19.13 :15.66 :12.04 : 8.37 : 4.73 : 1.05 : 0.59 : 0.88 : 3.61 : 7.46 :11.13 :14.71 :18.22 :21.76 :
-----

```

```

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.006: 0.005:
Cc : 0.007: 0.006: 0.005:
-----

```


Фоп: 271 : 271 : 271 :
Уоп:25.00 :25.00 :25.00 :

у= 433 : Y-строка 7 Стах= 0.073 долей ПДК (х= 865.0; напр.ветра= 6)

х= 65 : 165 : 265 : 365 : 465 : 565 : 665 : 765 : 865 : 965 : 1065 : 1165 : 1265 : 1365 : 1465 : 1565 :
Qс : 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.014: 0.018: 0.026: 0.044: 0.073: 0.052: 0.029: 0.020: 0.015: 0.011: 0.009: 0.008:
Сс : 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.014: 0.018: 0.026: 0.044: 0.073: 0.052: 0.029: 0.020: 0.015: 0.011: 0.009: 0.008:
Фоп: 82 : 81 : 79 : 77 : 74 : 69 : 61 : 44 : 6 : 324 : 302 : 292 : 287 : 284 : 281 : 280 :
Уоп:25.00 :23.02 :19.52 :16.13 :12.70 : 9.21 : 5.88 : 2.44 : 1.09 : 1.50 : 4.93 : 8.29 :11.73 :15.20 :18.66 :22.04 :

х= 1665: 1765: 1865:
Qс : 0.007: 0.006: 0.005:
Сс : 0.007: 0.006: 0.005:
Фоп: 279 : 278 : 277 :
Уоп:25.00 :25.00 :25.00 :

у= 333 : Y-строка 8 Стах= 0.030 долей ПДК (х= 865.0; напр.ветра= 3)

х= 65 : 165 : 265 : 365 : 465 : 565 : 665 : 765 : 865 : 965 : 1065 : 1165 : 1265 : 1365 : 1465 : 1565 :
Qс : 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.012: 0.015: 0.020: 0.026: 0.030: 0.027: 0.021: 0.016: 0.013: 0.011: 0.009: 0.008:
Сс : 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.012: 0.015: 0.020: 0.026: 0.030: 0.027: 0.021: 0.016: 0.013: 0.011: 0.009: 0.008:

х= 1665: 1765: 1865:
Qс : 0.007: 0.006: 0.005:
Сс : 0.007: 0.006: 0.005:

у= 233 : Y-строка 9 Стах= 0.019 долей ПДК (х= 865.0; напр.ветра= 2)

х= 65 : 165 : 265 : 365 : 465 : 565 : 665 : 765 : 865 : 965 : 1065 : 1165 : 1265 : 1365 : 1465 : 1565 :

Qc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.013: 0.015: 0.018: 0.019: 0.018: 0.016: 0.014: 0.011: 0.010: 0.008: 0.007:
Cc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.009: 0.011: 0.013: 0.015: 0.018: 0.019: 0.018: 0.016: 0.014: 0.011: 0.010: 0.008: 0.007:

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.007: 0.006: 0.005:
Cc : 0.007: 0.006: 0.005:
~~~~~

y= 133 : Y-строка 10 Стах= 0.014 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра= 2)

-----:-----:-----:
x= 65 : 165: 265: 365: 465: 565: 665: 765: 865: 965: 1065: 1165: 1265: 1365: 1465: 1565:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.011: 0.012: 0.013: 0.014: 0.014: 0.013: 0.011: 0.010: 0.009: 0.008: 0.007:
Cc : 0.006: 0.007: 0.008: 0.009: 0.010: 0.011: 0.012: 0.013: 0.014: 0.014: 0.013: 0.011: 0.010: 0.009: 0.008: 0.007:
~~~~~

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.005: 0.005:
Cc : 0.006: 0.005: 0.005:
~~~~~

y= 33 : Y-строка 11 Стах= 0.011 долей ПДК (x= 865.0; напр.ветра= 1)

-----:-----:-----:
x= 65 : 165: 265: 365: 465: 565: 665: 765: 865: 965: 1065: 1165: 1265: 1365: 1465: 1565:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.006: 0.007: 0.008: 0.008: 0.009: 0.010: 0.011: 0.011: 0.011: 0.010: 0.010: 0.009: 0.008: 0.007: 0.006:
Cc : 0.006: 0.006: 0.007: 0.008: 0.008: 0.009: 0.010: 0.011: 0.011: 0.011: 0.010: 0.010: 0.009: 0.008: 0.007: 0.006:
~~~~~

-----
x= 1665: 1765: 1865:
-----:-----:-----:
Qc : 0.006: 0.005: 0.005:
Cc : 0.006: 0.005: 0.005:
~~~~~

Результаты расчета в точке максимума ПК ЭРА v4.0. Модель: Разовые
Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017
Координаты точки : X= 865.0 м, Y= 533.0 м

Максимальная суммарная концентрация | Cs= 0.3964241 доли ПДК_{мр} |
 | 0.3964241 мг/м³ |

Достигается при опасном направлении 36 град.
 и скорости ветра 0.59 м/с

Всего источников: 1. В таблице заказано вкладчиков 3, но не более 95% вклада

ВКЛАДЫ ИСТОЧНИКОВ

Ном.	Код	Режим	Тип	Выброс	Вклад	Вклад в%	Сум. %	Кэф. влияния
----	Объ.Пл Ист.	-----	---	М- (Мг) --	-С [доли ПДК] -	-----	-----	b=C/M ---
1	000101 0001	1	Т	0.0340	0.3964241	100.0	100.0	11.6595335

Остальные источники не влияют на данную точку.

7. Суммарные концентрации в узлах расчетной сетки.

ПК ЭРА v4.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Город :204 Горис.

Объект :0001 ООО Армгидроэнергопроект.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2024 Расчет проводился 26.03.2024 18:23

Примесь :2754 - Углеводороды предельные C12-C-19

ПДК_{мр} для примеси 2754 = 1.0 мг/м³

Параметры расчетного прямоугольника No 1

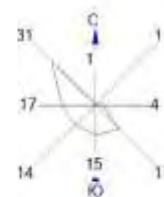
Координаты центра	: X= 965 м; Y= 533
Длина и ширина	: L= 1800 м; В= 1000 м
Шаг сетки (dX=dY)	: D= 100 м

Фоновая концентрация не задана

Направление ветра: автоматический поиск опасного направления от 0 до 360 град.

Скорость ветра: автоматический поиск опасной скорости от 0.5 до 25.0 (U_{мр}) м/с

Город : 204 Горис
 Объект : 0001 ООО Армгидроэнергопроект Вар.№ 1
 ПК ЭРА v4.0, Модель: MPP-2017
 2754 Углеводороды предельные C12-C-19

Условные обозначения:
 [white box] Территория предприятия
 1 Максим. значение концентрации
 [line] Расч. прямоугольник N 01

Изоляции в долях ПДК
 0.050 ПДК
 0.100 ПДК
 0.103 ПДК
 0.201 ПДК
 0.298 ПДК
 0.357 ПДК

Режим работы предприятия: 1 - Основной
 Макс концентрация 0.3964241 ПДК достигается в точке x= 865 y= 533
 При опасном направлении 36° и опасной скорости ветра 0.59 м/с
 Расчетный прямоугольник № 1, ширина 1800 м, высота 1000 м,
 шаг расчетной сетки 100 м, количество расчетных точек 19*11
 Расчет на существующее положение.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. Սեփականության վկայականների պատճենները

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է 14 օգոստոսի 2020 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ՀԱՅՀԻՂՐՈՒՆԵՐԳԱՆԱԽԱԳԻԾ» ՓԲԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Այրմիք, համայնք Գորիս գյուղ Խնձորեսկ Քարդաշ թաղամաս 3 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Անշարժ գույքի /հողամասի/ առուվաճառքի պայմանագիր 11.08.2020թ. գրանցամատյան 1823

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 09-045-0124-0029

Մակերեսի չափը (հա)՝ 0.0293

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Հասարակական կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 14082020-09-0034, գաղտնաբառ՝ KBYWTIABYFG6

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 1/2

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Մերի Դավթյան
Ջբաղեցրած պաշտոնը՝ Սյունիքի մարզային ստորաբաժանման անշարժ գույքի ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 14082020-09-0034, գաղտնաբառ՝ KBYWTIABVFG6

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կապող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՆՔ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է 14 օգոստոսի 2020 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ՀԱՅՀԻՂՐՈՒՆԵՐԳԱՆԱԽԱԳԻԾ» ՓԲԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Այունիք, համայնք Գորիս գյուղ խնձորենկ Քարդաշ թաղամաս 4 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Անշարժ գույքի /հողամասի/ առուվաճառքի պայմանագիր 11.08.2020թ. գրանցամատյան 1824

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 09-045-0124-0028

Մակերեսի չափը (հա)՝ 0.337

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Հասարակական կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ԱԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 14082020-09-0031, գաղտնաբառ՝ 1N2A4LHQDXTZ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Մերի Դավթյան
Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Սյունիքի մարզային ստորաբաժանման անշարժ գույքի ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 14082020-09-0031, գաղտնաբառ՝ 1N2A4LHQDXTZ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կապող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է 6 օգոստոսի 2020 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ՀԱՅՇԻԴՐՈՒՆԵՐԳԱՆԱԽԱԳԻԾ» ՓԲԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Այրումիք, համայնք Գորիս գյուղ հսնծորեսկ Քարդաշ թաղամաս 2 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԸ

Անշարժ գույքի՝ հողամասի առուվաճառքի պայմանագիր 18/03/2019թ. գ/մ 739, ք. Գորիս, Գորիս համայնքի ավագանու 26.04.2020թ. 28-Ա որոշում, Որակավորման վկայական ունեցող անձի կողմից կազմված հատակագիծ 22.05.2020թ., Դիմում գույքի բաժանման վերաբերյալ 03.08.2020թ.

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 09-045-0124-0031

Մակերեսի չափը (հա)՝ 0.2995

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Հասարակական կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 06082020-09-0032, գաղտնաբառ՝ R7R9ASRYXACL

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կառույ է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Սամվել Ղահրամանյան
Ջբաղեցրած պաշտոնը՝ Սյունիքի մարզային ստորաբաժանման անշարժ գույքի ավագ ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 06082020-09-0032, գաղտնարան՝ R7R9ASRYXACL

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ՄՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է «4» Պեկտեմբերի 2018 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒՐՅԵԿՏ (ՆԵՐ)

«ՀԱՅԷՒՐՈՒՆԵՆԵՐԳԱՆԱԽԱԳԻԾ» ՓԲԸ

2. ՄՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏԼԿԵԼՈՒ ԿԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Սյունիք, համայնք Գորիս գյուղ խնձորենկ Քարդաշ թաղամաս 1, հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագիր, 29/11/2018թ. գ/մ 3563, ք.Գորիս

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲԼՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 09-045-0124-0025

Մակերեսի չափը (հա)՝ 2.1234

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Հասարակական կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

5. ՇՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

1) Նպատակային նշանակությունը՝

2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/հ	Կադաստրային ծածկագիրը	Տեսակը	Մակերեսի չափը	Գրանցված իրավունքի տեսակը

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Հանձնարված է 2018 թվականի 09-02-21, գաղտնաբառ՝ F24EMECQYVVU

Հանձնարված է 2018 թվականի 09-02-21, գաղտնաբառ՝ F24EMECQYVVU

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ եզրակացությունը

Հաստատված է
«Տեխնիկական անվտանգության
ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի

Վ. Գևորգյան
ստորագրություն

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳԱԿՈՐ ՕՐՅԵԿՏԻ ԵՄԻՆԱԳՅՈՒՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱԲՆԱԿՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԴԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ N 1166

Ք. Երևան **07. 10. 2019թ.**

Համաձայն «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի, «Հայհիդրոէներգոնախագիծ» ՓԲԸ և «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի միջև «10» 05. 2019 թ-ին կնքված N 1166 պայմանագրի 04. 10. 2019թ-ից մինչև 07. 10. 2019թ-ը «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Շիրակի և Արագածոտնի մարզերի տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության բաժնի պետ Կ. Հայրապետյանի կողմից տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության ենթարկվեց՝ Սյունիքի մարզ Խնձորեսկ համայնք Քարդաշ թաղ հողամաս N 1 հասցեում գտնվող «Հայհիդրոէներգոնախագիծ» ՓԲԸ կողմից կառուցվող արտադրական վտանգավոր օբյեկտի նախագծային փաստաթղթերը: Համաձայն նախագծային փաստաթղթերի նախատեսվում է «Հայհիդրոէներգոնախագիծ» ՓԲԸ-ին պատկանող Սյունիքի մարզ Խնձորեսկ համայնք Քարդաշ թաղ հողամաս N 1 հասցեում կառուցել բազմավառեղիքային ավտոլիցավորման կայան, թվով 5 /հինգ/ սյունակ, 10 ճկափողոցակ, նախատեսված ավտոմեքենաները բնական գազով լիցքավորելու համար, 3 սյունակ նախատեսված բենզինի լցավորման համար, 2 սյունակ նախատեսված դիզելային վառեղիքի լցավորման համար և մեկ սյունակ նախատեսված յուղի լցավորման համար: Տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության ենթարկված Սյունիքի մարզ Խնձորեսկ համայնք Քարդաշ թաղ հողամաս N 1 հասցեում գտնվող «Հայհիդրոէներգոնախագիծ» ՓԲԸ-ին պատկանող բազմավառեղիքային ավտոլիցավորման կայանի նախագծային փաստաթղթերը համապատասխանում են՝ ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի թիվ 29-Ն առ 26.03.2004թ-ի հրամանով հաստատված ՀՀՇՆ 4-12.03.01-04 «Գազաբաշխիչ համակարգեր» հաստատելու մասին շինարարական և տեխնիկական անվտանգության ոլորտի օրենսդրության պահանջներին և նախագծային փաստաթղթերին տրվում է տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության դրական եզրակացություն: Փորձագիտական եզրակացությանը կցվող նյութերը՝ Արտադրական վտանգավոր օբյեկտի նախագծային փաստաթղթեր 89 էջ:

Փորձագետ՝ Կ. Հայրապետյան N 017

9.6 կանաչապատման տոկոսը (կանաչապատ տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին տոկոսներով (%))	30%
9.7. այլ պահանջներ	Նախագծով պահանջվել հարակից տարածքների շահագործման նորմատիվային պահանջները, ապահովել պայթուցահրդեհավտանգ շինությունների նորմատիվ հետադորդությունները մյուս շինություններից և հարևան հողամասերից
10. Հողատնտեսում գտնվող շենքերի ու շինությունների քանդման կամ տեղափոխման պայմանները և աշխատանքների հերթականությունը	տակա չեն
11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները	անհրաժեշտ ենք համարում նկուղային հարկերում նախատեսել ապաստարաններ և կայանատեղիներ
12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ	Պահանջներ՝ գոյություն ունեցող և նախագծվող ենթակառուցվածքների ու ցանցերի նկատմամբ
12.1. (*) ցամաքատակարարում, կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում	Նախատեսել
(Պահանջն ընդունված է հողմասերի կազմակերպության անդամների կողմից)	
12.2. (*) էլեկտրամատակարարում	Նախատեսել
(Պահանջն ընդունված է հողմասերի կազմակերպության անդամների կողմից)	
12.3. (*) գազամատակարարում	Նախատեսել
(Պահանջն ընդունված է հողմասերի կազմակերպության անդամների կողմից)	
2.4. (*) էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառալդիտանիորը) տեղադրիչը	Նախատեսել
(Պահանջն N 1 հավելվածի N 1 ու կարճ ժամանակահատվածում կատարվող ստանդարտներին)	
12.5. թուլիտասերներ	չկա
12.6. արքանեկություն	Շին աղբի տեղափոխում՝ սինչե 3կմ
13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում	Համահարթեցում, կազմակերպել ցամաքատակարարում
(Չեղիճի կազմակերպման ցամաքագնաց, ինժեներական պայտասության օրգանումները)	
14. Բաղեկարգում	տարածքի բարեկարգում, կանաչապատում
(Երկրաչափական պահանջները պահանջները՝ կանաչապատում, ճարտարապետական կոդը ենթ, ցանկապատում, զովագր և այլն)	
15. Շինարարական կոյուղեր	Տեղական շինանարարական կոյուղերի օգտագործում, մետաղական ամրաններ, բազալտ մարբատաշ քարեր, մետաղական ցանցեր, ցեմենտ, ավազ, պրոֆիլավոր քիթեղ, ուղղանկյուն կանոնավոր քարե լյուկներ, վերցնելիս շինությունների արտաքին հարդարումը նախատեսել բարձրորակ շինարարական կոյուղերով
(Պահանջն ընդունված է հողմասերի կազմակերպության անդամների կողմից)	
16. Պաշտպանական կառույցներ	Համաձայն ՀՀ գործող տեխնիկական կանոնակարգի
(արտաստանդ կառուցվածքում՝ մարտկառն և օբյեկտների պաշտպանության միջոցառումները)	
17. Հակահրդեհային պահանջներ	Համաձայն ՀՀ գործող տեխնիկական կանոնակարգի
(բարձրորակ և անվտանգությունն ապահովող միջոցառումները)	
18. Հարմանայանների և բնակչության տակավաշարժ	Նախատեսել հարմանայանների և բնակչության տակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ
խմբերի համար տեղաշարժելու անհարժեշտ պարմաներ	
19. Երչակա միջավայրի պահպանում	Համաձայն գործող նորմերի
(Երչակա միջավայրի վնասումներից պաշտպանող միջոցառումները)	
20. Շինարարության կազմակերպում	քաղաքացիական կոմիտեի պահանջներ
(տարածքի կազմակերպումը՝ ինժեներական կազմակերպության կողմից կատարվող և ստանդարտներին համահունչ պայմաններում)	
21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը	1 տարի, 1/մեկ/ փուլ
(Գործող և առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)	
ԼՐԱՏՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ	
22. Նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ պահանջներ	Համալիր փորձաքննություն
(Կատարվում է անհատական օրենսդրության կանոններով սահմանվող պահանջներին համահունչ կերպով՝ իրեն նախատեսվող բազմափուլական լրացումներով)	
23. Միջանկյալ համաձայնեցում	Գործիս համայնքապետարան
(Պահանջն ընդունված է հողմասերի կազմակերպության անդամների կողմից՝ ըստ հողմասերի կազմակերպության կողմից նախատեսվող պահանջներին համահունչ կերպով՝ ըստ հողմասերի կազմակերպության կողմից)	
24. Հատարական քննարկումներ	իրազեկում հասարակական քննարկման միջոցով
(Հարգանքով՝ Հատարական օրենսդրության սահմանված կարգերով և կարգով)	
25. Համաձայնեցումներ կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում	Գործիս համայնքապետարան Նախագծային աշխատանքները սկսել ավելա ինժեներական ենթակառուցվածքի տեխնիկական պայմանների առկայության դեպքում
(Գործող և ստանդարտներին համահունչ կերպով՝ ըստ հողմասերի կազմակերպության կողմից)	
26. Փոստային բաժանորդային պահարանների տեղադրում	չի նախատեսվում
27. Բաղաբաշխական կանոնադրության ամրագրված կարգադրումներ	չի նախատեսվում
28. Այլ պայմաններ	Նախագիծը համաձայնեցման ներկայացվել է 3 օրոք՝ օրինակից

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՈՐԻՍ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ**

ԱՌՈՒՇ ԱՌՈՒՇԱՆՅԱՆ
(ստանդ. ազգանունը)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7 . Վեոլիա ջուր ՓԲԸ հետ պայմանագրի պատճենը

Հավելված N2

Հայաստանի Հանրապետության հանրային
ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի
2016 թվականի նոյեմբերի 30-ի N379Ն որոշման

Փաստի N 486965600

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

ԽՄԵԼՈՒ ՋՐԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ՋՐԱՇԵՈՒՄՄԱՆ
(ԿԵՂՏԱՋՐԵՐԻ ՄԱՔՐՄԱՆ) ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒԹՄԱՆ
(ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ- ՈՋ ԲՆԱԿԻՉ ԲԱԺԱՆՈՐԴ)

Հաշվառման քարտ N

Ջուր բաժնետեր

Գ. Գաբրիելյան
(պայմանագրի կնքման վայրը)

26. 09 2022 թ.

Մատակարարը՝ «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ Բ.Երևան, Արովյան 66ա

(հաշվառման անվանումը, գտնվելու վայրը)

ի դեմս Գլխավոր տնօրեն Մարիաննա Շահինյանի, որը գործում է

(անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Ընկերության կանոնադրության և L,Ջ N 0001 Լիցենզիայի

(գրությունները կարգավորող փաստաթղթի անվանումը)

Իրական վրա, մե կողմից, ի ստանալուով

Մուսկաթյան Եմմա Գրիգորյան

(Իրականացման կամ կամ կառավարման անվանումը, անունը, ազգանունը, գրանցումը)

Գ. Դեմիրճյանի Բաղրամ Զ. Զարգարյան

(Կառավարողը կամ մատակարարողը անվանումը (անունը, ազգանունը), գրանցումը)

(Կառավարողի վայրը, մասնաճյուղի անվանումը)

ի դեմս *Մուսկաթյան Եմմա Գրիգորյան* *Մուսկաթյան Եմմա Գրիգորյան*

(Գրառույթ, անունը, ազգանունը)

որը (ով) գործում է *Դեմիրճյանի Բաղրամ Զ. Զարգարյան* իրան վրա,

(տնօրենությունը կարգավորող փաստաթղթի անվանումը)

մյուս կողմից, համատեղ կողմեր կողմեր, կնքեցին սույն պայմանագիրը հետևյալի մասին.

1. ՀԱՍՎԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Սույն պայմանագրում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են.
  - 1) **հանձնաժողով**՝ Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով.
  - 2) **կանոններ**՝ հանձնաժողովի կողմից հաստատված խնկու ջրի մատակարարման եվ ջրահեռացման (կեղտաջրերի մաքրման) ծառայությունների մատուցման կանոններ.
  - 3) **առևտրային հաշվառողի սարք**՝ պետական չափագիտական մարմնի կողմից ատոզաչափված ու կապարակնրված հսկելու ջրի քանակի հաշվառողի սարք, որի եռյանակնացման տվյալներն ամրագրվում են սույն պայմանագրում.
  - 4) **առևտրային հաշվառողի սարքի խախտում**՝ պետական չափագիտական մարմնի փորձագիտական եզրակացությամբ հաստատված առևտրային հաշվառողի սարքի առանձին մասի խախտումը կամ վնասումը, կամ կապարակնիցի բացակայությունը կամ վնասումը, կամ կեղծումը, կամ սարքի քնակնետն աշխատանքի որևէ այլ խաթարումը՝ արտաքին միջամտությամբ կամ առանց դրա.
  - 5) **հաշվարկային ամիս**՝ ժամանակահատված, որը սկսվում է օրացուցային ամսվա առաջին օրվա ժամը 00:00-ին և ավարտվում է վերջին օրվա ժամը 24:00-ին.
  - 6) **տեխնիկական պայմաններ**՝ մատակարարի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգին միանալու, բաժանորդին մատակարարված խնկու ջրերը

հաշվառելու, մատակարարի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգի անվտանգ շահագործումն ապահովելու նպատակով մատակարարի կողմից առաջադրվող պայմաններ, որոնք սահմանվում են՝ նկնելով մատակարարի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգի թողունակության, հուսալիության, այլ անձանց իրավունքներն ու օրինական շահերը չխախտելու և դիմող անձի նոր միացման համար անհրաժեշտ ընդլայնման աշխատանքները նվազագույն ծախսերով իրականացնելու պայմաններին:

2. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ

2. Մատակարարը պարտավորվում է բաժանորդին մատուցել
Ջրամատակարարում և ջրան հեռացման համակարգի մատուցում

ծառայություններ (այսուհետ՝ ծառայություններ), իսկ բաժանորդը՝ վճարել դրանց դիմաց կանոններով և սույն պայմանագրով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

3. ԿՈՂԱՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒՅՈՒՅՈՒՆՆԵՐԸ

3. Մատակարարի և բաժանորդի փոխհարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով, կանոններով, սույն պայմանագրով և այլ իրավական ակտերով:

4. Բաժանորդը պարտավոր է՝

- 1) վճարել մատուցված ծառայությունների դիմաց՝ կանոններով և սույն պայմանագրով սահմանված կարգով ու ժամկետում,
- 2) թույլ չտալ առևտրային հաշվառողի սարքի խախտում,
- 3) պահպանել հեռացվող կեղտաջրերի թաղարդությունը՝ համաձայն տեխնիկական պայմանների,
- 4) մատակարարի ներկայացուցչի կողմից ծառայողական վկայական ներկայացնելու դեպքում շտապօգնությունը նրա մուտքն իր սեփականությունը հանդիսացող կամ այլ իրավական հիմքով տիրապետվող տարածք՝ առևտրային հաշվառողի սարքի ցուցմունքի գրանցման, ապօրինի միացման կամ առևտրային հաշվառողի սարքի (անկախ դրա պատկանելությունից) խախտման դեպքերի առկայության համատեղ ստուգման նպատակով,
- 5) առևտրային հաշվառողի սարքի խախտման կամ մատակարարված խմելու ջրի որակի վերաբերյալ կասկած առաջանալու պարսպալում առաջին իսկ հնարավորության դեպքում այդ մասին տեղեկացնել մատակարարին,
- 6) ջրամատակարարվող տարածքի նկատմամբ իրավունքի դադարման դեպքում դիմել մատակարարին՝ մերձնախաշվարկ կատարելու, սույն պայմանագիրը լուծելու և ծառայությունների մատուցումը դադարեցնելու համար, ինչի վերաբերյալ մատակարարը տեղեկացն է տալիս բաժանորդին:

11. ԿՈՂՄԵՐԻ ԾԱՆՈՒԹՈՒՄԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՆՔԱՇԱՆՆԵՆԻ ՄԱՍ ԿԱԶՄՈՂ ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

34. Կողմերը պարտավոր են գրությունները, ծանուցումները և այլ փաստաթղթերը միմյանց հանձնել պատշաճ ճանաչմամբ: Փաստաթղթերը համարվում են պատշաճ ճանաչմամբ, եթե դրանց ուղարկվել են պատվիրված հասցեով՝ հանձնման մասին ծանուցմանը՝ սույն պայմանագրով նշված ծանուցման վայրի հասցեով կամ հանձնվել են ստացակառնով, եթե առանձին դեպքերի համար կանոններով կամ սույն պայմանագրով նախատեսված չէ պատշաճ հանձնման կոնկրետ ճանաչում:

35. Կողմերը պարտավոր են սույն պայմանագրում նշված ծանուցման հասցեի փոփոխության դեպքում գրավոր տեղեկացնել միմյանց ծանուցման նոր հասցեի վերաբերյալ:

36. Պայմանագրի անբաժանելի մաս է կազմում առևտրային հաշվառի սարքի վերաբերյալ հավելվածը:

Մատակարար՝ «Վեստիա Ջոյնթ Վենչ» ՓԲԸ
 Գտնվելու վայրը՝ Բ.Երևան, Արաբյան 56ա
 Հեռախոս՝ 1-85
 ՀՎՀՀ 02655115

Էլ. փոստ՝ info@vestia.com

Հ/Ն 115 075 56 2919

Բանկ՝ ԵՊՀ Գրեյս Բանկ ՓԲԸ

Գործառնականության համար՝ 0001

Գլխավոր գրասենյակի հասցե՝ Երևան

(տեղեկություններ, անուն, արժեք)

Գ.Տ.

Կատարող՝ *[Ստորագրություն]*

[Ստորագրություն]
 (Ստորագրողի անվանումը)

[Ստորագրություն]
 (Ստորագրողի անվանումը)

Քաժանորդ՝ *[Ստորագրություն]*
 Գտնվելու վայրը (Բնակության վայրը)
 Գլխավոր գրասենյակի հասցե
 Ծանուցման հասցեն

Էլ. փոստ՝ info@vestia.com

Հեռախոս՝ 094103104

ՀՀՀՀ 02507541

Բանկ՝ Սիբիրայրբանկ

Հ/Ն 1590031877710100

Ղեկավարի անունը (անձ)

Կատարողի անունը (անձ)

Ստորագրողի անունը (անձ)

9

Պատվիրատու՝ «Քոնսեկուարդ» ՍՊԸ

Հաստատում են

Պայմանագրի համար՝ L-25/23

Նմուշների ստացման ամսաթիվ՝ դեկտեմբեր 18, 2023թ.

«Հիդրոգերնութաքանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն՝

Արդյունքների տրման ամսաթիվ՝ դեկտեմբեր 28, 2023թ.

Լաբորատոր փորձազննման ամսաթիվ՝ դեկտեմբեր 19 - 27, 2023թ.

Նմուշի անվանում՝ **Խնձորենյի բնակավայրի**

L. Ազիզյան

բազմավանդիչային ավտոլցակայանի տարածք

Նմուշատող՝ պատվիրատու

Նմուշի մատրիցա՝ **հող**

Կիրառված ստանդարտ մեթոդ՝ ՀՍ ՒՍՕ 16965

ՓՈՐՁԱԶՆՆՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ_336_2023

Խ.Խ.	Չափված ցուցանիշ	Չափման միավոր	Չափված արժեք
1	Լիթիում	գ/կգ	0.00369
2	Բերիլիում	գ/կգ	0.00534
3	Բոր	գ/կգ	0.0471
4	Նատրիում	գ/կգ	2.43
5	Մագնեզիում	գ/կգ	<0.01
6	Ալյումին	գ/կգ	7.35
7	Շրիմանուր ֆոսֆոր	գ/կգ	4.0
8	Կալիում	գ/կգ	16.7
9	Կալցիում	գ/կգ	0.149
10	Տիտան	գ/կգ	5.11
11	Վանադիում	գ/կգ	0.0996
12	Քրոմ	գ/կգ	0.0110
13	Երկաթ	գ/կգ	21.2
14	Մանգան	գ/կգ	0.269
15	Կոբալտ	գ/կգ	0.00959
16	Նիկել	գ/կգ	0.0274
17	Պղինձ	գ/կգ	0.0868
18	Ցինկ	գ/կգ	0.0702
19	Արսեն	գ/կգ	0.00674
20	Անթրեն	գ/կգ	0.00375
21	Ասրոնցիում	գ/կգ	0.0270
22	Սոլիբրեն	գ/կգ	0.00156
23	Կադմիում	գ/կգ	0.000302
24	Անագ	գ/կգ	0.0109
25	Եարբիր	գ/կգ	0.000488
26	Քարիում	գ/կգ	<0.01
27	Կապար	գ/կգ	0.0147
28	Բիսմութ	գ/կգ	0.000101
29	Ուրան	գ/կգ	0.000697

Նմուշները (1.5 կգ) ստացվել են պոլիէթիլենային տուրակներով:

Արդյունքները վերաբերում են միայն փորձազննված նմուշներին:

Հավաստում են

Տնօրենի տեղակալ՝

 Գ. Ծախևազարյան

Հողերի, հատակային նստվածքների

և հիդրոկենսաքանական մոնիթորինգի ծառայության պետ՝ Ա. Բալյան